

Datum

14 december 2017

Protokoll fört vid möte i övervakningskommittén för **landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland och Ålands strukturfondsprogram, Entreprenörskap och kompetens, programperioden 2014 - 2020.**

Sekretariatet för den gemensamma övervakningskommittén.

Tid: Torsdagen den 23 november 2017 kl. 09.00 – 12.15

Plats: Alandica Kultur och Kongress, Strandgatan 33, Mariehamn, Konferensrum Ramsö vån III.

Närvarande:

Linnéa Johansson, ordförande, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande §§ 1 - 2, 5,7,9,11,12)
Henry Lindström, Ålands Producentförbund r.f.
Kerstin Lundberg, Pro Agria Ålands Hushållningssällskap
Tomas Urvás, Ålands kommunförbund
Christina Henriksson, FFC:s lokalorganisation på Åland
Anders Ekström, Ålands Näringsliv r.f. (§§ 4 - 12)
Soile Wartainen, Ålands Natur och Miljö r.f.
Johanna Fogelström-Duns, Ålands ombudsmannamyndighet
Elisabeth Storfors, utbildnings- och kulturavdelningen, Ålands landskapsregering
Anna-Lena Sjöberg, enheten för rättsliga och internationella frågor, Ålands landskapsregering
Mona Kårebring-Olsson, miljöbyrån, Ålands landskapsregering

Föredragande:

Sölve Högman, byråchef och programansvarig Ejflu, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (§§ 4,6,8)
Anders Ekström, Ålands Näringsliv r.f. (§ 10)
Christel Lindholm, koordinator, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (§3)

Övriga närvarande:

Mr. Laurent Sens, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen
Mr. Juuso Stenfors, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen
Mr. Kai Heikkilä, Generaldirektoratet för jordbruk (DG AGRI) (§§ 4, 6 - 12)
Tove Fagerström, Ålands Natur och Miljö r.f.
Leila Lindström, programansvarig, Ålands landskapsregering
Leif Franzell, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (§§ 4, 6 - 12)

Thomas Svahnström, miljöstöds handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering
Cecilia Åsgård, handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering

Siv Eliasson-Myllykoski, handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering
Catharina Henriksson, miljöstöds-handläggare, jordbruksbyrån, Ålands
landskapsregering

Siv Tennström, programhandläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering

Anette Loumann, handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering

Matias Sommarström, handläggare, allmänna byrån, Ålands landskapsregering

Tina Bäckman-Hägglund, handläggare, allmänna byrån, Ålands landskapsregering

Alexandra de Haas, LAG, Leader Åland r.f.

Ms Maria Hemph-Moran, tolk

1 § Mötets öppnande.

Ordförande Linnéa Johansson välkomnade kommitténs medlemmar (bilaga 1 - 2), kommissionens representanter, tolk samt övriga närvarande till dagens möte. Ordförande konstaterade därefter ledamöternas och de övriga deltagarnas närvaro. Mötet konstaterades vara lagligen sammankallat, beslutfört och öppnat.

2 § Godkännande av dagordningen.

Ordförande föreslog att ärendena §§ 4 - 7 i den föreslagna dagordningen presenteras i ordningsföljden §§ 5, 7, 4 och 6 så att Mr Kai Heikkilä från DG Agri som anländer lite senare kan delta i de ärenden som berör landsbygdsprogrammet.

Beslut: Dagordningen för mötet godkändes.

3 § Ärenden för kännedom.

Christel Lindholm informerade om

- Kommissionens beslut av den 11 september 2017 om godkännande av årlig genomföranderapport 2016 för Ålands strukturfondsprogram (bilaga 3)
- Kommissionens beslut av den 21 augusti 2017 om godkännande av årlig genomföranderapport 2016 för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram (bilaga 4)
- Status om inlämnad programändring 1 (Ålands strukturfondsprogram)
- Framstegsrapport 2016 ESI-fonderna och årligt möte 13.11.2017 (bilaga 5)

Laurent Sens från DG EMPLOY informerade att den inlämnade programändringen för strukturfondsprogrammet kommer att godkännas efter att kommissionen godkänt en ändring av partnerskapsöverenskommelsen. Ett godkännande av programändringsförslaget förväntas komma innan årsskiftet.

Han noterade samtidigt att det inte längre föreligger en risk för ett automatiskt återtagande av programfinansiering för samma program eftersom landskapsregeringen utnämnt myndigheter och en betalningsansökan är inlämnad till kommissionen.

Angående avslutande av programperioden 2007 - 2013 meddelade han att det för socialfondsprogrammet inte kommer några ytterligare frågor utan nu pågår de

sista beräkningarna varefter kommissionen verkställer slutbetalningen till landskapsregeringen. Det beräknas ske innan utgången av detta år.

Ordförande tackade för de goda nyheterna.

Beslut: Ärendena antecknades för kännedom.

5 § **Nulägesbeskrivning, e-förvaltning och kommunikation (Ålands strukturfondsprogram).**

Ordförande presenterade Ålands landskapsregerings beslut av den 7 november 2017 att utnämna näringsavdelningen vid Ålands landskapsregering som förvaltningsmyndighet, allmänna byrån vid finansavdelningen som attesterande myndighet samt Landskapsrevisionen som revisionsmyndighet för Ålands strukturfondsprogram (bilaga 7 - 8).

Utnämningen har dröjt till följd av förseningar i utvecklandet av det elektroniska ärendehanterings- och kontrollsystemet.

Hon presenterade därefter status för programmets finansiella genomförande med fokus på framsteg mot programmets uppställda mål 2018 i resultatramen. I presentationen av de horisontella kriterierna lyfte hon speciellt upp de möjligheter till utbildning och seminarier som ordnas inom förvaltningen. I ”utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland” med sju strategiska utvecklingsmål ingår även den sociala hållbarheten. Finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital belystes särskilt. Hon avslutade med att presentera genomförda insatser 2017 i enlighet med godkänd kommunikationsstrategi. Som exempel nämndes Kapitalmarknadsdagen som hölls i november i regi av Ålands Utvecklings Ab med bl.a. presentation av projekt finansierat från regionalfonderna. Lokala media på Åland är fortfarande en viktig kanal för att sprida information vilket de också gör.

Johanna Fogelström-Duns lyfte upp betydelsen av Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda även för programgenomförandet och att den finns på engelska.

<http://www.regeringen.ax/demokrati-hallbarhet/hallbar-utveckling/utvecklings-hallbarhetsagendan>

Juuso Stenfors från DG EMPLOY påminde om betydelsen av att redogöra för programmets informationsåtgärder i de årliga rapporterna. Han efterhörde intresset hos lokala politiker om viljan till att synliggöra fondernas medverkan.

Enligt ordförande finns det en god kännedom om programmet eftersom detsamma godkänts av landskapsregeringen liksom den föreslagna programändringen. Medvetenheten finns för att kunna påtala möjligheten till finansiering.

Anders Ekström hävdade att det finns kunskap bland politikerna om EU finansiering, däremot kanske inte specifik kunskap om en enskild fond. För potentiella stödmottagare blir fonderna intressanta när de väl har en projektidé och söker finansiering.

Laurent Sens konstaterade att eftersom 82 % av socialfondens medel redan är allokerat så blir det viktigare att informera om vad som verkligen sker inom projekten.

Ordförande informerade att det för 2018 planeras en extra satsning på att lyfta fram goda projektexempel inom sociala media. Det kommer att publiceras resultat och konkreta berättelser om finansierade projekt.

Beslut: Presentationen antecknades för kännedom.

7 § Uppföljning utvärdering, Ålands strukturfondsprogram

Nordregio lämnade i april 2017 sin första delrapport.

http://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/str_fond_version_final_nordregio_med_annex_2_0.pdf

Utvärderingen omfattade åren 2015 - 2016. Övervakningskommittén godkände rapporten i maj 2017.

Inför det fortsatta programarbetet lämnade utvärderarna bl.a. rekommendationer om att

- studera rapportens förslag och intervju svaren angående kommunikationsåtgärderna
- fortsätta dialogen med stödmottagarna
- informera så tidigt som möjligt om ”good practice”
- uppdatera information om de kvarvarande programmen för potentiella nya sökande
- aktiv styrning och uppföljning av projekt och projektmix från programförvaltningen t.ex. noggrann uppföljning av indikatorerna även kvalitativt, portföljanslys och klustring av projekt, profilprojekt

På mötet presenterade ordförande förvaltningsmyndighetens analys och konstaterade att utvärderingens första del fokuserat extra på kommunikationsåtgärderna kring programmet då själva genomförandet ännu inte fortskridit så långt att resultat är för tidigt att utvärdera. Uppföljningen av informationsinsatserna genomfördes delvis genom intervjuer. Hon konstaterade att dialog med stödmottagarna och det personliga bemötandet är viktigt. Information om goda projektexempel är viktiga åtgärder i det fortsatta programarbetet. Den återstående tillgängliga programfinansieringen skall aktivt styras mot projekt som bidrar till att nå programmets målsättningar. Det innebär en mer detaljerad beskrivning av möjligt projektinnehåll.

Förvaltningsmyndigheten ska beakta utvärderarnas förslag till lärandeseminarium kring finansieringsinstrumentet riskkapital.

Laurent Sens efterhörde när förvaltningsmyndigheten avser utlysa en ny ansökningsomgång för de återstående programmen delfinansierade från ESF.

Ordförande meddelade att avsikten är att göra det under första kvartalet 2018 efter att programändringsförslaget godkänts.

Beslut: Informationen antecknades för kännedom.

Programändring 3 (Ålands landsbygdsutvecklingsprogram).

Förvaltningsmyndigheten har förberett ett förslag till ändring av programmet (bilaga 8).

Ansökan om ändring innehåller förslag till omfördelning av programfinansiering från åtgärd M02 (Rådgivningstjänster), M04 (Investeringar i fysiska tillgångar) och M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk) till åtgärd M11 (Ekologisk produktion).

Sölve Högman presenterade förslaget i enlighet med bilaga 9. Han redogjorde för ändringen som innebär överföring av medel så att underskottet inom ekologisk produktion hanteras samt tekniska korrigeringar i programmets indikatorplan. Ändringen syftar till att effektivera programgenomförandet, garantera finansiering för ingångna avtal samt skapa möjlighet för nya avtal om 200 ha för ekologisk produktion. Intresset för ekologisk produktion har visat sig mycket större än förväntat och icke-fungerande e-system gjorde uppföljningen det första genomförandeåret svår. I hållbarhetsarbetet är den ekologiska odlingen på Åland ett prioriterat område. Nya avtal om areal planeras att ingås efter prövning mot urvalskriterier som ska utarbetas och bygga på miljönytta och produktivitet samt marknad. Upplägget kommer att fungera som ett försök inför planeringen av nästa programperiod. En minskning av budgeten för rådgivning motiveras med att åtgärden introducerats så sent som på våren 2017 och att det efter ändringen bedöms finnas tillräckliga medel kvar för rådgivning. Ålands hushållningssällskap erbjuder även andra rådgivningstjänster till lantbrukarna. Budgeten för investeringsstöd till lantbruket har nyttjats i lägre grad än förväntat medan antalet projekt tillsvidare motsvarar det beräknade. Inom miljöstödet har intresset varit lägre än väntat för vissa frivilliga komplement.

Soile Warttinen meddelade sitt understöd till förslaget och konstaterade att det finns efterfrågan på ekologisk odling. Omfattningen på intresset är dock svår att bedöma.

Kai Heikkilä konstaterade att förslaget inte är enkelt eftersom det är svårt att motivera en minskning av budgeten för rådgivningen som ännu inte visat på resultat i genomförandet och rådgivningen är en viktig del i programmet. Det finns även alltid ett visst motstånd när det gäller att minska finansieringen för miljöstödet och förslaget behöver motiveras väl.

Henry Lindström konstaterade att efterfrågan på investeringar var större under programperioden 2007-2013 men att investeringar är nödvändiga inom lantbrukets byggnadsbestånd för att vara konkurrenskraftig på marknaden. Inom många produktionsgrenar är lönsamheten dålig bl.a. till följd av Rysslandsembargot och frisläppande av mjölkkvoterna. Programgenomförandet har även försvårats av förseningarna och svårigheterna med utvecklandet av e-systemen. Även om vissa produktionsgrenar under senare tid har återhämtat sig så är lönsamheten fortfarande svag inom mjölk- och köttbranschen. Han konstaterade avslutningsvis att det i detta läge känns naturligt med en omfördelning men hyste samtidigt en oro för om resurserna räcker till längre fram i programperioden om efterfrågan på investeringar blir större.

Ordförande konstaterade att det ännu återstår arbete med motiveringarna och att utveckla argumentationen kring förslaget.

Henry Lindström undrade hur mycket man riskerar med omfördelningen av resurser.

Sölve Högman konstaterade att äppelproduktionen som exempel går bra och en större ansökan är under beredning. Inom mjölkproduktionen är investeringsviljan låg.

Leif Franzell instämde i att lönsamheten inom mjölkproduktion är dålig men att äppelodlingen går bra och efterfrågan på investeringar inom bevattningsåtgärder är rätt bra.

Henry Lindström efterhörde om villkoren och införande av urvalskriterier för nya avtal inom ekologisk produktion.

Ordförande noterade att produktion och miljönyttan är viktiga urvalskriterier.

Sölve Högman hänvisade till en referensgrupp för ekologisk produktion för medverkan i utformandet av urvalskriterierna.

Stöd villkoren är i övrigt enligt Leila Lindström de samma för gamla och nya ekoavtal.

Beslut: Förslaget till programändring godkändes i enlighet med bilaga 8. Beslöts samtidigt ge förvaltningen fullmakt att komplettera förslaget innan det skickas till kommissionen.

6 § **Nulägesbeskrivning, e-förvaltning och kommunikation (Ålands landsbygdsutvecklingsprogram).**

Sölve Högman presenterade status för de olika åtgärderna i programmets genomförande (bilaga 10).

Under årets andra hälft har åtgärden för kunskapsöverföring och rådgivning påbörjats. Intresset för bevattningsprojekt inom lantbruksinvesteringarna har visat sig stort. Däremot är storleken på investeringarna betydligt mindre än föregående programperiod men antalet projekt så här långt ser ut att följa det förväntade målet. Det finns ännu ett informationsbehov att täcka när det gäller tillgång på tillgänglig finansiering inom åtgärden.

Sammanlagt tolv startstöd har beviljats för att underlätta inträdet till lantbrukssektorn vilket bedöms som ett bra resultat och under hösten har en ny lantbruksutbildning startat med ett relativt stort intresse. Under 2017 har utbetalningar till företag inom livsmedelskedjan påbörjats och ytterligare ansökningar bereds för beslut. Efterfrågan på programfinansiering inom åtgärden för livsmedelsförädling har varit stor och frågan som bör ställas är om åtgärdens budget räcker till. Även genomförandet av Leader har under året visat en positiv utveckling. Under programperioden kommer den lokala aktionsgruppen att utföra en egenutvärdering av verksamheten och metoden.

Under de inledande åren av programmets genomförande har utvecklingen av datasystem varit en central fråga. I dagsläget fungerar systemen och sedan våren finns det möjlighet att ansöka om alla åtgärder elektroniskt. Utbetalningarna av arealstöden konstateras nu fungera enligt planerade tidtabeller. Det finns dock behov av ytterligare utveckling av funktioner som t.ex. elektroniska expeditioner

av beslut för projektstöden och fungerande rapportverktyg. Utvecklingskostnaderna är höga och ytterligare funktionaliteter måste prioriteras.

Inom åtgärderna för kommunikation fungerar de traditionella kanalerna som Jordbruksbyrån informerar, seminarier, landskapsregeringens hemsida och Facebook. För närvarande utvecklas informationsmaterial om tvärvillkor och sammanfattning av programmet. Ett prioriterat område kommer även att vara information om hur e-systemen fungerar.

Beslut: Informationen antecknades för kännedom.

8 § Uppföljning utvärdering, Ålands landsbygdsutvecklingsprogram.

Nordregio/ÅSUB lämnade i april 2017 sin första fördjupade årsrapport.

http://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/fordjupad_arsrapport_2016_version_19062017_1.pdf

Övervakningskommittén godkände rapporten i maj 2017.

På mötet presenterade Sölve Högman (bilaga 11) arbetet med årsrapporten. Utvärderarna har konstaterat att programmets implementering blivit försenad och att marknadssituationen förändrats sedan programskrivandet. Eftersom det har varit svårt att göra en fullvärdig utvärdering tidigt i programperioden så valde utvärderarna att använda sig av fokusgruppsdiskussioner samt en analys av omvärlden framom traditionella metoder. Att besvara utvärderingsfrågorna i det läget programmet befanns i var även svårt.

Utvärderarna påtalade i sina slutsatser ett behov av att se över fördelningen av LBU-programmedlen med avseende på övergripande prioriteringar och även beträffande de mer konkreta åtgärderna till följd av den förändrade marknadssituationen. Programförvaltningen föreslår nu en programändring för att hantera situationen med ekologisk odling (se § 3) och att komplettera åtgärden med urvalskriterier för nya ekoavtal. Ytterligare omfördelning av medel beror på hur situationen utvecklas under år 2018 framförallt när det gäller investeringar i lantbruk och livsmedelsindustrin. Handlingsutrymmet är ändå begränsat då en stor del av budgeten är bunden.

Utvärderarna påtalade vidare betydelsen av information och kommunikation under hela programperioden 2014 - 2020. Fokusgruppintervjuerna visade på ett tydligt behov av ytterligare information om LBU-programmet – även om informationen om programmet och dess stödmöjligheter i stort har fungerat bra. Programförvaltningen avser utarbeta generell information om programmet, information om användningen av e-systemen, riktad information gällande enskilda åtgärder samt gemensamma informationsinsatser i samarbete med näringen.

Utvärderarna konstaterade att det finns mycket att lära av andra LBU-program, t.ex. angående möjligheten med närproduktion. Utvärderingsteamet medverkade i arrangemanget av ett lärandeseminarium om ekologisk produktion i maj 2017. Det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling ENRD är en nyttig informationskälla och kontaktpunkt för Åland vilket utvärderarna lyfte fram. Rekommendationerna är något programförvaltningen tar till sig.

Förslag: Informationen antecknades för kännedom.

9 § SMF-initiativ (Ålands strukturfondsprogram).

Europeiska investeringsfonden (EIF) har lanserat ett SMF-initiativ (SMF står för små och medelstora företag) som kan möjliggöras genom Ålands strukturfondsprogram 2014 - 2020.

Syftet med SMF-initiativet är att öka tillgången till finansiering för små och medelstora företag på Åland. Initiativet innebär ett förenklat förfarande vid kreditgivning till små och medelstora företag i och med att en garanti beviljas av Europeiska investeringsfonden (EIF) om 50 % av kreditbeloppet samtidigt som krediten beviljas av kreditinrättningen. Landskapets andel utgörs av en del av de eventuella kreditförluster som uppkommer. Sammanlagt 20 miljoner euro kan ges ut i krediter till SMF på Åland inom ramen för initiativet. Garantierna beviljas enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse och kan inte ges till företag inom primärnäringarna. SMF-initiativet påverkar inte strukturfondernas tilldelning i operativprogrammet utan finansieringsramen utökas enbart med landskapets andel.

Ordförande presenterade initiativet på mötet.

Beslut: Besluts att övervakningskommittén ger förvaltningsmyndigheten fullmakt att utöka finansieringsramen för Ålands strukturfondsprogram 2014 - 2020 med 1 860 000 euro för landskapets andel av eventuella kreditförluster i genomförandet och under förutsättning att avtal sluts med berörda parter om SMF garanti. Förvaltningsmyndigheten föreslås vidare få fullmakt göra nödvändiga ändringar i operativprogrammet som föranleds av det nya garantinstrumentet.

10 § Övriga ärenden.

Anders Ekström presenterade Ålands Näringsliv projektet "Välkommen in" med finansiering från Europeiska socialfonden (bilaga 12).

11 § Nästa möte.

Besluts att nästa möte hålls torsdagen den 3 maj 2018 kombinerat med studiebesök.

12 § Mötets avslutande.

Ordförande tackade övervakningskommitténs medlemmar, kommissionens representanter, personal, och tolk för ett konstruktivt möte och avslutade detsamma kl. 12.15.

Ordförande
Linnéa Johansson

Sekreterare
Christel Lindholm

Europeiska Unionen

Enligt sändlista

Hänvisning
Initiativ

Kontaktperson
Christel Lindholm

Ärende
**ERSÄTTANDE AV ORDINARIE MEDLEM OCH
TILLSÄTTANDE AV ERSÄTTANDE MEDLEM I
ÖVERVAKNINGSKOMMITTÉ FÖR ÅLANDS EU-
PROGRAM 2014-2020**

Landskapsregeringen har den 1 juli 2015 beslutat utse följande person som ny ordinarie medlem då tidigare ordinarie medlemmen övergått i annan tjänst samt utse ersättare i den gemensamma övervakningskommittén¹ för **landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland och Ålands strukturfundsprogram, Entreprenörskap och kompetens för programperioden 2014-2020**. Uppdraget omfattar perioden fr.o.m 5.10.2017 till som längst 30.6.2024 eller fram till dess att det har tillsatts en ny övervakningskommitté för nästa programperiod och för avslutande av programperioden 2014-2020:

Tove Fagerström, **Ålands Natur och Miljö r.f.**, ersätter Adam Conway som ersättande medlem.

Näringsavdelningen upprätthåller sekretariatet för övervakningskommittén. Europeiska kommissionens tjänstemän skall på eget initiativ delta i kommitténs arbete som rådgivare.

Avdelningschef Linnéa Johansson, näringsavdelningen är ordförande och Europarättschef Michaela Slotte är viceordförande samt koordinatör vid näringsavdelningens allmänna byrå är kommitténs sekreterare.

Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014-2020 som godkänts av Europeiska kommissionen den 13 februari 2015 omfattar hela landskapet Åland och har som övergripande målsättning att bidra till en hållbar ekonomisk och smart utveckling på landsbygden och till att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet. Programmet skall dessutom bidra till att stärka och utveckla de redan goda natur- och miljöförhållandena samt stärka landskapets attraktivitet som samhälle. Programmets främsta prioritering är att säkerställa en tillräcklig primärproduktion och på så sätt se till att det finns livsmedel för konsumenterna och råmaterial för Ålands livs-

medelsindustri. Detta bör bygga på ett konkurrenskraftigt och miljövänligt hållbart jordbruk.

Den offentliga finansieringsramen för hela perioden är 57,9 miljoner euro varav Europeiska jordbruksfondens (Ejflu) medfinansiering uppgår till 20,7 miljoner euro och övrig nationell offentlig finansiering till 37,2 miljoner euro.

Strukturfondsprogrammet Entreprenörskap och kompetens som godkänts av Europeiska kommissionen den 17 december 2014 omfattar hela landskapet Åland och har som övergripande målsättning att utveckla kunskapen och förbättra kompetensen inom arbetslivet, öka sysselsättningen, produktiviteten och innovationskapaciteten. Målet är att förnya och diversifiera det åländska näringslivet och bidra till ett välutbildat, jämställt och aktivt inkluderande samhälle. En hög sysselsättningsgrad och därmed skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar tillväxt skapar grund för att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå.

Den offentliga finansieringsramen för hela perioden är 9,6 miljoner euro varav finansieringen från Europeiska socialfonden (ESF) uppgår till 2,6 miljoner och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) till 2,4 miljoner euro. Övrig nationell offentlig finansiering uppgår till 4,8 miljoner euro.

Övervakningskommitténs uppgifter för programperioden 2014-2020 regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 49. Enligt denna ska övervakningskommittén

1. sammanträda minst en gång om året och ska granska programmets genomförande och framstegen när det gäller att uppnå dess mål. Vid granskningen ska den ta hänsyn till ekonomiska uppgifter och allmänna och programspecifika indikatorer, inklusive förändringar i värdet från resultatindikatorerna och framsteg i riktning mot kvantifierade målvärden och de delmål som anges i de resultatramar som avses i artikel 21.1 och, där så behövs, resultaten av kvalitativa analyser.
2. undersöka alla frågor som påverkar programmets resultat, inklusive resultatöversynen.
3. rådfrågas och ska, om den anser att det är lämpligt, avge ett yttrande om alla ändringar av programmet som föreslås av den förvaltande myndigheten.
4. få lämna synpunkter till den förvaltande myndigheten om genomförandet och utvärderingen av programmet, inklusive åtgärder för att minska stödmottagarnas administrativa börda. Övervakningskommittén ska övervaka åtgärder som vidtas till följd av synpunkterna.

Övervakningskommittén ska, utöver de funktioner som avses i artikel 49 i förordning (EU) nr 1303/2013, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 74 försäkra sig om **landsbygdsprogrammets** prestationer och om att det genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Kommittén ska därför

- inom fyra månader från beslutet om programmets godkännande höras och lämna ett yttrande om urvalskriterierna för finansiering av insatser; dessa kriterier ska ses över på grundval av programplaneringsbehoven,
- granska den verksamhet och de utfall som hänför sig till framsteg i genomförandet av utvärderingsplanen för programmet,
- i synnerhet granska sådana åtgärder inom programmet som rör uppfyllandet av förhandsvillkor som omfattas av förvaltningsmyndighetens ansvar, och underrättas om åtgärder för uppfyllandet av förhandsvillkoren,

- delta i det nationella landsbygdsnätverket för att utbyta information om programgenomförandet, och
- granska och godkänna de årliga genomföranderapporterna innan dessa skickas in till kommissionen.

Övervakningskommittén ska för **strukturfondsprogrammet Entreprenörskap och kompetens** i enlighet med samma förordning artikel 110 i synnerhet *granska*

1.

- a) frågor som påverkar det operativa programmets resultat,
- b) framstegen när det gäller genomförandet av utvärderingsplanen och uppföljningen av resultaten av utvärderingarna,
- c) genomförandet av kommunikationsstrategin,
- d) genomförandet av större projekt,
- e) genomförandet av gemensamma handlingsplaner,
- f) åtgärder för att främja jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering, inklusive tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar,
- g) åtgärder för att främja hållbar utveckling,
- h) om tillämpliga förhandsvillkor inte är uppfyllda den dag då partnerskapsöverenskommelsen och det operativa programmet lämnas in, framsteg med åtgärderna för att uppfylla de tillämpliga förhandsvillkoren,
- i) finansieringsinstrument.

2. Med avvikelse från vad som sägs i artikel 49.3 ska övervakningskommittén *granska och godkänna* följande:

- a) Den metod och de kriterier som används för att välja ut insatser.
- b) Årsrapporter och slutrapporter om genomförandet.
- c) Utvärderingsplanen för det operativa programmet och eventuella ändringar av planen, inbegripet där någon av dem ingår i en gemensam utvärderingsplan enligt artikel 114.1.
- d) Kommunikationsstrategin för det operativa programmet och eventuella ändringar av strategin.
- e) Eventuella förslag till ändringar av det operativa programmet från den förvaltande myndigheten

Mötesarvoden och reseersättningar utgår i enlighet med landskapsregeringens beslut om kommittéarvoden.

1

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 47

1. Inom tre månader från dagen för anmälan till medlemsstaten av kommissionens beslut att anta ett program, ska medlemsstaten inrätta en kommitté i enlighet med sina institutionella, rättsliga och finansiella ramar för att övervaka genomförandet av programmet i samförstånd med den förvaltande myndigheten (nedan kallad *övervakningskommittén*).

En medlemsstat får inrätta en enda övervakningskommitté för mer än ett program som samfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

2. Varje övervakningskommitté ska utarbeta och anta sin egen arbetsordning i enlighet med den berörda medlemsstatens institutionella, rättsliga och finansiella ramar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 48

1. Medlemsstaten ska besluta om övervakningskommitténs sammansättning, under förutsättning att den består av de berörda myndigheterna i medlemsstaten, förmedlande organ samt företrädare för de parter som avses i artikel 5. Parternas företrädare ska bemyndigas att ingå i övervakningskommittén av respektive parter enligt öppna förfaranden. Varje ledamot av övervakningskommittén får vara röstberättigad.

2. Förteckningen över övervakningskommitténs medlemmar ska offentliggöras.

3. Kommissionen ska delta i övervakningskommitténs arbete i egenskap av rådgivare.

5. Övervakningskommitténs ordförande ska vara en företrädare för medlemsstaten eller den förvaltande myndigheten.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 5

För partnerskapsöverenskommelsen och varje program ska varje medlemsstat i enlighet med sin institutionella och rättsliga ram organisera ett partnerskap med behöriga regionala och lokala myndigheter. Partnerskapet ska också inbegripa följande deltagare:

a) Behöriga lokala och andra myndigheter

b) Näringslivets och arbetsmarknadens organisationer

c) Relevanta företrädare för civilsamhället, även miljöorganisationer, icke-statliga organisationer och organisationer som arbetar för social delaktighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Enligt principen om flernivåstyre ska medlemsstaterna låta de parter som avses i punkt 1 delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelser och lägesrapporter under utformningen och genomförandet av programmen, däribland genom att delta i övervakningskommittéerna för de programmen i enlighet med artikel 48.

Sändlista:

Ålands Natur och Miljö r.f., Österleden 110, 22100 MARIEHAMN

Tove Fagerström, Ålands Natur och Miljö r.f., Österleden 110, 22100 MARIEHAMN

Adam Conway, Fallgränden 5 B 7, 01600 VANDA

Europeiska Unionen

Enligt sändlista

Hänvisning
Initiativ

Kontaktperson
Christel Lindholm

Ärende
**ERSÄTTANDE AV ORDINARIE MEDLEM OCH
TILLSÄTTANDE AV ERSÄTTANDE MEDLEM I
ÖVERVAKNINGSKOMMITTÉ FÖR ÅLANDS EU-
PROGRAM 2014-2020**

Landskapsregeringen har den 1 november 2017 beslutat utse följande person som ny ordinarie medlem då tidigare ordinarie medlemmen övergått i annan tjänst samt utse ersättare i den gemensamma övervakningskommittén¹ för **landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland och Ålands strukturfondsprogram, Entreprenörskap och kompetens för programperioden 2014-2020**. Uppdraget omfattar perioden fr.o.m 1.11.2017 till som längst 30.6.2024 eller fram till dess att det har tillsatts en ny övervakningskommitté för nästa programperiod och för avslutande av programperioden 2014-2020:

Jonas Waller, **Högskolan på Åland**, ersätter Edvard Johansson som ordinarie medlem.

Johanna Fogelström, **Ålands ombudsmannamyndighet**, ersätter Veronica Larpes-Papadopoulou som ordinarie medlem

Näringsavdelningen upprätthåller sekretariatet för övervakningskommittén. Europeiska kommissionens tjänstemän skall på eget initiativ delta i kommitténs arbete som rådgivare.

Avdelningschef Linnéa Johansson, näringsavdelningen är ordförande och Europarättschef Michaela Slotte är viceordförande samt koordinatör vid näringsavdelningens allmänna byrå är kommitténs sekreterare.

Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014-2020 som godkänts av Europeiska kommissionen den 13 februari 2015 omfattar hela landskapet Åland och har som övergripande målsättning att bidra till en hållbar ekonomisk och smart utveckling på landsbygden och till att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet. Programmet skall dessutom bidra till att stärka och utveckla de redan goda

natur- och miljöförhållandena samt stärka landskapets attraktivitet som samhälle. Programmets främsta prioritering är att säkerställa en tillräcklig primärproduktion och på så sätt se till att det finns livsmedel för konsumenterna och råmaterial för Ålands livsmedelsindustri. Detta bör bygga på ett konkurrenskraftigt och miljövänligt hållbart jordbruk.

Den offentliga finansieringsramen för hela perioden är 57,9 miljoner euro varav Europeiska jordbruksfondens (Ejflu) medfinansiering uppgår till 20,7 miljoner euro och övrig nationell offentlig finansiering till 37,2 miljoner euro.

Strukturfondsprogrammet Entreprenörskap och kompetens som godkänts av Europeiska kommissionen den 17 december 2014 omfattar hela landskapet Åland och har som övergripande målsättning att utveckla kunskapen och förbättra kompetensen inom arbetslivet, öka sysselsättningen, produktiviteten och innovationskapaciteten. Målet är att förnya och diversifiera det åländska näringslivet och bidra till ett välutbildat, jämställt och aktivt inkluderande samhälle. En hög sysselsättningsgrad och därmed skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar tillväxt skapar grund för att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå.

Den offentliga finansieringsramen för hela perioden är 9,6 miljoner euro varav finansieringen från Europeiska socialfonden (ESF) uppgår till 2,6 miljoner och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) till 2,4 miljoner euro. Övrig nationell offentlig finansiering uppgår till 4,8 miljoner euro.

Övervakningskommitténs uppgifter för programperioden 2014-2020 regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 49. Enligt denna ska övervakningskommittén

1. sammanträda minst en gång om året och ska granska programmets genomförande och framstegen när det gäller att uppnå dess mål. Vid granskningen ska den ta hänsyn till ekonomiska uppgifter och allmänna och programspecifika indikatorer, inklusive förändringar i värdet från resultatindikatorerna och framsteg i riktning mot kvantifierade målvärden och de delmål som anges i de resultatramar som avses i artikel 21.1 och, där så behövs, resultaten av kvalitativa analyser.
2. undersöka alla frågor som påverkar programmets resultat, inklusive resultatöversynen.
3. rådfrågas och ska, om den anser att det är lämpligt, avge ett yttrande om alla ändringar av programmet som föreslås av den förvaltande myndigheten.
4. få lämna synpunkter till den förvaltande myndigheten om genomförandet och utvärderingen av programmet, inklusive åtgärder för att minska stödmottagarnas administrativa börda. Övervakningskommittén ska övervaka åtgärder som vidtas till följd av synpunkterna.

Övervakningskommittén ska, utöver de funktioner som avses i artikel 49 i förordning (EU) nr 1303/2013, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 74 försäkra sig om **landsbygdsprogrammets** prestationer och om att det genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Kommittén ska därför

- inom fyra månader från beslutet om programmets godkännande höras och lämna ett yttrande om urvalskriterierna för finansiering av insatser; dessa kriterier ska ses över på grundval av programplaneringsbehoven,
- granska den verksamhet och de utfall som hänför sig till framsteg i genomförandet av utvärderingsplanen för programmet,

- i synnerhet granska sådana åtgärder inom programmet som rör uppfyllandet av förhandsvillkor som omfattas av förvaltningsmyndighetens ansvar, och underlättas om åtgärder för uppfyllandet av förhandsvillkoren,
- delta i det nationella landsbygdsnätverket för att utbyta information om programgenomförandet, och
- granska och godkänna de årliga genomföranderapporterna innan dessa skickas in till kommissionen.

Övervakningskommittén ska för **strukturfundsprogrammet Entreprenörskap och kompetens** i enlighet med samma förordning artikel 110 i synnerhet *granska*

1.

- a) frågor som påverkar det operativa programmets resultat,
- b) framstegen när det gäller genomförandet av utvärderingsplanen och uppföljningen av resultaten av utvärderingarna,
- c) genomförandet av kommunikationsstrategin,
- d) genomförandet av större projekt,
- e) genomförandet av gemensamma handlingsplaner,
- f) åtgärder för att främja jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering, inklusive tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar,
- g) åtgärder för att främja hållbar utveckling,
- h) om tillämpliga förhandsvillkor inte är uppfyllda den dag då partnerskapsöverenskommelsen och det operativa programmet lämnas in, framsteg med åtgärderna för att uppfylla de tillämpliga förhandsvillkoren,
- i) finansieringsinstrument.

2. Med avvikelse från vad som sägs i artikel 49.3 ska övervakningskommittén *granska och godkänna* följande:

- a) Den metod och de kriterier som används för att välja ut insatser.
- b) Årsrapporter och slutrapporter om genomförandet.
- c) Utvärderingsplanen för det operativa programmet och eventuella ändringar av planen, inbegripet där någon av dem ingår i en gemensam utvärderingsplan enligt artikel 114.1.
- d) Kommunikationsstrategin för det operativa programmet och eventuella ändringar av strategin.
- e) Eventuella förslag till ändringar av det operativa programmet från den förvaltande myndigheten

Mötesarvoden och reseersättningar utgår i enlighet med landskapsregeringens beslut om kommittéarvoden.

Koordinator

Christel Lindholm

1

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 47

1. Inom tre månader från dagen för anmälan till medlemsstaten av kommissionens beslut att anta ett program, ska medlemsstaten inrätta en kommitté i enlighet med sina institutionella, rättsliga och finansiella ramar för att övervaka genomförandet av programmet i samförstånd med den förvaltande myndigheten (nedan kallad *övervakningskommittén*).

En medlemsstat får inrätta en enda övervakningskommitté för mer än ett program som samfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

2. Varje övervakningskommitté ska utarbeta och anta sin egen arbetsordning i enlighet med den berörda medlemsstatens institutionella, rättsliga och finansiella ramar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 48

1. Medlemsstaten ska besluta om övervakningskommitténs sammansättning, under förutsättning att den består av de berörda myndigheterna i medlemsstaten, förmedlande organ samt företrädare för de parter som avses i artikel 5. Parternas företrädare ska bemyndigas att ingå i övervakningskommittén av respektive parter enligt öppna förfaranden. Varje ledamot av övervakningskommittén får vara röstberättigad.

2. Förteckningen över övervakningskommitténs medlemmar ska offentliggöras.

3. Kommissionen ska delta i övervakningskommitténs arbete i egenskap av rådgivare.

5. Övervakningskommitténs ordförande ska vara en företrädare för medlemsstaten eller den förvaltande myndigheten.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 5

För partnerskapsöverenskommelsen och varje program ska varje medlemsstat i enlighet med sin institutionella och rättsliga ram organisera ett partnerskap med behöriga regionala och lokala myndigheter. Partnerskapet ska också inbegripa följande deltagare:

a) Behöriga lokala och andra myndigheter

b) Näringslivets och arbetsmarknadens organisationer

c) Relevanta företrädare för civilsamhället, även miljöorganisationer, icke-statliga organisationer och organisationer som arbetar för social delaktighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Enligt principen om flernivåstyre ska medlemsstaterna låta de parter som avses i punkt 1 delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelser och lägesrapporter under utformningen och genomförandet av programmen, däribland genom att delta i övervakningskommittéerna för de programmen i enlighet med artikel 48.

Sändlista:

Johanna Fogelström, Ålands ombudsmannamyndighet, Elverksgatan 10, 22100 MARIEHAMN

Jonas Waller, Höskolan på Åland, Pb 1010, 22111 MARIEHAMN

Veronica Larpes-Papadopoulou, Sandtorp, Alguvi, SE-58599 LINKÖPING

Edvard Johansson, Villansvägen 17, 22100 MARIEHAMN

EUROPEAN COMMISSION
Employment, Social Affairs and Inclusion DG

Directorate C.
EMPL.C.5

Brussels,
EMPL/C5/MG/JS/pt

To be sent via SFC2014

TO THE MANAGING AUTHORITY

**STANDARD LETTER - ACCEPTANCE OF THE ANNUAL IMPLEMENTATION REPORT;
OBSERVATIONS ARTICLE 50 (8) CPR]**

**Reference: Entrepreneurship and skills, Åland Structural Fund Programme
2014-2020
2014FI05M2OP001
Annual Implementation Report 2016**

Subject: Acceptance of the Annual Implementation Report 2016

Dear Madam,

On 22 June 2017 the services of the Commission received the Annual Implementation Report for the year 2016 relating to Entrepreneurship and skills, Åland Structural Fund Programme 2014-2020 as approved by the Monitoring Committee.

On 29 June 2017 the services of the Commission informed you that the Annual Implementation Report was admissible.

The Commission received additional information from the Managing Authority on 24 August 2017.

The Commission services have now finalised the qualitative assessment of the report and have come to the conclusion that the report is accepted.

In accordance with Article 50(8) of Regulation (EU) No 1303/2013, we would like to make the following Commission observations on issues which significantly affect the implementation of the programme.

- The Commission has not yet received a notification of designation of authorities. The non-completion of the designation procedure puts a significant strain on the absorption of ESF and ERDF funding, and increases the risk of automatic de-commitment in 2017 and beyond.

We look forward to your reaction to this observation and to the measures for addressing this issue within three months following the receipt of this letter.

We would also like to make a technical remark about the importance of modifying the encoding of output indicators linked to the performance framework in SFC 2014 as part of the upcoming programme modification.

Yours sincerely,

(e-Signed)

GELENG Manuela

Director

cc.: *Permanent Representation of Finland in the European Union*

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE GENERAL FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

Directorate E. Rural development I and Pre-accession assistance
Director

Brussels,
(2017)

Reference: **Rural Development Programme of Åland (Finland) 2014-2020**
CCI No. 2014FI06RDRP002
Annual Implementation Report 2016

Subject: **Acceptance of the Annual Implementation Report 2016**

Dear Ms Johansson,

On 21 June 2017 the Commission received the Annual Implementation Report 2016 relating to the Rural Development Programme of Åland 2014-2020.

The Commission services wish to inform the Managing Authority of the acceptance of the Annual Implementation Report 2016. I would also like to use this opportunity to thank you and the colleagues for the information provided and the timely submission of the report.

Nevertheless, the Commission services would like to point out a few issues and some unusual results which should be taken into account for the AIR 2017 (due in June 2018) and possibly taken up in analysis and discussions on the progress of implementation of the RDP to be conducted later in the year (i.e. during the Annual Review Meeting).

The Commission services would also like to point out a number of potential issues in Chapter 7, on which it is recommended that the Managing Authority pay attention when preparing the AIR 2018:

Please consider whether the Common Evaluation Questions (CEQ) 2, 3, 17, 19, 20, 21 could have been fully answered with the available data. Furthermore, some result indicators may not have been fully quantified. These issues will be taken up in our discussions later in the year, primarily during the Annual Review Meeting.

It appears from the report that the delay in the electronic application and payment systems (mainly Hyrrä) was still a major cause for delay in the RDP implementation in

Linnéa JOHANSSON
Avdelningschef
Ålands Landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn
FINLAND

2016. The Commission will take up this important point in the Annual Review Meeting 2017.

In addition, some specific elements would need to be considered in the future:

- Table D1 shows a value 9 for O4 - Number of holdings/beneficiaries supported under M04 FA 2B. However, there is no financing under FA 2B programmed for M04.
- In Table D1 The value O4 - Number of holdings/beneficiaries supported under M06 FA 2B is 0 even though M06 has EUR 324.000 total public funding under FA 2B.
- The realised total public expenditure in Annex III is higher than the committed total public expenditure for P4 M10, M11 and M13.

Notwithstanding the above mentioned remarks, the report provides valuable information for assessing the state of implementation of the Åland RDP, and we appreciate the efforts of you and your colleagues in drawing up the report.

We will also have to occasion to further discuss the annual report and any issues relating to the programme implementation at the Annual Review Meeting.

Yours sincerely,

(electronically signed)

Mario MILOUCHEV

Bilaga 5

Edistymiskertomus Framstegsrapport 2016

CCI 2014FI16M8PA001

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)
Europeiska socialfonden (ESF)

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (Maaseuturahasto)
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Landsbygdsfonden)

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)

Lämnats till kommissionen genom SFC2014 den 31 augusti 2017

Innehåll

DEL I: Uppgifter och bedömning som krävs för samtliga europeiska struktur- och investeringsfonder	5
1. Förändringar av medlemsstatens utvecklingsbehov sedan partnerskapsöverenskommelsen antogs.....	5
a) Allmän beskrivning och bedömning av förändrade utvecklingsbehov, inklusive en beskrivning av förändrade utvecklingsbehov som fastställts i nya relevanta landsspecifika rekommendationer som antagits i enlighet med artiklarna 121.2 och 148.4 i fördraget.....	5
2. Framsteg som gjorts i fråga om unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och de fondspecifika uppdragen genom de europeiska struktur- och Investeringsfondernas bidrag till de valda tematiska målen, särskilt för de delmål som anges i resultatramarna för varje program och det stöd som använts till klimatförändringsmål.....	7
a) En beskrivning och bedömning av de framsteg som gjorts för att uppnå de nationella Europa 2020-målen (3) och av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidragit till detta, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna, och till det stöd som använts till klimatförändringsmål, i tillämpliga fall.	7
b) En beskrivning och bedömning, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna och i tillämpliga fall till det stöd som använts till klimatförändringsmål, av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna har bidragit till genomförandet av de tematiska målen samt av de framsteg som gjorts för att uppnå de förväntade huvudresultaten för varje tematiskt mål enligt vad som fastställts i partnerskapsöverenskommelsen, i förekommande fall med en beskrivning av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidragit till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna för varje program.	11
c) En beskrivning av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidrar till nya relevanta landsspecifika rekommendationer,.....	22
e) En beskrivning av hur de förändrande utvecklingsbehoven har hanterats av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.....	22
3. Åtgärder som vidtagits för att uppfylla de förhandsvillkor som fastställs i partnerskapsöverenskommelsen	23
4. Hur väl man har genomfört mekanismer för att säkerställa samordningen mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt med Europeiska investeringsbanken (EIB)	24
a) En bedömning av genomförandet av den samordningsmekanism som fastställs i partnerskapsöverenskommelsen och, i tillämpliga fall, av eventuella problem som uppstått vid genomförandet.....	24
5. Genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling eller en sammanfattning av de integrerade tillvägagångssätten baserade på programmen, inklusive vilka framsteg som gjorts när det gäller de prioriterade områden som fastställts för samarbetet.....	26
a) Allmän kommentar och bedömning.....	26
b) En översikt av genomförandet av lokalt ledd utveckling.	27
c) En översikt av genomförandet av integrerade territoriella investeringar.	27
d) En översikt av genomförandet av makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	28

e) Avseende artikel 15.2 a iii i förordning (EU) nr 1303/2013 – en översikt av genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet för att hantera särskilda behov i de områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning.	29
f) En översikt av genomförandet av åtgärder för att hantera demografiska utmaningar i områden med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar.	29
6. Åtgärder som vidtagits för att öka kapaciteten hos medlemsstaternas myndigheter och stödmottagarna när det gäller att förvalta och använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna	30
7. Åtgärder som vidtagits och framsteg som gjorts för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna	31
8. Partnersnas uppgifter i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013 i genomförandet av partnerskapsöverenskommelsen	32
a) En beskrivning och bedömning av utvalda partners uppgift vid utarbetandet av framstegsrapporten, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsen.....	33
b) En beskrivning och bedömning av utvalda partners delaktighet i genomförandet av program, inklusive deltagande i programmens övervakningskommittéer.	33
9. En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits när det gäller tillämpningen av de övergripande principerna och politiska målen för genomförandet av de europeiska investerings- och strukturfonderna.	35
a) En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits när det gäller tillämpningen av de övergripande principerna, för att säkerställa att dessa principer främjas och övervakas i de olika typerna av program, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsens innehåll:	35
1) Jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.	35
2) Hållbar utveckling (miljöskydd, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, biologisk mångfald och riskförebyggande).	37
b) En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits för att säkerställa integrering av övergripande politiska mål, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsens innehåll.	39
DEL II: Information om och bedömning av sysselsättningsinitiativet för unga – gäller inte Finland	40
DEL III: Uppgifter och bedömning som ska lämnas in 2017 och 2019 avseende sammanhållningspolitiken ifall möjligheten att inkludera vissa delar av de årliga genomföranderapporterna i framstegsrapporten utnyttjas i enlighet med artikel 111.4 i förordning (EU) nr 1303/2013	40
11. Ytterligare uppgifter och bedömning som kan läggas till beroende på det operativa programmets innehåll och mål	40
11.1 Framsteg när det gäller genomförandet av den integrerade strategin för territoriell utveckling, inklusive utveckling av regioner med demografiska utmaningar och permanenta eller naturbetingade nackdelar, hållbar stadsutveckling samt lokalt ledd utveckling inom ramen för det operativa programmet	40
11.2 Framsteg när det gäller genomförandet av åtgärder för att stärka myndigheternas och mottagarnas kapacitet att förvalta och utnyttja fonderna.....	40
11.3 Framsteg när det gäller genomförandet av interregionala och transnationella åtgärder	41
11.4 Framsteg när det gäller genomförandet av åtgärder för att ta itu med de särskilda behoven i områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering på grund av fattigdom eller för social utestängning, med särskilt beaktande av marginaliserade befolkningsgrupper samt personer	

med funktionsnedsättning, långtidsarbetslösa personer och arbetslösa ungdomar och, om lämpligt, de ekonomiska medel som använts. 41

DELI: Uppgifter och bedömning som krävs för samtliga europeiska struktur- och investeringsfonder

1. Förändringar av medlemsstatens utvecklingsbehov sedan

partnerskapsöverenskommelsen antogs (artikel 52.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 (1)) *maxlength=24500*

a) Allmän beskrivning och bedömning av förändrade utvecklingsbehov, inklusive en beskrivning av förändrade utvecklingsbehov som fastställts i nya relevanta landsspecifika rekommendationer som antagits i enlighet med artiklarna 121.2 och 148.4 i fördraget.

EU-kommissionen tecknade partnerskapsöverenskommelsen med Finland den 7 oktober 2014. De utvecklingsbehov som identifierats i partnerskapsöverenskommelsen är till stora delar fortfarande relevanta.

I partnerskapsöverenskommelsen konstaterades att strukturomvandlingar har förändrat regionernas näringsverksamhet och utvecklingsbild i Finland. I och med detta har regionerna förlorat bland annat företag och kompetent arbetskraft. Sedan dess har man speciellt i Sydvästra Finland kunnat observera en viss positiv strukturomvandling som eventuellt även börjar ge sig till känna även i andra delar av Finland. För att den positiva strukturomvandlingen ska kunna förverkligas behöver organisationerna både tillgång till kompetent arbetskraft och gynnsamma verksamhetsbetingelser. Arbets- och näringsministeriet utsåg 4 april 2017 en utredare med uppgift att kartlägga möjligheterna till att främja den positiva strukturomvandlingen samt dess effekter. Enligt utredarens rapport av 24 augusti 2017 är det viktigaste med tanke på att detta ska lyckas att det finns ett klart och välgenomtänkt koncept som baserar sig på ett friktionsfritt samarbete mellan olika aktörer samt på lätta individuella val. Utredaren föreslår ett "broavtal" om ansvaren, arbetsfördelningen och finansieringen av de relevanta åtgärderna i fråga om åtminstone tillgången på och tillgängligheten till arbetskraft, kompetensen hos och utbildningen av arbetskraft, forsknings- och utvecklingsarbetet samt upprätthållandet av kunskapsbasen.

Flyktingkrisen 2015 avspeglade sig också i Finland genom att antalet asylsökande ökade och därigenom ökade också behovet av olika tjänster. Eftersom flyktingar och invandrare nämns som en av målgrupperna i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland har det inte varit nödvändigt att justera programdokumentet på denna punkt. Det ökade antalet asylsökande avspeglades dock som ett ökande antal projekt för integration av invandrare. Man har mer än tidigare vinnlagt sig om att utveckla utbildningssystemen, främja snabb anställning av invandrar och bättre ta tillvara invandrarnas kompetens.

Inga betydande ändringar har gjorts i de landsspecifika rekommendationerna för Finland sedan partnerskapsöverenskommelsen tecknades. Rekommendationerna har hänfört sig till förbättring av kompetensen och sysselsättningen hos unga, långtidsarbetslösa och invandrare samt personer med en svag ställning på arbetsmarknaden. Åtgärder för dessa målgrupper har sedan första början ingått i Finlands strukturfondsprogram. I strukturfondsprogrammet sätts fokus också på åtgärder för främjande av företagande, konkurrenskraft och internationalisering genom bland annat bättre innovationsberedskap. Totalt har uppskattningsvis 70 % av ERUF-finansieringen och 80 % av ESF-finansieringen riktats till projekt som har direkt anknytning till de landsspecifika rekommendationerna.

För att stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag har det varit nödvändigt att ge dem bättre tillgång till finansiering. År 2016 inrättades i Fastlandsfinland i detta syfte ett garantiprogram i enlighet med finansieringsprogrammet till stöd för små och medelstora företag. Garantiprogrammet införlivades i partnerskapsöverenskommelsen. Programmet genomförs i samarbete med Europeiska investeringsbanksgruppen.

Det fullskaliga genomförandet av landsbygdsprogrammet kom igång först under 2016. I detta skede av genomförandet har det inte funnits behov att justera de utvecklingsbehov som identifierades under beredningen av finansieringsperioden 2014–2020. I detta skede har det inte heller uppdragats skäl att justera de utvecklingsbehov som formulerats i Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland 2014–2020.

För strukturfondernas del (Eruf/ESF) och jordbruksfondens del är de utvecklingsbehov som identifierats för Ålands del i den gemensamma partnerskapsöverenskommelsen fortfarande relevanta.

Antalet jordbruksföretag minskar samtidigt som den odlade arealen är relativt oförändrad. Arealen fördelas på färre företag och det är de allra minsta jordbruksföretagen som minskar mest. Antalet mjölk- och spannmålsgårdar har minskat mest sedan 2005 vilket är ett tecken på att det är inom dessa sektorer som behoven av utvecklingen av konkurrenskraften varit som störst. Inom jordbruket syns också klara tendenser på en specialisering inom jordbruksföretagandet, särskilt inom exempelvis mjölkproduktion.

Den kris som berört marknaderna för jordbruksprodukter och då i första hand mejeriprodukter har också kraftigt berört Åland. Krisen har visat att de utmaningar som formulerats i partnerskapsöverenskommelsen är fortsatt relevanta och särskilt angelägna i förhållande till den småskalighet och de geografiska förutsättningar i förhållande till huvudmarknaden som råder.

De åländska arbetstagarna oavsett ålder har i jämförelse med många andra europeiska länder varit förskonade från hög och långvarig arbetslöshet. Arbetslösheten är – åtminstone jämfört med omvärlden – låg, om än svagt stigande. Arbetslöshet, särskilt bland unga människor och personer i en sämre arbetsmarknadsställning och en låg mobilitet för framtiden är utmaningar som de är definierade i det åländska strukturfondsprogrammet. En analys av utvecklingen på området visar fortfarande på ett behov av insatser om än i mindre omfattning.

I och med ökad specialiseringsnivå samt kraftiga strukturförändringar inom jordbruket har det uppkommit ett ökat behov av arbetskraft inom jordbruket både under de olika säsongerna men också generellt.

Genomförandet av Ålands landsbygdsprogram ser ut att svara mot utmaningarna med växthusgasutsläpp och klimatförändringar på ett bra sätt. Programmet ser ut ha hög upptagning gällande de åtgärder som stöder energi och klimatförändringar. Jordbruket har stor betydelse som koldioxid sänka om jordbruksmarken odlas produktiv och hålls beväxt. Målsättningen med att öka produktiviteten stöder därmed också klimatmålen. Under programperioden har bevattning intagits som en godkänd åtgärd inom investeringsstödet vilket är mycket positivt ur både energieffektivitets och klimatmässigt hänseende. Vatten är ofta en begränsande faktor för grödorna och påverkar näringsupptagning samt effektiviteten i fotosyntesen.

2. Framsteg som gjorts i fråga om unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och de fondspecifika uppdragen genom de europeiska struktur- och investeringsfondernas bidrag till de valda tematiska målen, särskilt för de delmål som anges i resultatramarna för varje program och det stöd som använts till klimatförändringsmål (artikel 52.2 b i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=52500*

- a) En beskrivning och bedömning av de framsteg som gjorts för att uppnå de nationella Europa 2020-målen⁽³⁾ och av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidragit till detta, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna, och till det stöd som använts till klimatförändringsmål, i tillämpliga fall.

Utfallet för Finlands nationella mål enligt Europa 2020-strategin varierar.

Det nationella målet för FoU-utgifterna 2020 är 4 procent av BNP, men 2015 uppnåddes endast 2,9 procent. Enligt Statistikcentralen uppgick forskning- och utvecklingsutgifterna till 6,1 miljarder euro 2015. FoU-utgifternas andel av BNP har minskat sedan 2009, då FoU-intensiteten var 3,8 procent. År 2016 fortsatte FoU-utgifterna att minska med uppskattningsvis 100 miljoner euro, vilket innebär en FoU-intensitet på 2,8 procent. Utvecklingen är alarmerande, och det är möjligt att 2020-målet på 4 procent inte kan uppnås. Över 40 procent av de offentligt finansierade åtgärderna inom strukturfondsprogrammet hänför sig direkt till FoU. Detta motsvarar cirka 3,5 procent av hela landets T&K-utgifter, och med beaktande av den privata finansiering som programmet genererar blir andelen ytterligare betydligt högre. Trots detta har programmet begränsade möjligheter att bidra till en förbättring av det allmänna läget. FoU-åtgärderna omfattas i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland av tre mål enligt Eruf:s resultatramar. Vid utgången av 2016 hade 2 070 företag deltagit i projekt som leddes av FoU-institutioner (målet för 2018 är 1 580 företag), 490 företag hade inlett FoU-ol-verksamhet eller samarbete (mål 2018: 234 företag) men antalet nya arbetstillfällen var endast 130 (mål 2018: 266).

Finland har tre klimatrelaterade Europa 2020-mål. Målet för minskning av de *växthusgasutsläpp som inte omfattas av utsläppshandel* är 16 procent jämfört med utgångsnivån år 2005. År 2015 låg nivån på 30,1 miljoner ton koldioxidkvalenter, vilket underskred målet för 2015 med 0,8 miljoner ton. Det nationella 2020-målet för *andelen förnybar energi* är 38 procent. Denna andel varierar något beroende på väderleksförhållandena under respektive år och uppgick till 39,3 procent 2015. Målet för *energieffektivitet* år 2020 är 310 TWh och utfallet 2015 var 289 TWh. Energiförbrukningen beror också på det ekonomiska läget och industrins produktionsvolym. Per utgången av 2016 har strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland finansierat 399 Eruf-projekt för att stödja en koldioxidsnål ekonomi, och den offentliga finansieringen uppgår till 104 miljoner euro. Projekten har varit fokuserade på att främja energieffektiviteten hos små och medelstora företag och ta fram lösningar för förnybar energi och energieffektiva lösningar. Tills vidare har andelen för projekten för att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi av den totala Eruf-finansieringen stannat under det nationella målet om 25 procent.

Målnivån 2020 för *sysselsättning* (20–64 år) är 78 procent. År 2015 var sysselsättningsgraden 72,6 procent, vilket var en minskning på drygt en procentenhet jämfört med läget 2011. Per utgången av 2016 hade Eruf-åtgärder genererat 1 733 nya arbetstillfällen, medan det i resultatramarna fastställda målet för 2018 är 2 462 arbetstillfällen. Eruf-stöd hade gett mest nya arbetstillfällen inom det särskilda målet för

främjande av tillväxt och internationalisering av små och medelstora företag. ESF-projekt bidrog till uppnåendet av sysselsättningsmålet genom att befrämja sysselsättning bland arbetslösa med hjälp av bland annat utbildning och nya serviceprocesser och -modeller. För att uppnå målet användes även insatser för smidigare övergångar från utbildning till arbetslivet och mellan anställningar samt åtgärder att beakta arbetslivets behov i utbildningen. De i resultatramarna fastställda delmålen för arbetslösa och personer under 30 år och över 54 år som står utanför arbetsmarknaden har redan överskridits.

Finlands mål för 2020 är att andelen 30–34-åringar med *högskoleexamen* uppgår till 42 procent. År 2015 var denna andel 45,5 procent. Resultatet uppnåddes genom projekt för utveckling av handlednings- och rådgivningstjänster, etablering av kompetensnätverk för lärare och handledare samt framtagning av nya undervisnings- och studiemetoder. I resultatramarna har fastställts en målnivå för deltagare som är studiehandledare, karriärvägledare och övriga experter på handledningstjänster. Detta mål torde kunna uppnås.

Andelen personer som avbrutit sina studier i ett tidigt skede (mål för 2020: 8 %; läge 2015: 9,2 %) har redan minskat sedan partnerskapsöverenskommelsen tecknades. För att minska skolavhopp har man satt in projekt för att bland annat stärka de studerandes livskompetens och främja det mångprofessionella samarbetet samt utarbeta individuella lärostigar för studerande.

Målet för 2020 är att antalet personer som *riskerar fattigdom eller utslagning* ska minska till 770 000. År 2015 uppgick deras antal ännu till 896 000. För att minska på detta antal verkställdes projekt för att främja arbetslösa och partiellt arbetslösa personers tillträde till arbetsmarknaden med hjälp av olika stödinsatser och handlingsmodeller. Tredje sektorn, som arbetar i nära klientkontakt, spelade en mycket viktig roll i insatserna för denna målgrupp. Olika tjänster med låg tröskel har visat sig fungera bra. De i resultatramarna fastställda delmålen för personer utanför arbetslivet som inte deltar i utbildning och för långtidsarbetslösa har redan uppnåtts, vilket vittnar om att dylika projekt behövs.

Inom strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland har inletts en bedömning i vilken utfallet för Eruf- och ESF-målen ska jämföras med Europa 2020-strategin och de nationella målen inom denna.

Inom programmet för landsbygdsutveckling inleddes 2017 och 2018 utvärderingar av EJLFU-insatserns effekter på bland annat målen enligt Europa 2020-strategin. Fokus för utvärderingarna är framför allt effekterna med avseende på följande utmaningar: FoU-utgifter, växthusgasutsläpp, sysselsättningsgrad och antal personer som riskerar fattigdom eller utslagning. *Europeiska havs- och fiskerifonden* tillämpar fortlöpande utvärdering som inbegriper uppföljning av omvärlden och förändringar i den, effekterna av programmets insatser och genomslagskraften av olika policyåtgärder. Utvärderingen omfattar också olika tematiska analyser av till exempel konsekvenserna av genomförandet av fondens åtgärder på politiskt ställda mål.

De resultatmål och delmål som ställts i landsbygdsprogrammet för finansieringsperioden 2014–2020 presenteras per prioritering enligt landsbygdsförordningen.

Unionsprioritering 2: Förbättra jordbruksföretagens livskraft och konkurrenskraften inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk

Enligt delmålen ska de offentliga utgifterna inom prioritering 2 vid utgången av 2018 uppgå till 70,24 miljoner euro och 890 projekt ska ha beviljats stöd till jordbruksinvesteringar och startstöd till unga jordbrukare. Per utgången av 2016 hade cirka 131 miljoner euro bundits upp och 47,5 miljoner euro

betalats ut (exkl. den nationellt finansiella delen), vilket motsvarar 67,6 procent av delmålet. Vid utgången av 2016 hade 182 projekt avslutats, av vilka 162 hade fått stöd till jordbruksinvesteringar och 20 hade fått startstöd. Delmålet hade därmed uppfyllts till cirka 20 procent. Vid utgången av 2016 pågick dessutom 1 156 projekt för stöd till jordbruksinvesteringar och 440 projekt för startstöd.

Unionsprioritering 3: Främja livsmedelskedjans organisation, inbegripet bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurens välbefinnande och riskhanteringen inom jordbruket

Enligt delmålen ska de offentliga utgifterna inom prioritering 3 vid utgången av 2018 uppgå till 167,7 miljoner euro och 3 600 gårdar ska ha ingått förbindelser om stöd för djurens välbefinnande. Per utgången av 2016 hade cirka 197 miljoner euro bundits upp och 140,1 miljoner euro betalats ut, vilket motsvarar 83,5 procent av delmålet. Drygt 6 300 gårdar hade ingått förbindelser om stöd för djurens välbefinnande.

Unionsprioritering 4: Återställa, bevara och förbättra de ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

Enligt delmålen ska de offentliga utgifterna inom prioritering 4 vid utgången av 2018 uppgå till 1 887 miljoner euro och åtagandearalen ska vara 1,8 miljoner hektar. Den helt och hållet nationella finansieringen beaktas inte i de mål som ställs inom resultatramarna. Per utgången av 2016 hade cirka 2 673 miljoner euro bundits upp och 1 757 miljoner euro betalats ut inom prioritet 4, vilket motsvarar 93,1 procent av delmålet. Vid utgången av 2016 bestod den målsatta arealen inom prioritet 4 av en åtagandearéal för miljöstöd på 2,06 miljoner hektar och en realiserad areal (areal för vilken stöd betalades) på 1,9 miljoner hektar.

Unionsprioritering 5: Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn

Enligt delmålen ska de offentliga utgifterna inom prioritet 5 vid utgången av 2018 uppgå till 20,52 miljoner euro, 91 jordbruksinvesteringar i produktion av förnybar energi ska ha genomförts och 91 jordbruksinvesteringar ska också ha genomförts för att minska utsläppen av växthusgaser. Per utgången av 2016 hade cirka 17 miljoner euro bundits upp och 0,4 miljoner euro betalats ut inom prioritet 5, vilket motsvarar 2,1 procent av delmålet. Utfallet vid utgången av 2016 var 27 slutförda investeringar i produktion av förnybar energi och 47 investeringar i minskning av växthusgasutsläppen.

Unionsprioritering 6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden

Enligt delmålen ska de offentliga utgifterna inom prioritet 6 vid utgången av 2018 uppgå till 152,4 miljoner euro, Leader-grupperna ska ha en befolkningstäckning på 1,44 miljoner människor och 1 100 företag ska få stöd för att etablera och utveckla verksamhet. Per utgången av 2016 hade cirka 237 miljoner euro bundits upp och 32,7 miljoner euro betalats ut inom prioritet 6, vilket motsvarar 21,4 procent av delmålet. Vid utgången av 2016 var Leader-gruppernas täckning cirka 2,7 miljoner människor. Per utgången av 2016 hade 1 191 projekt beviljats stöd via NTM-centralerna för etablering och utveckling av företag, och 138 av dessa projekt hade avslutats.

Stöden enligt Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland 2014–2020 fördelas på sex prioriteringsområden (exkl. tekniskt stöd).

Unionsprioritering 1: Att bidra till ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske

Delmålet enligt resultatramarna är 5 miljoner euro och 315 projekt som beviljats stöd. Per utgången av 2016 hade 2,9 miljoner euro bundits upp och 308 projekt hade beviljats stöd.

Unionsprioritering 2: Att bidra till ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk

Delmålet är 5 miljoner euro och 26 projekt som beviljats stöd. Per utgången av 2016 hade 8,3 miljoner euro bundits upp och 26 projekt hade beviljats stöd.

Unionsprioritering 3: Att främja genomförandet av den gemensamma fiskepolitiken

Delmålet är 10 miljoner euro och 6 projekt som beviljats stöd. Per utgången av 2016 hade 21,9 miljoner euro bundits upp och 11 projekt hade beviljats stöd.

Unionsprioritering 4: Att öka sysselsättning och regional sammanhållning

Delmålen är 2 miljoner euro och 8 lokala utvecklingsstrategier. Per utgången av 2016 hade 1,9 miljoner euro bundits upp och det fanns 10 strategier.

Unionsprioritering 5: Främjande av saluföring och förädling

Delmålet är 2,5 miljoner euro och 28 projekt som beviljats stöd. Per utgången av 2016 hade 6,3 miljoner euro bundits upp och 25 projekt hade beviljats stöd.

Unionsprioritering 6: Främjande av genomförandet av den integrerade havspolitik

Delmålet är 2,5 miljoner euro och 20 projekt som beviljats stöd. Per utgången av 2016 hade 0,3 miljoner euro bundits upp och 2 projekt hade beviljats stöd.

Ålands strukturfondsprogram

Vid utgången av år 2016 redovisar landskapsregeringen kumulerade utgifter (EU 1303/2013 art 112) från regionalfonden sammanlagt 0,482 Meuro vilket utgör 59 % av det uppsatta delmålet i resultatramen för 2018. Motsvarande utgifter för socialfonden uppgår till 0,432 Meuro vilket utgör 46 % av delmålet år 2018.

I jämförelse med tidigare programperioder har en ny finansieringsform introducerats i form av ett s.k. finansieringsinstrument (offentligt riskkapital) som kompletterande verktyg till nationellt finansierade direkta bidrag. Under 2016 har förvaltaren av instrumentet investerat offentligt riskkapital i form av ägarkapital till två åländska företag. Delmålet för 2018 i resultatramen är 6 företag.

Utifrån det uppställda delmålet för resultatramen om 480 deltagare uppgår det totala antalet deltagare vid utgången av året till 512 stycken. Delmålet för resultatramen är uppfyllt.

Ålands landsbygdsutvecklingsprogram

Unionsprioritering 2

16 jordbruksföretag har erhållit slutbetalning om totalt 258 696 euro för sina investeringar. Delmålet för resultatramen 2018 utgör 20 %. Delmålet kommer troligtvis att kunna uppfyllas även om det finns en viss fördröjning av utbetalning av stöden efter att de beviljats. Vid årsskiftet hade landskapsregeringen fattat beslut om ca 20 % av hela budgetramen. Antalet jordbruksföretag (16) som får stöd i förhållande till programmets målsättning (102 jordbruksföretag) för hela programperioden uppgår till 16 %. Delmålet för resultatramen 2018 är 20 %.

Unionsprioritering 3

Måluppfyllelse kan ännu inte redovisas då det inte verkställts utbetalningar. Eftersom drygt 1,6 miljoner euro bundits upp av finansieringsbeslut till 5 insatser bedömer programförvaltningen att delmålet 2018 om 500 000 euro kommer att uppnås då funktionaliteten för betalningar i det elektroniska ärendehanteringssystemet Hyrrä tas i bruk under 2017. Likaså bedömer programförvaltningen att delmålet om tre insatser år 2018 kommer att uppnås.

Unionsprioritering 4

Unionsprioritering 4 omfattar miljöstödet, ekologisk odling och kompensationsbidraget. Arealerna omfattar jordbruksmark som omfattas av åtaganden som stöder biologisk mångfald (ha) (4A), som förbättrar vattenförvaltning (ha) (4B) och som förbättrar markskötsel och/eller förebygger jorderosion (ha) (4C). De totala offentliga utgifterna om sammanlagt 18 344 020 euro ger en måluppfyllelse på 44 % av den godkända finansieringsramen. Delmålet för resultatramen 2018 är 50 %. Redan 94 % (15 174,15 ha) avseende de förväntade jordbruksarealerna (16 121 ha fysisk areal) för hela programperioden är uppnådd. Målsättningen är uppnådd avseende delmålet för 2018 (78 %).

I kommissionens databas (SFC 2014) har de realiserade indikatorerna för jordbruksmark beräknats till 19 755,98 ha vilket utgör en differens till det ovan beräknade med 4 581,83 ha. För kompensationsbidraget är 100 % av de förväntade jordbruksarealerna för hela programperioden uppnådd då förverkligandet av indikatorn visar 14 381,51 ha. Målsättningen är således uppnådd avseende delmålet för resultatramen 2018 (80 %).

Unionsprioritering 6

Offentliga utgifter för slutbetalningar uppgår till sammanlagt 10 000 euro. Delmålet för resultatramen 2018 utgör 15 % eller 246 600 euro. Då drygt 600 000 euro bundits upp av finansieringsbeslut bedömer programförvaltningen att delmålet kommer att uppnås då funktionaliteten för betalningar i det elektroniska ärendehanteringssystemet Hyrrä tas i bruk under 2017. Eftersom hela befolkningen omfattas av den lokala utvecklingsstrategin är måluppfyllelsen för indikatorn som mäter befolkning som omfattas av strategin uppfylld.

- b) En beskrivning och bedömning, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna och i tillämpliga fall till det stöd som använts till klimatförändringsmål, av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna har bidragit till genomförandet av de tematiska målen samt av de framsteg som gjorts för att uppnå de förväntade huvudresultaten för varje tematiskt mål enligt vad som fastställts i partnerskapsöverenskommelsen, i förekommande fall med en beskrivning av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidragit till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, med hänvisning till de delmål som anges i resultatramarna för varje program.**

1. Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

För Eruf:s del grundar sig verkställandet av det tematiska målet på landskapens strategier för smart specialisering samt de fastställda tyngdpunkterna för dem. FoUol-åtgärderna omfattas i programmet av tre enligt resultatramarna fastställda målsättningar. Vid utgången av 2016 hade 2 070 företag deltagit i projekt som leddes av FoU-institutioner (målet för 2018 är 1 580 företag), 490 företag hade inlett FoUol-verksamhet eller samarbete (mål 2018: 234 företag) men antalet nya arbetstillfällen var endast 130 (mål 2018: 266). Antalet arbetstillfällen i planerna uppgår till 1 846 vilket inger hopp om att läget kommer att förbättras, och utvecklingen under våren 2017 stöder denna uppfattning.

Den offentliga finansiering som reserverats för utveckling av forsknings-, kompetens- och innovationscentra utifrån regionala styrkor uppgick per utgången av 2016 till 195,6 miljoner euro (448 projekt) och finansieringen för att stärka innovationsverksamheten i företag uppgick till 68,6 miljoner euro (340 projekt).

För *EJLFU*:s del påverkas målet genom rådgivning och en samarbetsinsats. I landsbygdsprogrammet finns inga mål för dessa åtgärder.

Vid utgången av 2016 fanns det 579 rådgivare och 84 rådgivningsorganisationer. Per slutet av året hade man genomfört 16 876 konsultationer på 10 417 gårdar. Odlarna använde sig mest av rådgivning om miljökompensation, kriterierna för förgröningsstöd, djurhälsa och ekologisk produktion.-

År 2016 inleddes en utredning av rådgivningsåtgärdens genomförande, resultat och preliminära effekter. Rådgivningen har bidragit till att ge odlarna kunskap så att de bättre kan uppfylla stödkriterierna, planera odlingsåtgärder, hantera risker och höja produktionskvaliteten. Observationer och rekommendationer från utvärderingen har införts omedelbart genom kommunikation, utbildning och seminarier.

Enligt målsättningen för landsbygdsprogrammet ska 310 samarbetsinsatser ha genomförts före programperiodens slut. Vid utgången av 2016 hade 224 projekt godkänts inom ramen för samarbetsåtgärden, men endast 12 projekt hade slutförts. Landsbygdens innovationsgrupper (operativa grupper i det europeiska innovationspartnerskapet) är en ny stödform som ingår i åtgärden. Målet är att förbättra lantbrukets produktivitet, effektivitet och hållbarhet genom samarbete mellan företag och experter. Syftet är att finansiera tio innovationsgrupper med en tillgänglig offentlig finansiering på tre miljoner euro. I november 2016 valdes fem grupper som beviljas finansiering.

Utöver de insatser som är koncentrerade till kunskapsstöd valde landskapsregeringen inom Ålands strukturfondsprogram att införa finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital, riktat till små och medelstora tillväxtföretag med hemort på Åland som är i en sådd, start eller expansionsfas av företagets livscykel samt till mogna små företag med nyutveckling. Åtgärderna ska stöda strategin för smart specialisering. Under 2016 har de två första investeringarna med offentligt riskkapital verkställts (delmål 2018 är 6 företag). Vid utgången av år 2016 var 0,995 miljoner euro eller 27 % av budgeten bunden i åtaganden mot slutmottagare av projektstöd.

Resterande finansiering är öronmärkt till förvaltaren av finansieringsinstrumentet "Offentligt riskkapital" och utgivet som ett lån varför budgeten (Eruf) i sin helhet är uppbokad. Under genomförandeåret 2016 har EU-delfinansierade utbetalningar påbörjats och verkställts till ett sammanlagt belopp om 0,426

miljoner euro (11 % av budgeten).

Utvärderarna konstaterar i sin första delrapport att det är mycket svårt att bedöma vilka effekter projekten och investeringarna inom programmet har på den makroekonomiska utvecklingen. På basen av genomförda intervjuer har projektåtgärderna stöttat strategin för smart specialisering även om det mer konkreta innehållet av "smart specialisering" konceptet fortfarande inte är så välkänt för alla aktörer på Åland.

Under 2015 och 2016 har förberedelser inom det åländska landsbygdsprogrammet vidtagits för implementeringen av stödet med att anlita rådgivningstjänster på Åland. Eftersom åtgärden ännu inte genomförts till följd av förseningarna i utarbetande av e-systemen saknas det uppgifter för resultat.

2. Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik

Påverkan på målet för EJLFU:s del sker genom stöd till bredbandsinvesteringar (bynät). I landsbygdsprogrammet finns inga mål för dessa åtgärder.

Enligt landsbygdsprogrammet är målet att bevilja stöd till 100 bredbandsinvesteringar. Den planerade finansieringen till detta fokusområde uppgår sammanlagt till 30 miljoner euro. Per utgången av 2016 hade cirka 1,1 miljoner euro betalats ut och 11,6 miljoner euro av finansieringen hade bundits upp. Vid årsslutet 2016 pågick över 40 projekt och inga projekt hade avslutats. Intresset för bredbandsprojekt har varit störst i Norra Österbotten och Birkaland. Tillsvidare har inga bedömningar av åtgärdernas konsekvenser inletts.

3. Att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbruket, fisket och vattenbruket

För Eruf:s del grundar sig verkställandet av det tematiska målet på landskapens strategier för smart specialisering samt de fastställda tyngdpunkterna för dem. Särskilda mål enligt resultatramarna är att följa med antalet företag som fått stöd (utfall per utgången av 2016: 1 216 företag, mål för 2018: 1 098 företag) samt antalet företag som haft en betydande ökning i omsättning eller personal (utfall per utgången av 2016: 648 företag, mål för 2018: 456 företag).

Den offentliga finansieringen till ny företagsverksamhet uppgick till 38,4 miljoner euro (294 projekt) vid utgången av 2016. Stödet hade bidragit till etablering av 138 företag, inklusive 32 kvinnliga företagare. Antalet nya arbetstillfällen var 543, varav kvinnorna hade 184 arbetstillfällen. Den offentliga finansieringen till det särskilda målet att förbättra viktiga trafik- och logistikförbindelser för små och medelstora företag, som gäller endast östra och norra Finland, uppgick per utgången av 2016 till 21,2 miljoner euro (17 projekt). Finansieringen till främjande av tillväxt och internationalisering i små och medelstora företag uppgick till 131,6 miljoner euro. Antalet påbörjade projekt var hela 936, eller nästan 40 procent av alla Eruf-projekt i Fastlandsfinland. Projekt som företagen genomförde 2016 fokuserade bland annat på digitalisering (t.ex. investeringar i produktionsstyrssystem) och allmän utveckling av produkter och tjänster.

År 2016 inrättades ett garantiprogram till stöd för små och medelstora företag. Syftet med garantiinstrumentet är att små och medelstora företag ska få bättre möjligheter att få banklån. Finansieringen inriktas speciellt på nyetablerade, snabbväxande, internationaliseringsinriktade och

innovativa företag som annars kan ha svårt att få finansiering.

Garantiprogrammet har som förväntat gett speciellt tillväxtorienterade små och medelstora företag väsentligt bättre finansieringsmöjligheter, eftersom bankerna har tack vare garantierna haft bättre möjligheter att bevilja lån till högriskföretag som saknar tillräcklig säkerhet. Programmet genomförs sedan 2017.

Påverkan på det tematiska målet för EJLFU:s del sker genom jordbruksinvesteringar, startstöd till unga jordbrukare, stöd för bearbetning och saluföring/utveckling av jordbruksprodukter samt stöd för djurens välbefinnande. Målnivån för jordbruksinvesteringarna och startstödet samt stödet för djurens välbefinnande presenteras i landsbygdsprogrammets resultatramar.

Jordbruksinvesteringarna kom igång något långsammare än planerat. Per utgången av 2016 hade 643 projekt avslutats, av vilka 162 var delfinansierade ur EU-medel och 481 med nationella medel. Av de pågående 2 206 projekten var 994 delfinansierade ur EU-medel och 1 212 med nationella medel. Trots den tröga starten kan de uppställda målen ännu uppnås.

Av de avslutade projekten handlade nästan hälften (310 projekt) om täckdikning, 54 projekt gällde konstruktion av torkanläggningar och 60 projekt var investeringar i djurhållning. Täckdikningar stod för en stor andel av projekten, eftersom vattenhushållningssystemen är viktiga för en lönsam produktion. Finansiering har också beviljats till flera investeringar i byggnader för djurhållning, men det är fråga om långvariga projekt av vilka endast några har slutförts. Största delen av bygginvesteringarna hänför sig till nötkreatur för mjölk- och köttproduktion.

Vid årsslutet 2016 pågick 440 projekt som beviljats startstöd till unga jordbrukare. Flest startstöd beviljades i Egentliga Finland och Norra Österbotten, minst i Lappland och Kajanaland. Startstöden har kommit igång långsammare än planerat och ligger långt efter de uppställda målen. Det beror delvis på en kraftig ökning i antalet ansökningar i slutet av föregående programperiod och de numera osäkra framtidsutsikterna. Ansökningsaktiviteten antas dock tillta så att målen kan uppnås.

Enligt utvärderingen har jordbruksinvesteringarna fått ett bra mottagande och medel har bundits upp i investeringarna till ett väsentligt belopp. Den strukturella utvecklingen inom jordbruken framskrider men för verklig förnyelse krävs modigare policyåtgärder. Jordbruksbefolkningen blir allt äldre.

Det i landsbygdsprogrammet fastställda målet för stödet för djurens välbefinnande är 4 500 stödmottagare och det totala finansieringsbeloppet är 458 miljoner euro. Per utgången av 2016 fanns det 6 334 stödmottagare och cirka 131,5 miljoner euro av medlen hade betalats ut och 159 miljoner euro hade bundits upp. År 2016 hade 52 procent av nötgårdarna, 68 procent av grisgårdarna, 53 procent av får- och getgårdarna och 70 procent av fjäderfågårdarna ingått förbindelser om stöd för djurens välbefinnande. Djurhälsan har också höjts med hjälp av systematisk rådgivning. En bedömning av djurvälståndets effekter gjordes 2015. Över 80 procent av de nöt- och grisuppfödare som svarade på enkäten ansåg att de genom att förbinda sig till stödet hade förbättrat djurens välbefinnande och nästan 80 procent ansåg att de hade fått mer kunskap om faktorer som påverkar djurens välbefinnande.. Stödet uppfyllde i princip i sitt syfte enligt enkäten, som även skickades till inspektörer, landsbygdsnäringsmyndigheter, rådgivare och veterinärer.

Stöd från *EHFF* används för att höja konkurrenskraften inom fiskeri- och vattenbrukssektorn genom effektiva FoU-insatser. Fyra fleråriga innovationsprogram som finansieras inom det operativa programmet genomförs i samarbete med forskningsinstitut och företag. Målet för

marknadsföringsprogrammet för fiskerihushållning, innovationsprogrammen för fiske och vattenbruk samt miljöprogrammet för fiskerihushållning är att främja utvecklingsinsatserna mellan företag samt i nätverk av privata och offentliga aktörer. Nätverken ska ta fram en plan för åtgärder med vilka de fastställda effektmålen kan uppnås samt genomföra åtgärderna. Om insatserna lyckas kommer dessa strukturer att stöda utvecklingen inom sektorn, nätverksbildningen mellan fiskerinäringen och andra sektorer samt stärka effekterna av fiskerelaterade FoU-aktiviteter och även de finländska forskningsinstitutens och universitetens förmåga att dra nytta av internationell forskningsfinansiering.

Genom EHFF stöds också konventionella utvecklingsprojekt som ska erbjuda lösningar på spörsmål och flaskhalsar inom sektorn. Bland annat insatser för utveckling av fiskeredskap samt projekt för utnyttjande av ekonomiskt mindre värdefull fisk genererar ny efterfrågan och nya möjligheter för företagen.

Finansieringen från EHFF:s till det tematiska målet uppgår till 28 629 523 euro, varav 6 448 763 euro hade bundits upp per utgången av 2016.

Det åländska strukturfondsprogrammets inriktning mot att möta utmaningarna har varit att koncentrera insatserna till några få projekt med en bred målgrupp av företag. Preliminära resultat visar att utvecklingen är försiktigt optimistisk. Vid utgången av år 2016 har landskapsregeringen fattat beslut om projektstöd motsvarande hela budgeten. Under det andra genomförandeåret 2016 har EU-delfinansierade utbetalningar påbörjats och verkställts till de slutliga stödmottagarna motsvarande 6 % av budgeten. De preliminära resultaten för projekten visar att dessa är på rätt väg och till vissa delar har resultat redan uppnåtts.

I det åländska landsbygdsprogrammets strategi har åtgärden investeringar i fysiska tillgångar (lantbruket), unga odlares startstöd och investeringar i livsmedelsförädling valts för att möta de behov av förbättrad konkurrenskraft och lönsamhet samt ökad produktivitet som identifierats. Programimplementeringen har fördröjts dels på grund av att programmet blev godkänt först år 2015 och dels på grund av förseningar i utvecklingen av det elektroniska ansökningssystemet.

Landskapsregeringen har fattat investeringsbeslut om sammanlagt 1 295 112 euro till 38 jordbruksföretag. Under 2016 påbörjades utbetalningarna uppgående till ett sammanlagt belopp om 937 563 euro. Slutbetalningar uppgår till 258 696 euro och har verkställts till 16 jordbruksföretag och 17 insatser. Utgifterna fördelar sig relativt jämnt över branscherna åkergrödor, mjölkproduktion samt grödor och produktionsdjur. I programmet har uppställts som mål att 13,79 % av jordbruksföretagen eller 80 jordbruksföretag omfattas av stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering. Vid utgången av 2016 har 2,76 % av jordbruksföretagen omfattats av stöd.

I slutet av år 2015 möjliggjordes e-ansökan för unga lantbrukare. Den beviljade finansieringen uppgår till sammanlagt 324 000 euro. Hittills har sammanlagt 9 unga lantbrukare beviljats startstöd vilket för åländska förhållanden är relativt många. Intresset för utbildningen för nya lantbrukare är nu relativt stort. Under 2016 har likaså de första delbetalningarna av stödet verkställts till 9 jordbrukare om totalt 108 000 euro.

Redan 2015 påbörjades förberedelser ifråga om administrativa åtgärder som behövs för att påbörja implementeringen av åtgärden Stöd till investeringar i bearbetning/marknadsföring och/eller utveckling

av jordbruksprodukter. Landskapsregeringen fattade under 2016 beslut om finansiering till 4 livsmedelsföretag och fem insatser om totalt 1.636.420 euro.

I programmet har uppställts som målsättning 2023 en totalinvestering om 11 500 000 euro till 15 insatser. Vid utgången av 2016 finns ännu inte redovisat resultat eftersom utbetalningar inte verkställts.

4. Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

För Eruf:s del grundar sig verkställandet av det tematiska målet på landskapens strategier för smart specialisering samt de fastställda tyngdpunkterna för dem. I strukturfondsprogrammet har inte ställts något separat mål enligt resultatramarna men för målets andel av Eruf-finansieringen gäller utöver kommissionens minimimål på 20 procent även ett mer ambitiöst nationellt mål på 25 procent. Vid utgången av 2016 var andelen av de reserverade offentliga medlen bara cirka 18,5 procent, men trenden har varit positiv under programperioden. För att hjälpa upp situationen har förvaltningsmyndigheten tagit fram stödmaterial till projektansökande och myndigheterna. Materialet reviderades under 2016. <http://www.rakenerahastot.fi/sv/vahahiilisys#>

Per utgången av 2016 uppgick den offentliga finansiering som reserverats för förbättring av små och medelstora företags energieffektivitet till 35,4 miljoner euro (141 projekt) och det belopp som reserverats för utveckling av förnybara energilösningar och energieffektiva lösningar uppgick till 68,2 miljoner euro (258 projekt).

Enligt partnerskapsöverenskommelsen riktas uppskattningsvis 20 procent av finansieringen från Finlands strukturfondsprogram till mål som anknyter till klimatförändringarna. Vid utgången av 2016 uppgick den offentliga finansiering som reserverats för dessa åtgärder till 60,7 miljoner euro (ca 6 % av finansieringen enligt programmet), av vilken Eruf:s andel var 58,3 miljoner euro. Utfallet ligger under det indikativa målet, vilket delvis beror på att uppföljningsmekanismen inte var helt klar alla i början av programperioden.

För EJLFU:s del påverkas uppnåendet av detta tematiska mål genom jordbruksinvesteringar.

Den planerade finansieringen till jordbruksinvesteringar i produktion av förnybar energi uppgår sammanlagt till 56,8 miljoner euro, varav finansieringen ur nationella medel uppgår till 23,9 miljoner euro. 27 projekt med delfinansiering ur EU-medel hade slutförts vid utgången av 2016. De slutbetalda projekten anknyter till uppbyggnad av energiproduktion, med andra ord att gårdarna i praktiken övergår från att använda oförnybara energikällor till förnybar energi. Trots den tröga starten kan de uppställda målen ännu uppnås.

Den planerade finansieringen till jordbruksinvesteringar i minskning av växthusgas- och ammoniakutsläppen uppgår sammanlagt till 56,8 miljoner euro, varav finansieringen ur nationella medel uppgår till 23,9 miljoner euro. 47 projekt med delfinansiering ur EU-medel hade slutförts vid utgången av 2016. De avslutade projekten gällde övertäckning av gödsellager med tak och anskaffning av utrustning för gödselseparering och -placering.

På landsbygden pågår en omfattande förändring från användning av fossila bränslen mot förnybara energikällor, speciellt biobränslen. År 2013 täcktes hela 45 procent av jordbrukets och trädgårdsodlingens energiförbrukning med energi från trä och åkerbiomassa.

Största delen av stöden inom jordbruksinvesteringar beviljades för anläggning/ombyggnad av

biovärmeanläggningar, som stod för över 38 procent av allt stöd till förnybar energi. Nästan lika stor andel, cirka 35 procent, riktades till investeringar i att torka spannmål med förnybar energi. Spannmålstorkning med fossil energi står för cirka 5 procent av utsläppen av växthusgaser vid spannmålsodling i Finland, varigenom en övergång till förnybar energi minskar på utsläppen från hela spannmålskedjan. En del av investeringsprojekten anknöt till solenergi och bergvärme. Investeringsstöd betalades också till fyra gårdsbaserade biogasanläggningar. De har stor betydelse för implementering och introduktion av ny teknik; enligt Finlands Biogasförening finns det bara 17 dylika anläggningar i Finland (2017).

Finansieringen till *EHFF*:s tematiska mål uppgår till 400 000 euro, varav 24 459 euro hade bundits upp per utgången av 2016. Detta belopp inriktas främst på höjning av energieffektiviteten och minskning av utsläppen från fiskerifartyg samt på utvecklingsinsatser inom vattenbruket för minskning av koldioxidrelaterade utsläpp.

5 & 6. Att främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar samt att skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser

Uppnåendet av de två tematiska målen påverkas genom miljökompensation, ersättning för ekologisk produktion, kompensationsstöd och ersättning för icke-produktiva investeringar. Målnivån för den areal som ska ha förbindelse om miljökompensation presenteras i landsbygdsprogrammets resultatramar.

Målet för miljökompensation är 1,9 miljoner hektar vid programperiodens slut. Vid utgången av 2016 uppgick arealen till 2,06 miljoner hektar. Målet för ekologisk produktion är 355 000 hektar. År 2016 omfattades 223 200 hektar av förbindelser (63 % av det fastställda målet).

Antalet gällande miljöförbindelser var 44 000 år 2016, jämfört med 45 624 förbindelser år 2015. År 2016 ingicks inga nya förbindelser eftersom den målsatta arealen redan hade uppnåtts. År 2016 omfattades cirka 2,06 miljoner hektar av förbindelser, vilket motsvarar cirka 88,5 procent av skiftesarealen på de gårdar som ansökt om direktstödet basstöd. Arealen som omfattades av förbindelser minskade med cirka 18 000 hektar samtidigt som ansökningsarealen för direktstödet basstöd minskade med 9 400 hektar. Förbindelsearealen överskrider det mål som ställs upp i programmet (1,9 mn ha).

År 2016 betalades ersättning för ekologisk produktion till 4 008 stödmottagare och 214 942 hektar. Ersättning för ekologisk produktion av grönsaker på friland betalades till 185 stödmottagare och 384 hektar. Ersättning för ekologisk djurhållning betalades till 855 stödmottagare.

Marknaden för ekologiska produkter har fortsatt att växa, och därmed förväntas att även arealen för ekologisk produktion ökar. Utbildning och rådgivning spelar en viktig roll i att nya producenter ställer om till ekologisk produktion. Beslutet att ställa om till ekologiskt tar tid, och det kan gå flera år mellan utbildning och omställning. År 2016 odlades 10,6 procent av jordbruksmarken i Finland ekologiskt. Den totala arealen som omfattas av kontrollsystemet för ekologisk produktion ökade med 8 procent jämfört med år 2015. Största delen av den ekologiskt odlade arealen omfattas av ersättning för ekologisk odling enligt landsbygdsprogrammet.

Vid utgången av 2016 hade kompensationsstöd betalats till 2,17 miljoner hektar och 48 290 gårdar. Det uppställda målet är 2,2 miljoner hektar.

Per utgången av 2016 fanns det 162 godkända icke-produktiva investeringar och 12 projekt hade

avslutats. Icke-produktiva investeringar möjliggör anläggning av våtmarker och restaurering av vårdbiotoper och naturbeten, varefter det enligt bestämmelserna för miljöersättning ska ingå ett femårigt skötselavtal för investeringsobjektet.

Åtgärder med övergripande effekt på åkerbruket och variationen bland grödorna har varit lyckade. En del av målen har överskridits flera gånger om. Trots det bör speciellt åtgärderna för att främja den biologiska mångfalden i odlingslandskapet riktas på en större areal och vara bättre fokuserade. Arealerna för vall på naturvårdsåker, ekologisk odling samt för vårdbiotoper och naturbeten bör ökas för att det ska vara möjligt att uppnå de uppställda målen.

I programmet läggs stor fokus på reduktion av näringsbelastningen. Arealmålen har till stora delar uppfyllts. Växtskyddslagstiftningen gällande bekämpningsmedel är väl täckande, och därmed innehåller programmet endast få åtgärder för enbart växtskydd. Åtgärder för alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter (på 2 071 ha 2016) och användning av organiskt täckmaterial på trädgårdsväxter och sättpotatis (på 4 078 ha) utnyttjas i relativt stor utsträckning. Trots att bekämpningsmedel används på en allt mindre areal behövs det fler åtgärder för att främja alternativa metoder för ogräsreglering.

Arealen för grüngödslingsgrödor, som odlas i syfte att förbättra och gödsla jordmånen, låg klart under det i programmet fastställda målet. På lermarkerna i södra Finland, där det på största delen av åkerarealen odlas spannmål, skulle grüngödsling ge mångsidigare växtföljder. Dessutom skulle effektivare återföring av näringsämnen till jorden ge bättre växtkraft. Ett ökande växttäckande innebär också en större risk för belastning från lättlösliga former av fosfor.

Åtagandena för skyddszoner låg klart över målet, men i Nyland, Egentliga Finland och Satakunta stämde de nya skyddszonerna inte speciellt väl överens med översiktsplanerna. Skyddszonernas placering bör med andra ord bli bättre.

Finansieringen enligt programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland riktas till 68 procent på mål som anknyter till klimatförändringarna. Per utgången av 2016 uppgick EJFLU-utbetalningarna för dessa åtgärder till 736,7 miljoner euro (89 % av utbetalningarna). Målet med koppling till klimatförändringarna omfattar i landsbygdsprogrammet de ovannämnda åtgärderna samt jordbruksinvesteringar i ibruktagande av förnybar energi och minskning av växthusgas- och ammoniakutsläppen.

Finansieringen till EHFF:s tematiska mål uppgår till 38 263 645 euro, varav 13 082 286 euro hade bundits upp per utgången av 2016. Målet inbegriper ett brett spektrum av olika åtgärder, inklusive genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken, insamling av fiskeridata, genomförande av den integrerade havspolitikerna, utbetalning av kompensation för säl- och skarvkonsumtion samt miljöinnovation.

Innovationsprogrammen för fiske ska bland annat stärka fiskbestånden, ge bättre avkastning och bidra till hållbart utnyttjande av fiskbestånden speciellt genom att förbättra förhållandena för fiskens naturliga förökning. Hållbart och ekonomiskt lönsamt fiske främjas genom kunskapsbaserad regionplanering och fiskereglering. Inom vattenbruket ska det operativa programmet bland annat hitta lösningar på de främsta problemen med recirkulerande vattenbruk samt göra traditionella fiskodlingsmetoder mer hållbara och miljövänliga med hjälp av bland annat fodertekniska lösningar (t.ex. "Östersjöfoder") och främja innovationsinsatserna inom sektorn. Kompensationer för säl- och skarvkonsumtion används för att fiskare, sälar och skarv ska kunna leva i samma områden.

Åtgärder för genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken syftar till att reducera de risker som anknyter till minskande fiskbestånd. Bidrag inom prioriteringen har riktats till bland annat centrum för fiskerikontroll, införande av riskbaserade kontroller och anställning av kontrollpersonal.

Klimatförändringsmålen står för 28,1 procent av finansieringen från EHFF och 14,9 procent av det operativa programmets totala offentliga finansiering (20 911 382 euro).

Inom Ålands landsbygdsutvecklingsprogram har det genomförts insatser vars preliminära syfte har varit att förbättra markskötseln och förbättra markens produktionsförmåga och markstruktur. Dessa insatser verkar även för en ökad koldioxidbindning i marken. De specifika åtgärderna som omfattas av dessa insatser är reducerad höstbearbetning, förbättrad användning av stallgödsel, anläggning av skyddszoner, anläggning av ängsvall och ekologisk produktion. Av dessa åtgärder har reducerad höstbearbetning och förbättrad användning av stallgödsel god anslutning som dessutom överträffar de målsättningar som uppsatts i programmet vilket också skall bidra till den förväntade förändringen. Gällande ekologisk produktion har anslutningen till åtgärden överstigit de i programmet uppsatta målsättningarna med över 50 %. Gällande anslutningen till åtgärderna anläggning av skyddszoner och ängsvall så har dessa inte uppfyllt de uppsatta förväntningarna.

8. Att främja hållbara och kvalitativa arbetstillfällen och stödja arbetskraftens rörlighet

ESF-projekten inom detta tema i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland ska skapa bättre förutsättningar för unga och personer med en svag ställning på arbetsmarknaden att få sysselsättning samt stärka företagares och anställdas förmåga att hantera strukturförändringar. I ESF-projekten har det varit möjligt att nå ut till många unga, och speciellt multiprofessionella servicepunkter, som Ohjaamo, har gett bra resultat genom att erbjuda individuell service till målgrupperna. Flera företag har också deltagit i projekten som genom att främja bland annat arbetshälsan även har eftersträvat bättre lönsamhet för organisationernas verksamhet. Särskilda projekt för att effektivisera Eures-insatserna har underlättat arbetskraftens rörlighet. Per utgången av 2016 hade 39 miljoner euro betalats ut till projekt inom detta temaområde (mål för 2018 är 158,2 mn euro). Av de målgrupper som fastställts i programmets resultatram hade sammanlagt 10 021 arbetslösa eller personer under 30 år som står utanför arbetslivet (mål 2018: 8 562) och 4 114 personer över 54 år som står utanför arbetslivet (mål 2018: 5 471) deltagit i projekten.

För *EJLFU*:s del påverkas målet genom nyetableringsstöd och investeringsstöd till företag utanför jordbruket. Målet gällande företag som beviljats stöd fastställs i landsbygdsprogrammets resultatram. Målet för jordbruks- och affärsutveckling är 5 500 stödmottagande företag. Åtgärden innehåller två delåtgärder: nyetableringsstöd för annan verksamhet än jordbruksverksamhet i landsbygdsområden och stöd till investeringar för att skapa och utveckla annan verksamhet än jordbruk. Den planerade finansieringen till åtgärden uppgår sammanlagt till 257 miljoner euro. Per utgången av 2016 hade cirka 13,4 miljoner euro betalats ut och 49,9 miljoner euro av finansieringen hade bundits upp. Tillsvidare är det inte möjligt att analysera effekterna eftersom endast 138 projekt (2,5 % av målet) hade slutförts vid utgången av 2016. Antalet beviljade stöd var 1 195. Enligt målet ska projekten ge 4 000 upphov till nya arbetstillfällen. I detta skede är det ändå för tidigt att bedöma effekterna på sysselsättningen.

Genom *EHFF* stöds målet med projekt som stöder kompetens och nätverksbildning samt genom lokala utvecklingsinsatser (det finns nio lokala aktionsgrupper inom fiskerinäringen i Fastlandsfinland och en grupp på Åland). Genom utvecklingsprojekt vill man också rekrytera unga fiskare till sektorn där

medelåldern är cirka 55 år. Flera utbildningsprojekt är redan igång och av det tematiska målets totala finansiering på 5 000 000 euro hade 1 021 853 euro bundits upp vid utgången av 2016.

Med finansiering från socialfonden (Ålands strukturfondsprogram) har långtidsarbetslösa personer på Åland erbjudits arbetsträning och arbetspraktik i syfte att ge deltagarna ett arbete. Det uppnås genom kompetensutveckling, individuellt stöd och praktiskt arbete. Arbetet sker i samarbete med Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Av den godkända budgeten är 66 % bundet av finansieringsbeslut.

Det är ännu för tidigt att analysera effekterna eftersom projektet är pågående och det återstår programfinansiering att bevilja. En analys försvåras enligt utvärderarna även av att indikatorerna för antalet långtidsarbetslösa samt de som gäller huruvida deltagare kommit i sysselsättning eller ej eller deltagande i åtgärder som utbildning är känsliga för konjunkturen.

9. Att främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering

Det tematiska målet spelar en viktig roll i arbetet för att minska social ojämlikhet. Genom ESF-projekten har det varit möjligt nå ut till ett stort antal socialt utsatta personer med hjälp av åtgärder för att höja och mäta deras arbets- och funktionsförmåga. Enligt preliminära resultat har man lyckats åstadkomma förbättringar i arbets- och funktionsförmågan hos dem som deltagit i projekten. Social inkludering av flera olika målgrupper (t.ex. invandrare, missbrukare och långtidsarbetslösa) har stärkts med hjälp av olika slags åtgärder och självhjälp. De har ökat målgruppernas egen aktivitet och möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Per utgången av 2016 hade 19,9 miljoner euro betalats ut till projekt inom temaområdet (mål 2018: 67,3 mn euro). Av de målgrupper som fastställts i resultatramen deltog 2 192 personer som står utanför arbetslivet (mål 2018: 1 345 personer) och 3 721 långtidsarbetslösa (mål 2018: 3 698 personer).

Påverkan på det tematiska målet sker för *EJLFU*:s del genom utveckling av tjänster och samhällen på landsbygden samt Leader-arbetet. I landsbygdsprogrammets resultatram fastställs ett mål för Leader-gruppernas täckning bland befolkningen.

Målet för utveckling tjänster och samhällen på landsbygden är 500 stödmottagande projekt och den planerade finansieringen är 50 miljoner euro. Per utgången av 2016 hade cirka 1,8 miljoner euro betalats ut och 22,4 miljoner euro av finansieringen hade bundits upp. Tillsvidare är det inte möjligt att analysera effekterna eftersom endast fyra av de cirka 80 godkända projekten (0,8 % av målet) har slutförts.

Enligt landsbygdsprogrammet ska Lederverksamheten omfatta 550 företagsstödsprojekt och 3 000 utvecklingsprojekt. Antalet avslutade projekt var 261. Antalet pågående projekt var 1 838, varav 1 327 var utvecklingsprojekt och 511 var företagsstöd. Per utgången av 2016 hade cirka 14,1 miljoner euro betalats ut och 103,4 miljoner euro av finansieringen hade bundits upp. Den offentliga finansieringen till projekten uppgick till 72,3 miljoner euro, varav utvecklingsprojektens andel var 62,4 miljoner euro och företagsstödens andel var 9,8 miljoner euro. Vid utgången av 2016 var Leader-gruppernas täckning cirka 2,7 miljoner människor.

De projekt som finansierades fokuserade på allmännyttans utveckling. Enligt många Leader-grupper behövs det fler aktiverande insatser inom näringsutveckling och i synnerhet företagsstöden. Finansiering

beviljades till 15 projekt inom temat (1,4 mn euro), och det var enligt grupperna ett bra instrument för att aktivera små aktörer och attrahera nya sökanden.

Finansiering beviljades till sammanlagt 74 interregionala och internationella projekt, fördelade på tretton förberedande studier, 58 interregionala projekt och tre internationella projekt. Cirka sju miljoner euro hade bundits upp i dessa.

Finansiering från socialfonden (Ålands strukturfondsprogram) har hittills beviljats till ett flerårigt projekt som riktar sig till grupper som utifrån de förhållanden som råder i landskapet identifierats som sårbara och riskerar en marginalisering. Av den godkända budgeten är 71 % bundet av finansieringsbeslut.

Det är ännu för tidigt att analysera effekterna. En analys försvåras enligt utvärderarna även av att indikatorerna för antalet långtidsarbetslösa samt de som gäller huruvida deltagare kommit i sysselsättning eller ej eller deltagande i åtgärder som utbildning är känsliga för konjunkturen.

I programmet har uppställts som mål att 100 % av landsbygdsbefolkningen omfattas av lokala utvecklingsstrategier. Den lokala utvecklingsstrategin omfattar hela Åland varmed målsättningen är uppnådd. Under 2016 har beslut om stöd till projekt för genomförande av insatser inom LAG fattats om totalt 224 108 euro och för löpande kostnader och ledningsfunktioner om totalt 290 000 euro. Landskapsregeringen har betalat ett nationellt finansierat förskott till LAG för att driva den lokala aktionsgruppen. I programmet finns ytterligare uppställt mål att 7 000 personer ska dra nytta av förbättrade tjänster motsvarande 24,69 % av befolkningen. Ytterligare förväntas genomförandet av Leadermetoden bidra till arbetstillfällena (5). Vid utgången av 2016 finns ännu inte redovisat resultat.

10. Investering i utbildning, yrkeskunskap och ett livslångt lärande

Investering i utbildning, yrkeskunskap och ett livslångt lärande ses i ESF-åtgärderna inom strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland som ett sätt att svara på de föränderliga kompetensbehoven arbetslivet. Utbildningar har gjorts mer arbetslivsorienterade genom intensivare samarbete med arbetsplatser och på så sätt har det varit möjligt att bland annat beakta tillväxtsektorernas särskilda behov. Övergångarna från skola till utbildning och arbetslivet har understötts och nya serviceformer har tagits fram. Underrepresenterade gruppers deltagande i utbildning har främjats bland annat genom att beakta invandrarnas ökande antal. Efter en långsam start har projektverksamheten lyckats locka till sig personer som saknar yrkesexamen. Per utgången av 2016 hade 34,6 miljoner euro betalats ut inom temaområdet (mål 2018: 111,1 mn euro). I enlighet med resultatramen deltog 6 242 personer som avlagt lägre eller högre grundnivå (mål 2018: 9 299) och 4 216 studiehandledare, karriärvägledare och övriga experter på handledningstjänster (mål 2018: 6 799).

För *EJLFU*:s del påverkas målet genom utbildning och informationsspridning. I landsbygdsprogrammet finns inga mål för dessa åtgärder. Intresset för utbildning och informationsspridning verkar ha minskat något till följd av en samarbetsinsats.

För kompetenshöjande åtgärder bland den sysselsatta arbetskraften har efterfrågan på programfinansiering i det åländska programmet varit god. Målsättningen för antalet deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd förväntas uppnås.

Hittills har socialfondens programmedel kanaliserats dels direkt till företag för att höja arbetskraftens

kompetens dels till fortbildningsprojekt för företag på Åland som administreras av en näringslivsorganisation för att öka kompetensen inom servicenivå och försäljning hos de anställda i de deltagande branscherna. Programfinansiering har likaså beviljats till utvecklande av utbildningsystem genom att stärka den digitala kompetensen hos lärare i skolor med sviktande elevunderlag samt utvecklandet av ett koncept för livslång vägledning som är en viktig aspekt av det livslånga lärandet.

Under 2015 och 2016 har förberedelser vidtagits för implementeringen av stödet till yrkesutbildnings- och kompetensutvecklingsåtgärder inom Ålands landsbygdsutvecklingsprogram. Eftersom åtgärden ännu inte genomförts till följd av förseningarna i utarbetande av e-systemen saknas det uppgifter för resultat.

c) En beskrivning av hur de europeiska struktur- och investeringsfonderna bidrar till nya relevanta landsspecifika rekommendationer,

I de landsspecifika rekommendationerna har inte lagts fram sådana väsentliga nya synpunkter som det är möjligt att påverka genom åtgärder från de europeiska investerings- och strukturfonderna.

e) En beskrivning av hur de förändrande utvecklingsbehoven har hanterats av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

Genom att antalet asylsökande har ökade utökades också antalet projekt för invandrare med bland annat särskilda ansökningar. Man har mer än tidigare vinnlagt sig om att utveckla utbildningssystemen, främja snabb anställning av invandrar och bättre ta tillvara invandrarnas kompetens. Även samarbetet mellan EU-fonder trappades upp för att åstadkomma bättre samordning och synergieffekter. (En mer detaljerad beskrivning finns i avsnitt 4 b)

Det har inte skett några förändringar i utvecklingsområden som konstaterats gällande *EJLFU*.

Inom Ålands strukturfondsprogram har utvecklingen av antalet sysselsatta på Åland under en längre period visat en positiv utveckling gällande sysselsättningen. Arbetsmarknaden på Åland är ändå förhållandevis liten och beroende av extern rekrytering, varför det finns ett behov av kompetenshöjande åtgärder för den enskilda individen samtidigt som det för arbetsgivarna är en utmaning att hitta rätt kompetensprofil. Förvaltande myndighet överväger en programändring med överföring av medel från investeringsprioritering "Minskad arbetslöshet med fokus på ungdomar och ökad rörlighet på arbetsmarknaden" till "Uppgradering av kunskaper, färdigheter och kompetens av arbetskraften", för att tillgodose behoven.

Inom ramen för den tilldelade finansieringen från jordbruksfonden har det inte funnits utrymme för intensifierade insatser som skulle svara mot de ökade behoven av arbetskraft inom landsbygdsnäringsarna på Åland.

Tabell 1

Stöd som använts till klimatförändringsmålen

Fond	A. Stöd som använts till klimatförändringsmålen i partnerskapsöverenskommelsen	B. Stöd som använts till klimatförändringsmålen ⁽⁴⁾	Andel av stödet som använts i förhållande till partnerskapsöverenskommelsen (% B/A)
ERUF	154 268 130	29 176 017	19 %
ESF	61 317 794	1 237 849	2 %
EJFLU	1 608 690 913	740 782 600	46 %
EHFF	10 233 158	5 561 824	54 %
TOTALT	1 834 509 995	776 758 290	42 %

3. Åtgärder som vidtagits för att uppfylla de förhandsvillkor som fastställs i partnerskapsöverenskommelsen (artikel 52.2 c i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=10500*

I tillämpliga fall, allmän information om och en bedömning av huruvida de åtgärder som vidtagits för att uppfylla relevanta förhandsvillkor i partnerskapsöverenskommelsen och som inte hade uppfyllts när partnerskapsöverenskommelsen antogs har genomförts i enlighet med den fastställda tidsplanen.

Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 antogs 12 december 2014. I det antagna programmet uppfylldes inte förhandsvillkoret G7 b Statistiksystem och resultatindikatorer. För att förhandsvillkoret ska uppfyllas innehåller programdokumentet förslag om skapande av ett statistiksystem för indikatorerna för utvärdering av CAP samt utarbetande av ett datasystem för uppföljningen av programperioden 2014–2020.

Förhandsvillkoren uppfylldes före 30 november 2016. Kommissionen har lämnat ett positivt uttalande i ärendet. Ett offentlig projektregister i webbtjänsten lanserades 30 november 2016 på <http://www.mavi.fi/fi/tietoa-meista/tietopalvelut/Sivut/Hankerekisteri.aspx>. Rapporter kan beställas via

Stödtillämpningen och Rahtu på Tilausraportointi@maanmittauslaitos.fi. Uppföljningsdata och programmets väsentligaste resultat publiceras dessutom årligen på webbplatsen Landsbygd.fi på <https://www.maaseutu.fi/fi/maaseutuohjelma/arvionti-ja-seuranta/vuosikertomukset/Sivut/default.aspx> och <https://www.maaseutu.fi/fi/maaseutuohjelma/arvionti-ja-seuranta/edistymisen-mittarit/Sivut/default.aspx>. Statistiksystemet för indikatorerna för utvärdering av CAP är klart och finns på <http://stat.luke.fi/indikaattorit>.

Finland har uppfyllt det *EHFF*-specifika förhandsvillkoren. Finland lämnade 24 oktober 2016 till kommissionen ett brev om den administrativa kapaciteten att utarbeta och genomföra de särskilda kontroll- och inspektionsprogrammen enligt artikel 95 i förordning (EG) nr 1224/2009. I brevet redogjordes för att det vid tidpunkten för programmets utarbetande uppfyllda förhandsvillkoret hade uppfyllts samt för hur det hade uppfyllts. Motiveringen motsvarade beskrivningen i punkt 6.2 av åtgärder som ska vidtas, av organ som svarar för genomförandet av åtgärderna samt av åtgärdernas tidsplan.

I handlingsplanen i det godkända operativprogrammet för strukturfonderna (Eruf/ESF) utlovade Ålands landskapsregering en färdig innovationsstrategi och ett utbildningspolitiskt program senast den 30 juni 2015. Förslagen till dessa presenterades för övervakningskommittén i juni 2015. Ålands utbildningspolitiska program och Ålands innovationsstrategi godkändes av kommissionen genom beslut den 17 augusti 2015 respektive den 21 september 2015.

4. Hur väl man har genomfört mekanismer för att säkerställa samordningen mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt med Europeiska investeringsbanken (EIB) (artikel 52.2 d i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=14000*

- a) En bedömning av genomförandet av den samordningsmekanism som fastställs i partnerskapsöverenskommelsen och, i tillämpliga fall, av eventuella problem som uppstått vid genomförandet.

Det eftersträvas komplementaritet mellan de europeiska investerings- och strukturfonderna för att uppnå en resultatgivande finansieringsstruktur. Projekten innehåller flera element som lämpar sig för finansiering från flera av fonderna. Nationella och regionala bestämmelser, anvisningar och samordningsmekanismer säkerställer kompletterande funktion av fonderna och förhindrar dubbelfinansiering.

De europeiska investerings- och strukturfonderna har en gemensam internetportal på www.eurahoitus.fi, som innehåller information om aktuella händelser och länkar till sidor med detaljerad information om de enskilda programmen.

Delegationen för förnyelse i regionerna, som statsrådet tillsatte 17 december 2015, ansvarar på *central nivå* för samordningen och harmoniseringen av *de europeiska investerings- och strukturfondernas komplementaritet*. Detta leds av arbets- och näringsministeriet i nära samarbete med jord- och skogsbruksministeriet. Till delegationens uppgifter hör att på central nivå samordna strukturfondsärenden och åtgärder inom EJFLU och EHFF samt samordna fondernas åtgärder och nationella åtgärder. Delegationen samordnar även bedömningen av och rapporteringen om de europeiska investerings- och strukturfondernas sammantagna effekter och utarbetar förslag om bättre samordning och effektivitet av

fondernas åtgärder till förvaltningsmyndigheterna och övervakningskommittéerna. Övervakningskommittéerna följer också upp läget i de olika programmen och frågeställningar kring samordningen.

Korsvis representation av fonderna i övervakningskommittéerna stärker samordningen och hjälper att sprida information om programmens resultat och flaskhalsar.

På regional nivå samordnas fondernas strategier i varje landskap av respektive landskaps samarbetsgrupp och dess sekretariat som ansvarar för samordningen av utvecklingsinsatserna i regionen.

NTM-centralerna är den största finansiären av de europeiska investerings- och strukturfondernas åtgärder. De ska organisera och samordning sin egen verksamhet så att det inte uppkommer dubbelfinansiering i de projekt som de finansierar (speciellt inom företagsfinansieringen). NTM-centralerna är också de främsta finansiärerna av stöden från ESF och EJLFU, vilket gör det möjligt att undvika dubbelfinansiering. På delområdesnivå fastställs arbetsfördelningen och förfarandena genom förhandlingar mellan de behöriga myndigheterna och skriftliga avtal mellan aktörerna varigenom det är möjligt att garantera likabehandling av de sökande och undvika dubbelfinansiering.

Landskapsförbunden svara för den övergripande strategiska utvecklingen av sina områden samt bland annat för den allmänna utvecklingen av landskapet i samarbete med relevanta parter. Landskapsförbundet ska också följa upp och evaluera utvecklingen i landskapets olika delar och utvecklingsinsatserna effekter.

Målen för utvecklingen av landskapet fastställs genom ett fyraårigt landskapsprogram. Programmet innehåller utvecklingsmål som är baserade på landskapets möjligheter, behov, kultur och andra särdrag, en beskrivning av de för landskapsutvecklingen viktigaste projekten och andra väsentliga åtgärder samt en plan för finansiering av programmet. I Lapplands program ingår ett avsnitt om samekulturen. Vartannat år bereds en genomförandeplan för landskapsprogrammet, och planen ska godkännas av landskapets samarbetsgrupp. Genomförandeplanen innehåller de prioriteringar som finansieringen från strukturfonderna och annan finansiering för utveckling av regionen ska riktas till. Både landskapsprogrammet och genomförandeplanen utarbetas i samarbete med kommuner, statliga myndigheter samt sammanslutningar, organisationer och andra parter som deltar i regionutvecklingen. Avsnittet om samekulturen, som ingår i Lapplands program, bereds av sametinget.

Samordningsmekanismerna har inte evaluerats i förhållande till *EJLFU och EHFF*. Fonderna har inte implementerat finansiella instrument eller de europeiska investerings- och strukturfondernas stödformer. Detta har inte medfört några problem och med avseende på dessa fonder fortsätter verksamheten på det sätt som fastställs i partnerskapsöverenskommelsen.

b) I tillämpliga fall, en beskrivning av anpassade och nya samordningsmekanismer.

Finlands ERUF-delfinansierade garantiprogram för bättre tillgång till finansiering för tillväxtföretag kom igång efter att kommissionen godkände programmet 26 maj 2016. De avtal som anknyter till programmets genomförande undertecknades i september 2016, med undantag för överenskommelsen om pantsättning som blev klar i december 2016. Inga garantier beviljades under 2016. Programmets Advisory Board höll sitt första möte 15 september. Investors Board består av röstberättigade representanter från ANM och Europeiska investeringsfonden. Kommissionen och Europeiska investeringsbanken deltar som

observatörer. Garantiprogrammets övervakningskommitté tillsattes genom ett beslut av statsrådet 1 december 2016. Kommittén är gemensam med strukturfondsprogrammet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020. För garantiprogrammet tillsattes en utvärderingsgrupp och ett kommunikationsnätverk. Övervakningskommittén godkände urvalskriterierna och utvärderings- och kommunikationsplanering samt utsåg för programmet ett sekretariat som är gemensamt med strukturfondsprogrammet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020. Detta säkerställer smidig samordning mellan de ERUF-delfinansierade programmen. För att samordningen ska fungera i praktiken är det viktigt att förvaltningsmyndigheten, Europeiska investeringsfonden, kommissionen och de myndigheter som beviljar företagsstöd inom ANM:s förvaltningsområde samt JSM kan samarbeta med de förmedlande bankerna.

Genom att antalet flyktingar har ökat har man också ökat antalet nationella samordningsgrupper som ska säkerställa synergieffekterna mellan åtgärder som finansieras med nationella medel och EU-medel. I enlighet med Statens program för integrationsfrämjande kommer fokus 2016–2019 att ligga på följande fyra målområden som utgår från programmet för statsminister Sipiläs regering:

1. Styrkorna hos invandrarnas egen kultur tas med för att stärka Finlands innovationsförmåga.
2. Främjandet av integrationen effektiviseras över förvaltningsområdesgränserna.
3. Samarbete mellan staten och kommunerna kring mottagandet av personer som får internationellt skydd främjas.
4. En öppen diskussion om invandringspolitikens uppmuntras, rasism tillåts inte.

I detta syfte tillsattes bland annat en interministeriell arbetsgrupp för integrationsfrämjande som ska följa med invandring och asylsituationen överlag, inklusive förändringar i asylmottagandet samt beredningen och genomförandet av statens program för integrationsfrämjande.

Dessutom finns en *samordningsgrupp för integration* som består av representanter för ministerierna, kommunförbundet, Röda Korset, Social- och hälsoorganisationernas understödscentral samt EU-fonderna ESF/Eruf, AMIF, EAFRD och FEAD. Samordningsgruppen ska säkerställa mer systematiska kontakter mellan de viktigaste intressenterna med tanke på finansiering av invandrarprojekten, skapa en helhetsbild av både EU-finansierade och nationellt finansierade projekt för integrationsfrämjande och utbyta synpunkter om hur finansieringen ska riktas in.

Inga förändringar har gjorts i de samordningsmekanismer som anknyter till *EJLFU* och *EHFF*.

5. Genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling eller en sammanfattning av de integrerade tillvägagångssätten baserade på programmen, inklusive vilka framsteg som gjorts när det gäller de prioriterade områden som fastställts för samarbetet

(artikel 52.2 e i förordning (EU) nr 1303/2013)

a) Allmän kommentar och bedömning.

maxlength=14000

De europeiska investerings- och strukturfondernas integrerade regionala utveckling sker enligt följande arbetsfördelning som har visat sig vara fungerande. Resultat av externa utvärderingar av åtgärdernas finns tills vidare inte att tillgå.

b) En översikt av genomförandet av lokalt ledd utveckling. *maxlength=7000*

Samhällsledd lokal utveckling (CLLD=Community-led local development) finansieras i Finland genom landsbygdsutvecklingsprogrammet. Detta tillvägagångssätt är starkt förankrad i den finländska landsbygden; år 2016 fyllde Leaderverksamheten 20 år i Finland. Samtidigt med firandet av resultaten inleddes framtidsprocessen Leader 2030 som ska stärka och utveckla metoden så att den motsvarar kraven i dag.

Under finansieringsperioden 2014–2020 finansierar landsbygdsprogrammet verksamheten i 54 lokala Leadergrupper som finns överallt på landsbygden. Antalet lokala aktionsgrupper inom fiskerinäringen är tio. Finansiering från strukturfondsprogrammet har också använts till flera projekt för urban utveckling med civila aktörer.

En ny förvaltningsövergripande arbetsgrupp för samhällsledd lokal utveckling inleder verksamheten hösten 2017. Gruppen har tillsatts av Landsbygdspolitiska rådet och stadspolitiska samarbetsgruppen i samråd. Arbetsgruppen ska främja och utveckla civilaktörsverksamheter som bygger på partnerskap och egenansvar i alla regioner och olika EU-fonder samt utreda möjligheterna till att stärka den samhällsledda lokala utvecklingen under följande EU-programperiod. Arbetsgruppen ska också bland annat öka samarbetet mellan de lokala stadsutvecklingsaktörerna, Leadergrupperna på landsbygden och fiskerigrupperna.

I det åländska landsbygdsprogrammets strategi valdes åtgärden Stöd till Leader-program (M19) för lokalt ledd utveckling för att möta de behov av generationsväxling i mikroföretag, utveckling och diversifiering av mikroföretag, ökad vertikal integration inom näringen (från jord till bord), upprätthållande av social service, utvecklande av föreningsliv, ökad inflyttning och stimulans till kunskaps- och erfarenhetsutbyte som identifierats. Samtliga åtgärder inom Leader genomförs inom ramen för fokusområde 6B.

Ett stöd för förberedande och framtagande av en lokal utvecklingsstrategi beviljades under hösten 2015 och en lokal utvecklingsstrategi för Åland 2014-2020 godkändes av landskapsregeringen den 30 september 2015. Den lokala utvecklingsstrategin har reviderats och godkänts av landskapsregeringen under 2016. Förverkligandet av strategin påbörjades under 2016.

c) En översikt av genomförandet av integrerade territoriella investeringar. *maxlength=7000*

Av Eruf-finansieringen i strukturfondsprogrammet har 5 procent (ca 39,1 mn euro) anvisats till hållbar stadsutveckling som integrerade territoriella investeringar (ITI) i enlighet med artikel 7 i Eruf-förordningen. ITI-strategin har rubriken 6Aika – Öppna och smarta tjänster. Den har utarbetats och genomförs av Finlands sex största städer, nämligen Helsingfors, Esbo, Vanda, Uleåborg, Tammerfors och Åbo. Den offentliga finansieringen till hållbart stadsutveckling under programperioden 2014–2020 uppgår totalt till cirka 79 miljoner euro, av vilket 39,5 miljoner euro (50 %) är Eruf-finansieringen och resten finansiering från kommunerna (33 %) och staten (17 %). Per utgången av 2016 hade Nylands förbund, som är finansierande myndighet för 6Aika, beviljat 40 miljoner euro som offentlig finansiering till 19 6Aika-projekt, och NTM-centralen i Tavastland, som är finansierande myndighet för ESF-projekt med anknytning till 6Aika, hade beviljat 3,6 miljoner euro som finansiering till sex ESF-projekt. ESF-finansieringen har inte öronmärkts specifikt i programmet utan landskapens samarbetsgrupper fattar beslut om inriktningen av ESF-finansieringen som en del av genomförandeplanen för landskapsprogrammet. Tre av de 25 finansierade 6Aika-projekten är tre omfattande spetsprojekt som förenar de sex städerna

(öppna innovationsplattformar, öppna data och gränssnitt, samt öppen delaktighet och kundrelation) och de övriga 22 är mindre pilot- och försöksprojekt.

Öppna innovationsplattformar är fysiska och virtuella miljöer för testning av nya tjänster och produkter i verklighetstroga omständigheter. Öppna data och gränssnitt skapar ett underlag för utformningen av nya tjänster och verksamhetsutveckling. Öppen delaktighet och kundrelation handlar om utveckling av tjänsteinnovationer och kundprocesser i samarbete med det urbana samhället.

d) En översikt av genomförandet av makroregionala strategier och havsområdesstrategier.

maxlength=7000

Vid utgången av 2016 hade det i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland startat 509 Eruf-projekt och 90 ESF-projekt som förväntas stöda strategin för Östersjöregionen. Den offentliga finansieringen för dessa Eruf-projekt uppgick till 138,1 miljoner euro (24 % av den offentliga finansieringen till samtliga Eruf-projekt) och för ESF-projekten 73,4 miljoner euro (16 % av den offentliga finansieringen till samtliga ESF-projekt). Det klart viktigaste målet för Eruf-projekten inom Östersjöstrategin är stärkt global konkurrenskraft i regionen (51 % av projekten), efterföljt av *EU:s strategi för Östersjöregionen bidrar till Europa 2020-strategin* (18 %) och *Förbättra samarbetet* (10 %). Bland ESF-projekten var *EU:s strategi för Östersjöregionen bidrar till Europa 2020-strategin* det viktigaste målet för hela 82 procent av projekten.

Det för Eruf-projekten klart viktigaste prioriterade området i Östersjöstrategin var *att främja företagande och stärka de små och medelstora företagen*, som var det primära föremålet för 58 procent av projekten och 48 procent av finansieringen för Eruf-projekt som stöder Östersjöstrategin. Det näst viktigaste prioriterade området var *att dra full nytta av regionens potential när det gäller forskning och innovation* (19 %/20 %). I ESF-projekten som bidrar till Östersjöstrategin var innovativ utbildning och utveckling av ungdomen det viktigaste prioriterade området för 59 procent av projekten (61 % av den offentliga finansieringen), och det näst viktigaste var att förbättra och främja människors hälsa, inklusive de sociala dimensionerna (22 % och 25 %).

Målen och de prioriterade områdena har en tydlig inriktning varigenom den uttalade fokuseringen i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland begränsar programmets möjligheter att påverka genomförandet av Östersjöstrategin i hela dess omfattning. Å andra sidan är finansieringen från programmet till de nuvarande starka prioriterade områdena mycket betydande på regional nivå. Under innevarande programperiod är det lättare att följa med projektens inverkan på Östersjöstrategins mål och prioriterade områden än under föregående period, eftersom projekten ska för uppföljningen specificera om projektets effekter är direkta eller indirekta. Dessutom kan indirekta effekter anges för högst tre prioriterade områden.

År 2016 lanserades ett samarbetsnätverk för de myndigheter som förvaltar Eruf-finansieringen i de nationella programmen i Östersjöregionen. Nätverket ska under 2017 upprätta ett internationellt nätverk av miljöteknikprojekt, som är det första försöket att i stor omfattning skapa ett tematiskt samarbete mellan projektaktörer i Östersjöregionen. Flera landskap och projektaktörer i Finland har uttryckt intresse för nätverket.

ESF-Östersjönätverket fortsatte sin verksamhet som inleddes 2011. Nätverket ordnar varje år möten och seminarier samt exkursioner till projekt. De viktigaste temana är ungdomsarbetslöshet och deltagande,

och de är länkade till tematiska nätverk i ESF:s internationella samarbete.

En beskrivning av de strukturfondsprogram som genomför Östersjöstrategin finns också på webbplatsen [strukturfonder.fi](https://www.rakenerahastot.fi) på

<https://www.rakenerahastot.fi/itameri-strategia>

Många av åtgärderna i landsbygdsutvecklingsprogrammet arbetar för målen i EU:s Östersjöstrategi. Ett av strategins tre tyngdpunktsområden är att rädda havsmiljön. Till detta mål bidrar bland annat naturkompensation till jordbruken och olika miljövårdsprojekt för bland annat recirkulering av näringsämnen samt företagsstöd. Dessutom finansieras internationellt samarbete från landsbygdsprogrammet, vilket inbegriper främjand av Östersjöstrategins mål.

EHFF:s mål är att stöda en hållbar och smart tillväxt i fiskeriekonomin, främja skydd och hållbar förvaltning av marina resurser samt bidra till samarbetet mellan myndigheter och aktörer i Östersjöregionen. Inom utveckling av vattenbruket fortsätter Östersjösamarbetet med fokus på hållbart vattenbruk. Mer internationellt samarbete mellan aktörerna och myndigheterna gör det också möjligt att höja hävstångseffekten av fondens resurser och effektivare sprida information i Östersjöregionen. Genom programmet är det möjligt att stöda åtgärder som stärker den nationella samordningen och samarbetet inom havspolitik. Från programmet är det också möjligt att finansiera ett bredare dataunderlag för planeringen på havsområden, utveckling av planeringsmetoderna och genomförande av de åtgärder som behövs. Genom åtgärden är det möjligt att finansiera en utökning av dataunderlaget för en hållbar användning av de marina resurserna och främja genomförandet av direktivet om en marin strategi.

e) **Avseende artikel 15.2 a iii i förordning (EU) nr 1303/2013 – en översikt av genomförandet av det integrerade tillvägagångssättet för att hantera särskilda behov i de områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning. *maxlength=7000***

- En beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att hantera de särskilda behoven i de områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning.

En beskrivning av vilka resultat som uppnåtts vad gäller hantering av behoven i dessa geografiska områden/målgrupper.

Frågan behandlas/beskrivs inte i partnerskapsöverenskommelsen.

f) **En översikt av genomförandet av åtgärder för att hantera demografiska utmaningar i områden med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar. *maxlength=7000***

Östra och norra Finland är sådana nordliga områden med allvarliga och permanenta naturbetingade och demografiska nackdelar som avses i artikel 174 i Lissabonfördraget. Dessutom hör den nordligaste delen av södra och västra Finland, det vill säga Saarijärvi-Viitasaari ekonomiska region, till de glest befolkade områden i Finland som definieras i Finlands anslutningsfördrag med EU. Eruf-finansieringsramen i strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland består till 40 procent av särskilda anslag till glesbygderna i östra och norra Finland (den offentliga finansieringen uppgår totalt till 610,6 mn euro). Vid utgången av 2016 hade 180,3 miljoner euro av finansieringsramen reserverats för projekt och 44,4 miljoner euro hade betalats ut. Eftersom hela NUTS2-området i östra och norra Finland omfattas av särskild finansiering och får dessutom Eruf-stöd för utvecklade regioner har

projekt med särskild finansiering fokuserats till glesbygdsområden utanför urbana regioner. Strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland innehåller dessutom det särskilda målet "Förbättra trafik- och logistikförbindelser som är viktiga för små och medelstora företag" som riktas endast till östra och norra Finland. Inom målet, som möjliggör små infrastrukturprojekt, hade före utgången av 2016 lanserats 17 projekt för vilka har reserverats 21,2 miljoner euro i offentlig finansiering.

Åtgärder inom *landsbygdsprogrammet* är avsedda för att påverka miljön och levnadsförhållandena på landsbygden och speciellt i glesbygdsområden. Miljökonsekvenserna beskrivs närmare i avsnitt 2b. En utvärdering av de regionala effekterna kommer att inledas inom kort.

6. Åtgärder som vidtagits för att öka kapaciteten hos medlemsstaternas myndigheter och stödmottagarna när det gäller att förvalta och använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna (artikel 52.2 f i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=14000*

Förvaltningsmyndigheten har med hjälp av det tekniska stödet från strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland årligen ordnat utbildning och arbetsmöten för myndigheterna. Utbildningarna har handlat om bland annat projekturval, stödberättigande och åtskillnad mellan ansvarsområden samt indikatorerna och utfallet för de fastställda målen. Myndigheterna kan också senare använda sig av mötesmaterialet som läggs ut på strukturfondernas webbplats. Styr- och kontrollbesöken till de förmedlande organen spelar också en viktig roll med avseende på att höja kompetensen hos dem.

De förmedlande organen har också ordnat rådgivning, utbildning och informationsmöten för de sökande och projektansvariga. Anvisningar till sökande och projektansvariga har tagits fram om bland annat ifyllande av projektansökningar och ansökningar om utbetalning samt om insamling och registrering av indikatordata i systemen, liksom om upphandlingsprocesser och kommunikation.

Den viktigaste informationskanalen för Finlands strukturfondsprogram och garantiprogrammet till såväl de förmedlande organen som de sökande och projektansvariga är webbplatsen www.strukturfonder.fi.

Inrättandet av det nationella landsbygdsnätverket inom *Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020* inleddes hösten 2014 genom en öppen rekrytering av först en ledare för nätverket och sedan de övriga medarbetarna. På så sätt kunde enheten för landsbygdsnätverket starta i början av 2015, omedelbart efter att kommissionen hade godkänt det nya programmet för utveckling av landsbygden. Landsbygdsnätverkets struktur ändrades också så att ledningsgruppen inte längre har representanter för alla intressentorganisationer, utan nätverkets mål genomförs i temporära arbetsgrupper. Till ledningsgruppen rekryteras genom öppen ansökan ordföranden för 2–4 viktiga teman med avseende på programmets mål. Ordförandens mandattid är två år. De sammanställer en expertarbetsgrupp på respektive område och arbetsgruppen fattar självständigt beslut om hur det ska främja målen inom det specifika temat. Fiskerinätverket för EHFF har inrättats i anslutning till landsbygdsnätverket. Detta tillvägagångssätt har bidragit till nätverkens kostnadseffektivitet och synergieffekterna mellan EJLFU och EHFF. Fiskerinätverket ska främja hela fondens verkställighet. Nätverkens uppgifter omfattar att planera och ordna utbildning, seminarier och andra evenemang, främja etablering av interna och externa nätverk för fiskeri och havspolitik, delta i internationella evenemang och nätverk samt informera och kommunicera om fiskeri och blå bioekonomi.

Landsbygdsnätverket omfattar de viktigaste aktörerna som genomför programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland och landsbygdsutvecklingsprogrammet för Åland. Nätverket informerar om

utvecklingsprogrammen och ordnar evenemang som anknäver till dem, sprider information om bästa praxis i programmen och arbetar för landsbygdsaktörernas internationalisering.

Kommunikationen sköts i praktiken av en kommunikationsgrupp med representanter för programkommunikationen vid jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och nätverkstjänsterna. Gruppen samarbetar med det riksomfattande kommunikationsnätverket och speciellt med kontaktpersonerna för kommunikationsprojekten och kommunikationen.

Arbete med att bygga upp kommunikationsnätverket inleddes redan under föregående programperiod. Meningen är att den riksomfattande kommunikationen ska få information från hela landet, att det riksomfattande kommunikationsmaterialet ska ge fördel till så många som möjligt och att det inte ska utföras överlappande arbete. År 2016 var i många avseende den bästa tiden för kommunikationsnätverket, genom att praktiskt taget alla områden hade aktiva kommunikationsprojekt och ett rekordantal personer deltog i kommunikationsnätverket.

Information om möjligheterna i landsbygdsprogrammet sprids aktivt på landsbygd.fi. För dem som söker stöd ordnas informations- och utbildningsmöten.

7. Åtgärder som vidtagits och framsteg som gjorts för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna (artikel 52.2 g i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=14000*

I Eruf- och ESF-projekten används huvudsakligen förenklade kostnadssystem. I Eruf var deras andel vid utgången av 2016 cirka två tredjedelar av både antalet projekt och den offentliga finansieringen till projekten. I ESF-projekten användes förenklade kostnadssystem ännu mer vid utgången av 2016; de stöd för hela 88 procent av antalet projekt och nästan fyra femtedelar av den offentliga finansieringen. Fokus har legat på fast procentsats (flat rate) i olika tillämpningar, medan projekt som betalas en klumpsumma (lump sum) har stannat på mindre än 10 procent i bägge fonderna. Förenklade kostnadssystem har överlag bidragit mycket till att minska den administrativa bördan för de förmedlande organen och projektförvaltarna. De har också haft en positiv effekt på att förkorta tiden för handläggning av utbetalningsansökningarna. Implementeringen av elektronisk ärendehantering har också minskat den administrativa bördan för stödmottagarna under innevarande programperiod. Det har minskat mängden arbete som krävs för hantering och utskick av pappersdokument, förenklat dokumenthanteringen, effektiviserat processerna och ökat informationens tillförlitlighet.

Även inom *landsbygdsutvecklingsprogrammet* lämnas en stor del av ansökningarna om stöd utbetalning samt av övervakningsdata in i elektronisk form. Elektronisk inlämning användes vid 56–100 procent av stödansökningarna, 21–100 procent av ansökningarna om utbetalning och 90–100 procent av övervakningsdata. Elektroniska ansökningar om utbetalning i företagsprojekt infördes först 19 september 2016. Andelen elektroniska ansökningar om utbetalning, exklusive företagsprojekt, var 68–100 procent.

Av de förenklade kostnadssystemen har man i landsbygdsprogrammet tagit i bruk procentuell ersättning (flat rate) Tillvägagångssättet har varit ändamålsenligt och det har fungerat bra. Det har blivit populärt bland stödmottagarna eftersom det förenklar processen med utbetalningsansökningar. Procentuell ersättning har tillämpats i cirka 70 procent av besluten om projektstöd.

I motsats till de ursprungliga planerna har det likväl inte tillsvidare varit möjligt att använda enhetsbelopp (lump sum) i EJLFU, eftersom kommissionen inte har godkänt samma förfarande för enhetsbelopp som redan används i Eruf och ESF. Kommissionen har krävt att alla kostnader som inom EJLFU betalas som ett

enhetsbelopp ska specificeras och kostnaderna ska verifieras av en extern part och antecknas i programdokumentet, medan kostnaderna i strukturfonderna definieras för varje fall separat i samband med projektbeslutet. Att på förhand fastställa projektkostnaderna i projektdokumentet kan inte göras på ett realistiskt eller kostnadseffektivt sätt på grund av den stora variationen i projektens omfattning, karaktär och geografiska målområde. Kostnader som fastställs i programdokument skulle innebära att enhetsbelopp kan användas i ytterst få fall och det gynnar inte nydanande projekt.

I EJLFU har man infört temaprojekt som en ny projekttyp där små aktörers små projekt samlas under ett paraplyprojekt. Detta tillvägagångssätt har förenklat projektadministrationen för små aktörer och minskat antalet enskilda projektbeslut. Vid utgången av 2016 hade finansiering beviljats till 15 temaprojekt.

Leaderverksamhetens administration har också förenklats genom att koncentrera besluten om verksamhetsanslag till de lokala aktionsgrupperna till Landsbygdsverket och styra ansökningarna om utbetalningar till Leaderfinansierade projekt och företagsstöd direkt till NTM-centralerna, varigenom handläggning i den lokala aktionsgruppen inte behövs. De nya tillvägagångssätten torde göra processerna smidigare under programperioden.

Av de förenklade kostnadssystemen används inom *EHFF* schablonfinansiering, klumpsummor och standardiserade enhetskostnader. Speciellt schablonfinansiering har varit ett behövligt förfarande som används mycket. Stödmottagarna behöver inte heller lämna in enskilda kvitton för utbetalning av stödet (utom på separat begäran), vilket har förenklat både ansökan om och utbetalning av stöden. I fråga om ansökan om stöd från fonden uppmanas de sökande att använda e-kontakt, vilket största delen av de sökande numera gör. Stöden beviljas i datasystemet.

För att förenkla administrationen för stödmottagarna gällande projektstöd fastställde landskapsregeringen den 21 april 2015 regler för stödberättigande kostnader med möjligheten att använda förenklade kostnadsmodeller. Modellen med schablonkostnader uträknat på de direkta personalutgifterna (15 % för regionalfonden och 40 % för socialfonden) tillämpas på två tredjedelar av insatserna inom regionalfonden och drygt 40 % av insatserna inom socialfonden. I ett projekt har klumpsumma beviljats. Därutöver har möjligheten att tillämpa klumpsumma använts för en förstudie och ett huvudprojekt med finansiering från socialfonden. Modellen med enhetskostnad har ännu inte tillämpats.

Inom Ålands landsbygdsutvecklingsprogram tillämpas förenklade kostnadsalternativ i form av en klumpsumma vid start av företag (startstöd) samt areal baserade enhetskostnader, artikel 67.5.e förordning (EU) nr 1303/2013. Den planerade andelen av utgifterna med förenklade kostnadsalternativ i förhållande till den finansiella ramen i operativprogrammet är 73,68 %. Vid utgången av 2016 var 31,56 % av verkställda utgifter täckta med förenklade kostnadsalternativ (källa SFC årlig genomföranderapport).

8. Partnerns uppgifter i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1303/2013 i genomförandet av partnerskapsöverenskommelsen (artikel 52.2 h i förordning (EU) nr 1303/2013) *maxlength=21000*

- a) En beskrivning och bedömning av utvalda partners uppgift vid utarbetandet av framstegsrapporten, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsen.

Nätverket för delegationen för förnyelse i regionerna behandlade framstegsrapportens utkastversion på sitt möte 24 augusti 2017.

I augusti 2017 lämnades framstegsrapporten lämnades dessutom till kännedom och för kommentarer till övervakningskommittén och sekretariatet för Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 och Finlands garantiprogram för bättre tillgång till finansiering för tillväxtföretag.

För EJLFU:s del informerades övervakningskommittén om att partnerskapsöverenskommelsen kommer att utarbetas utifrån den rapport som kommittén godkänner och att framstegsrapporten lämnas kommittén till kännedom. Samma förfarande tillämpades för EHFF:s del, så att förvaltningsmyndigheten gavs befogenhet att lämna de erforderliga uppgifterna till arbets- och näringsministeriet.

På övervakningskommitténs möte den 31 maj 2017 konstaterades i samband med behandling av den årliga genomföranderapporten att en framstegsrapport även ska lämnas till kommissionen innan utgången senast den 31 augusti.

- b) En beskrivning och bedömning av utvalda partners delaktighet i genomförandet av program, inklusive deltagande i programmens övervakningskommittéer.

Övervakningskommittén för strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland tillsattes 8 maj 2014. Övervakningskommittén består av representanter av de relevanta ministerierna, NTM-centralerna och landskapsförbunden samt de viktigaste arbetsmarknads- och näringslivsorganisationerna, miljöorganisationerna och jämställdhetsorganisationerna. Kommittén sammanträder i princip två gånger om året för att följa upp programmets genomförande och vid behov ge styrande rekommendationer programmet. Kommittén tillsatte på sitt sammanträde 13 juni 2014 ett sekretariat som bereder, föredrar och verkställer ärenden.

Ett viktigt samarbetsorgan vid genomförandet av programmet är landskapets samarbetsgrupp. En tredjedel av medlemmarna i arbetsgruppen representerar landskapsförvaltningen, med andra ord den kommunala sektorn, en tredjedel representerar de statliga myndigheter som finansierar programmen samt organisationer inom statsförvaltningen, och en tredjedel representerar de viktigaste intresseorganisationerna. Samarbetsgruppen anlitar vid behov experter. Samarbetsgruppen har i varje landskap ett sekretariat som bistår gruppen i dess arbete.

Förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland har arrangerat separata möten för diskussioner med arbetsmarknadsparter om programmets innehåll och genomförande. Med avseende på enskilda projekt har förvaltningsmyndigheten rekommenderat att projektens styrgrupper bör innehålla experter från många olika områden med anknytning till den praktiska verksamheten.

Övervakningskommittén för *programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020* tillsattes antogs 8 januari 2015. Övervakningskommittén består av representanter för myndigheterna och de förmedlande organen samt för de partner som avses i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets

förordning (EU) nr 1303/2013 (gemensamma fondförordningen). Kommitténs medlemmar representerar en jämn fördelning av centralförvaltningen, det civila samhället och regionförvaltningen. Eftersom strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland genomförs på hela fastlandet har man i kommitténs sammansättning eftersträvat att samtliga regioner är representerade. Kommitténs medlemmar kommer från Livsmedelssäkerhetsverket, Landsbygdsverket, närings-, trafik- och miljöcentralerna, producentorganisationerna, Företagarna i Finland, Finlands näringsliv, fackförbunden, rådgivningsorganisationer, ungdomsorganisationer, kommunerna, Byaverksamhet i Finland rf, djurskyddsorganisationerna, Leadergrupperna, landskapsförbunden samt ministerierna (FM, ANM, MM och JSM). Uppgifter om kommitténs medlemmar samt dagordningarna och protokollen för kommitténs möten finns på landsbygd.fi.

Övervakningskommittén sammanträder i princip två gånger om året. Kommittén godkänner bland annat justeringar i programmet och årsrapporterna. På varje sammanträde diskuterar kommittén också aktuella ärenden om landsbygdsnätverket och kommitténs medlemmar har möjlighet att påverka verksamheten i landsbygdsnätverket och nätverkets styrgrupp. Under programperioden 2014–2020 har övervakningskommittén haft sex sammanträden. Deltagandet har varit aktivt och diskussionen har varit livlig. Medlemmarna har varit mycket engagerade i sin uppgift.

Under programmet har det ordnats flera utbildningar och seminarier om programmets fokusområden för samarbetsparter, intressenter och stödmottagare. Utbildningarna och evenemangen sedan 2014 räknas upp på landsbygd.fi. Landsbygdsverket ordnar också utbildning för myndigheterna enligt behov.

Landsbygdsnätverket ska främja samarbetet och informationsutbytet mellan parterna i nätverket. En styrgrupp som tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet styr och drar upp riktlinjerna för verksamheten i nätverket. Meningen var att göra landsbygdsnätverkets verksamhet mångsidigare jämfört med föregående period och aktivera intressenterna mer i verksamheten. I detta syfte inrättades arbetsgrupper för varje tema inom styrgruppen.

Vid utgången av 2016 hade det inrättats sammanlagt sex temagrupper i landsbygdsnätverket. Av dem var temagrupperna för miljö och klimat, innovationer, ungdomar samt entreprenörskap och näringar verksamma 2015–2016. Temagrupperna för landsbygdens välfärd och framtidens landsbygdsföretag är verksamma 2017–2018. Temagruppernas ordföranden har varit medlemmar i styrgruppen åtminstone under den tid som gruppen varit verksam. Temagruppernas effekt i fråga om att göra verksamheten mångsidigare och engagera intressenter kommer att utredas under den utvärdering av landsbygdsnätverkets verksamhet som ska inledas under 2017.

Övervakningskommittén för *Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland* tillsattes 2 april 2015. Övervakningskommittén består av representanter för myndigheterna och de förmedlande organen samt för de partner som avses i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 (gemensamma fondförordningen). EHFF:s operativa program för Finland 2014–2020 genomförs i nära samverkan med de övriga myndigheterna och i övervakningskommittén finns många representanter för olika ministerier och myndigheter.

Vid verkställande av det operativa programmet görs samarbetsparter delaktiga i större helheter, utöver arbetet i övervakningskommittén: bland annat beredningen av innovationsprogrammen skedde i på en bred bas i olika arbetsgrupper och tillställningar.

Samarbetsparterna representanter får lämna synpunkter under programmets framsyns- och analysprocess,

varmed synpunkterna kan integreras väl i den strategiska planeringen av programmet.

Övervakningskommittén för EHFF:s operativa program för Finland sammanträder två gånger om året. Kommittén höll sitt första sammanträde 4 maj 2015. Per juni 2016 hade kommittén hållit fem sammanträden.

För Ålands strukturfonds- och landsbygdsutvecklingsprogram har en gemensam övervakningskommitté tillsatts. Kommitténs sammansättning representerar programmets partnerskap. De består av regionala och behöriga lokala och andra myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, relevanta företrädare för civilsamhället, även miljöorganisationer, icke-statliga organisationer och organisationer som arbetar för social delaktighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Kommittén sammanträder i regel två gånger per år och har sammanträtt sammanlagt fem gånger under 2015-2016. Övervakningskommittén har fastställt en arbetsordning för sina uppgifter, godkänt en kommunikationsstrategi i enlighet med vilken kommittén årligen fått ta del av och analys av resultaten av genomförda insatser samt planerade insatser under därpå följande år. Kommittén har vidare godkänt urvalskriterier, ett verktyg för att välja ut insatser för programfinansiering.

Förvaltningsmyndigheten har hittills presenterat två programändringsförslag av landsbygdsutvecklingsprogrammet för övervakningskommittén. Förslagen har motiverats med hänvisning till korrigerande åtgärder för att öka flexibiliteten i programmet och nödvändiga förtydliganden. Programändringarna har inte påverkat innehållet i programmets finansieringsram eller i partnerskapsöverenskommelsen med kommissionen. Inom ramen för godkända utvärderingsplaner har kommittén fått ta del av förvaltningsmyndighetens upphandling av oberoende externa utvärderare för de två programmen.

9. En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits när det gäller tillämpningen av de övergripande principerna och politiska målen för genomförandet av de europeiska investerings- och strukturfonderna (artikel 52.2 i i förordning (EU) nr 1303/2013)

maxlength=14000

- a) En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits när det gäller tillämpningen av de övergripande principerna, för att säkerställa att dessa principer främjas och övervakas i de olika typerna av program, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsens innehåll:

1) Jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Finlands grundlag, diskrimineringslagen och lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män fastställer ramarna för jämlikhet och icke-diskriminering. Det innebär att dessa likabehandlingsfrämjande synpunkter ska beaktas i all myndighetsverksamhet och i tillämpliga delar vid valet och genomförandet av de europeiska investerings- och strukturfondernas projekt. Jämlikhet beaktas bland annat i sammansättningen av programmets övervakningskommittéer.

Jämställdhet är ett viktigt utvärderingskriterium i *strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland*, men alla sökanden beaktar inte detta när de planerar projektet. Många sökanden har felaktiga uppfattningar om betydelsen av den horisontella principen för jämställdhet och om de grundläggande begrepp som anknyter till den. En del av finansörerna har betonat de horisontella principerna redan i ansökningsinformationen. Flera nya jämställdhetsprojekt har initierats speciellt inom ESF som ett

resultat av inriktade workshopar. Vissa finansiärer kräver integrering av jämställdhet och jämlikhet i alla projekt. De projekt i vilka jämlikhetsaspekterna är väl integrerade får en poängfördel vid projektutvärderingen utifrån särskilda urvalskriterier. Integrering av jämställdhet är en av de aspekter som tas upp i förhandlingarna med de projekt som godkänts för finansiering. Temat tas också upp separat vid projektens startutbildning och vikten av jämställdhetsintegrering betonas också i anknytning till uppföljningsrapporteringen.

Senast under beredningen av finansieringsbeslutet har de sökande uppmanats att studera åtgärderna utifrån könsperspektivet. Detta har gjorts speciellt i sådana fall där målen kan uppnås betydligt bättre med separat planering av åtgärderna ur manligt respektive kvinnligt perspektiv. Även om ansökningskedet spelar en stor roll för att de horisontella principerna ska beaktas vid projektets genomförande är det viktigt att frågan uppmärksammas även under genomförandet, exempelvis på styrgruppens möten. Jämställdhetsaspekten beaktas speciellt i det särskilda målet *Minska könsdifferentieringen i arbets- och studiekarriärer* som ska stöda kvinnliga tillväxtföretagare och motverka utslagning bland män. Förvaltningsmyndighetens anvisningar gällande jämställdhet finns också på webbplatsen [strukturfonder.fi](https://www.strukturfonder.fi) på <https://www.rakennerahastot.fi/sukupuolten-tasa-arvo>

Finansierar och projektaktörer hittar information om hur de kan motarbeta diskriminering och beakta personer med funktionsnedsättningar finns på webbplatsen [strukturfonder.fi](https://www.strukturfonder.fi) på www.strukturfonder.fi/likabehandling. Det finns inget särskilt mål för projekt som beaktar personer med funktionsnedsättningar. Denna målgrupp beaktas dock i flera projekt under samtliga riktlinjer för ESF. De främjar handikappade personers tillgång till arbetslivet och tar fram processer för tjänster som riktar sig till personer med funktionsnedsättningar.

Vissa av åtgärderna i *programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020* innehåller särskilda åtgärder för att säkerställa likabehandling och icke-diskriminering. Till exempel är ett av målen för Leaderinsatser att främja jämlika möjligheter för alla befolkningsgrupper. De flesta av Leadergrupperna fokuserar på ungdomars delaktighet. Detsamma gäller de lokala aktionsgrupperna i EHFF. I både Leaderinsatser och utvecklingsprojekt som finansieras av NMT-centralerna har man också stött invandrares tillgång till sysselsättning och integration i samhället.

Jordbrukarstöden (miljöersättningar, ekologisk odling, kompensationsersättningar och stöd för djurens välbefinnande) i programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 innehöll fram till 2014 en bestämmelse som diskvalificerade jordbrukare som fyllt 65 år eller fick pension för lantbruksföretagare (LFöPL-pension). Dessa begränsningar på grund av ålder och pension ströks från stödsystemen från och med 2015, delvis till följd av EU-lagstiftningen.

Trots att förvaltningen uppmantrar de sökande att använda e-ansökningar är det fortfarande möjligt att lämna in ansökan på papper. På så sätt kan också de befolkningsgrupper som saknar åtkomst till e-ansökan ansöka om stöd.

Särskilda åtgärder för jämställdhet inkluderas vid behov i de lokala utvecklingsstrategierna för *Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program*, verkställandet av strategierna samt det nationella fiskerinätverkets arbete. Likaså om det vid övervakningen och uppföljningen av programmet uppdagas brister eller utvecklingsbehov i fråga om jämställdhet och likabehandling, ska verksamheten

justeras så att den stöder jämställdhet och motarbetar diskriminering.

Ålands landskapsregering beaktade redan vid utarbetande av programförslagen hänsyn till jämställdhet och icke-diskriminering genom att säkerställa att de horisontella kraven uppfylldes vid tillsättande av flera olika arbetsgrupper. Dessa krav har även iakttagits i landskapsregeringens beslut att tillsätta medlemmar i en gemensam övervakningskommitté för jordbruks- och strukturfonderna.

Landskapsregeringen i egenskap av förvaltande myndighet har efter förslag från övervakningskommittén omfattat de förslag för lämpliga urvalsförfaranden och kriterier som säkerställer att de ska vara icke-diskriminerande och öppna samt ta ställning till de allmänna principerna gällande jämställdhet och icke-diskriminering.

I uppföljningen och rapporteringen av programmets övervakningsindikatorer presenteras och rapporteras uppgifter om individer uppdelat enligt kön.

2) Hållbar utveckling (miljöskydd, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, biologisk mångfald och riskförebyggande).

Vid utgången av 2016 omfattade övervakningssystemet för strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland 961 projekt där hållbar utveckling hade angetts som ett prioriterat utvecklingsområde med tanke på den sociala, ekonomiska, kulturella eller ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. De var fördelade på 696 Eruf-projekt (28 % av samtliga Eruf-projekt) och 265 ESF-projekt (30 % av samtliga ESF-projekt). Den offentliga finansieringen för dessa Eruf-projekt uppgick till 155 miljoner euro (26 % av finansieringen till samtliga Eruf-projekt) och för ESF-projekten 134 miljoner euro (30 % av finansieringen till samtliga ESF-projekt). Dessutom har man i 1 456 Eruf-projekt och 292 ESF-projekt uppgett att hållbar utveckling ska beaktas vid projektets genomförande.

I samhället är man redan väl medveten om de olika dimensionerna av hållbar utveckling och många organisationer har integrerat dem i sin normala verksamhet. I strukturfondsprogrammet ska alla sökanden i sin projektplan ange det föreslagna projektets direkta och indirekta effekter på att främja hållbar utveckling på skalan 1–10. I Eruf-projekten är inte alltid lätt att identifiera effekterna på den sociala och kulturella hållbarheten och på likabehandling. En kritisk granskning av hållbar utveckling bör göras också under projektets genomförande, och inte bara i samband med beredningen av ansökan.

Främjande av hållbar utveckling kan ofta ses som en av de viktigaste allmänna målen i Eruf-projekt. En granskning av resultaten och rapporteringen visar att många av projekten lyckas med att uppnå målet. Vanliga tyngdpunktsområden är resurseffektivitet, grön ekonomi och bioekonomi. Genom Eruf-projekten har man bland annat ökat informationen och medvetenheten om koldioxidsnåla lösningar och främjande av dem inom turismen, främja investeringar i bioraffinaderier för att ersätta fossila energikällor och i forskning i energieffektivare boende samt ta fram miljövänligare råvaror och energieffektiva lösningar för bland annat träbyggnation, energiparker och resurseffektiv förortssanering. I ESF-projekten ligger tonvikten på målen för hållbar utveckling huvudsakligen på den sociala dimensionen. Därutöver innehåller en del ESF-projekt även den ekologiska dimensionen, till exempel genom utbildning och utveckling av digitala undervisningsmetoder i branschen.

Implementeringen av hållbar utveckling i strukturfondsprogrammet beskrivs också på strukturfonder.fi

<https://www.rakennerahastot.fi/kestava-kehitys>

Genom *programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020* påverkas miljövård, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, naturens mångfald samt riskförebyggande.

Åtgärder för miljöersättning bidrar till att minska näringsutsläppen i vattendragen samt begränsningen av och anpassningen till klimatförändringar. Enligt uppföljning minskar både användningen av fosforgödsel och utsläppen av näringsämnen i vattendragen i Finland och i Östersjön. Ökning av ekologisk produktion ingår i Finlands nationella strategi och stöden till ekologisk produktion utgör en betydande del av programmets satsningar på hållbar utveckling. Recirkulering av näringsämnen och god hantering av jordmänen ger verktyg med vilka man kan tackla förändringarna i vattendragen, jorden och klimatet. Genom god förvaltning av marken kan man öka avkastningen, motarbeta erosionen och minska utsläppen av näringsämnen i vattendragen. Samtidigt ökar mängden organiskt material och bidrar till kolsänkan.

Recirkulering av näringsämnen är det andra viktiga verktyget för hantering av jordbrukets påverkan på vattendragen och klimatet. Med hjälp av investeringsstöden kan man bland annat förbättra gödselhanteringen. Genom att tillgodogöra näringsämnena i gödsel samt jordbrukets och livsmedelsindustrins biströmmar kan man minska mängden näringsämnen som kommer ut i vatten och luft. Programmet innehåller 6,5 miljoner euro öronmärkta medel åren 2015–2017 som ska användas på vattenskyddet och främjande av recirkulering av näringsämnen i områden som är känsliga med tanke på sjöar och vattendrag. Dessa områden finns på områdena för NTM-centralerna i Nyland, Egentliga Finland, Satakunta, Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Norra Österbotten. Av de ovan nämnda medlen anvisades tre miljoner euro till Egentliga Finland och 700 000 euro till vart och ett av de övriga NTM-centralerna. Fokuseringen på Egentliga Finland beror på att största delen av tillrinningsområdet till Skärgårdshavet finns i Egentliga Finland och att vattenområdena har en känslig natur och är i dåligt skick.

Vid utgången av 2016 hade cirka tre miljoner euro bundits upp i olika projekt och företagsstöd för bland annat markvård, testning av organiska gödselmedel och lösningar för gödselhantering inom olika produktionsgrenar, som kyckling- och grisgårdar och pälsfarmer.

Utmaningar som anknyter till klimatförändringarna är föremål för ett riksomfattande projekt där man bland annat tar fram material för rådgivning.

Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program för Finland 2014–2020 stöder bland annat den ekologiska dimensionen av uthållig utveckling genom olika slags miljöåtgärder, såsom MSC-certifiering av trål- och ryssjefångst av strömming och vassbuk, den sociala dimensionen genom lokal utveckling och verksamhetsplanen för småskaligt kustnära fiske (t.ex. ersättningar för säl- och skarvkonsumtion) och den ekonomiska dimensionen genom effektivare logistik, större efterfrågan på lokalt fångad fisk och FoU-satsningar. Med tanke på fiskets miljöeffekter är det av största vikt att företagens blir bättre på och tar större ansvar i miljöfrågor gällande bland annat material- och energieffektivitet samt miljöteknik och miljösystem. Satsningar på affärsverksamhet som bygger på bioekonomi och naturturism skapar möjligheter till företagsverksamhet och nya handlingsmodeller för främjande av utvecklingen av naturmiljöer och grön infrastruktur. Miljöpåverkan av den verksamhet som ska finansieras bedöms i samband med projekturvalet.

Inom Ålands landskapsregering görs arbete på olika nivåer som bidrar till en hållbar utveckling. Det är viktigt att hållbarhetsarbetet i enlighet med Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda <http://barkraft.ax/hem/> integreras i befintliga strukturer. Det framgår även av innehållet i det åländska landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Lantbruket främjas inom programmet genom stöd till produktion, investeringar och miljö. Intresset för ekologisk produktion har hittills långt överskridit de uppgivna målsättningarna för areal i programmet vilket ur ett hållbarhetsperspektiv bör anses positivt. År 2015 var 22 % av den totala åkerarealen på Åland om 13 800 ha i ekologisk produktion (ÅSUB).

Inom det åländska lantbruket och livsmedelsklustret ligger tonvikten på produktion av råvaror av hög kvalitet för förädling inom den åländska livsmedelsindustrin. Produktionen av råvaror ska baseras på ett kretslopp för bättre cirkulation och balans av näringsämnen. Genom den andra programändringen möjliggörs programfinansiering för en utökad bevattnad areal uppbyggd på modern vattenbesparande recirkulerande teknik. Stödet ska hjälpa till att minska energianvändningen och ha en gynnsam inverkan på miljön och öka konkurrenskraften inom den åländska odlingen av special- och trädgårdsgrödor.

Ålands landskapsregering har under 2016 påbörjat en uppbyggnad av långsiktiga program för systematisk miljödatauppföljning, både inom vattenområdet och inom naturvårdsområdet. Dessa data skall utgöra beslutsunderlag för myndigheten i fråga om miljöpolitik och hållbar utveckling men uppgifterna tas också fram för att tillgodose behovet av data för utvärdering och uppföljning av åtgärderna inom landsbygdsprogrammet 2014-2020.

I Leader Ålands lokala utvecklingsstrategi framkommer att miljö och natur utgör en av strategins tre tyngdpunktsområden vilka valts ut under processen med att skriva en strategi.

b) En sammanfattning av de åtgärder som vidtagits för att säkerställa integrering av övergripande politiska mål, med hänvisning till partnerskapsöverenskommelsens innehåll.

För att säkerställa integrering av övergripande politiska mål har det ordnats utbildning om målen för myndigheterna och projektaktörerna samt genomförts olika kommunikationinsatser såsom nyhetsbrevet för strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland på strukturfonder.fi som hade över 1 200 prenumeranter vid utgången av 2016. Användningen av sociala medier har också ökat kraftigt under programperioden.

DEL II: Information om och bedömning av sysselsättningsinitiativet för unga – gäller inte Finland

DEL III: Uppgifter och bedömning som ska lämnas in 2017 och 2019 avseende sammanhållningspolitiken ifall möjligheten att inkludera vissa delar av de årliga genomföranderapporterna i framstegsrapporten utnyttjas i enlighet med artikel 111.4 i förordning (EU) nr 1303/2013

11. Ytterligare uppgifter och bedömning som kan läggas till beroende på det operativa programmets innehåll och mål

(artikel 111.4 i förordning (EU) nr 1303/2013, inkluderas vid behov för att komplettera övriga delar av framstegsrapporten)

11.1 Framsteg när det gäller genomförandet av den integrerade strategin för territoriell utveckling, inklusive utveckling av regioner med demografiska utmaningar och permanenta eller naturbetingade nackdelar, hållbar stadsutveckling samt lokalt ledd utveckling inom ramen för det operativa programmet. *maxlength=3500*

Framstegen när det gäller genomförandet av den integrerade strategin för territoriell utveckling har varit i balans och inga betydande problem har förekommit. Genomförandet beskrivs närmare i kapitel 5.

11.2 Framsteg när det gäller genomförandet av åtgärder för att stärka myndigheternas och mottagarnas kapacitet att förvalta och utnyttja fonderna. *maxlength=3500*

Såsom beskrivits i kapitel 6 ovan har utvecklingen av datasystemen, implementeringen av e-tjänster och den utökade användningen av förenklade kostnadssystem medfört en betydande förbättring i myndigheternas och stödmottagarnas färdigheter att förvalta och använda fonderna, vilket framgår av bland annat att ansökningarna och utbetalningarna hanteras snabbare och det förekommer färre fel. Ett nytt fokusområde för innevarande programperiod i de utbildningar som förvaltningsmyndigheten ordnar är bekämpning av bedrägerier. Det verkar att de förmedlande organen har infört effektivare förfaranden för bedrägeribekämpning.

Under 2016 administrerades de arealbaserade stöden i Ålands landsbygdsprogram i den nya stödtillämpningen som ägs av Landsbygdsverket. Den nya stödtillämpningen är integrerad med den elektroniska stöd-ansökningstjänsten Vipu. I Vipu-tjänsten som fungerar för alla arealbaserade stöd kan sökande följa hela ärendeberedningen hos myndigheten. Ansökningsperioden för stödåret 2016 avslutades 15 juni och då hade 96 procent av ansökningarna om utbetalning lämnats in elektroniskt.

Ålands landskapsregering har deltagit i arbetet med utvecklingen av e-administrationssystemet Hyrrä för åtgärderna med projekt- och investeringsstöd som delas med förvaltningen av rikets landsbygdsprogram.

Det tekniska förverkligandet av ett elektroniskt ärendehanterings- och informationssystem för den förvaltande och attesterande myndigheten inom det åländska strukturfondsprogrammet har varit en utmaning och vid utgången av år 2016 var till begränsad del driftsatt och väsentliga delar var ännu under utveckling. Det elektroniska ärendehanteringssystemet är fortsatt ett prioriterat område för att öka

kapaciteten hos programmets genomförandemyndigheter och framförallt underlätta för de slutliga stödmottagarna att förvalta och utnyttja fonderna.

11.3 Framsteg när det gäller genomförandet av interregionala och transnationella åtgärder. *maxlength=3500*

Inom strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland har man haft ett aktivt regionalt samarbete mellan landskapen. Programmet omfattar hela fastlandet fördelat på fyra delområden, vilka utgör grunden för samarbetet. Projektförvaltningen och kontakterna med förvaltningsmyndigheten har samordnats inom delområdet och projekt som omfattar flera landskap eller hela landet är etablerats också över delområdesgränserna.

Finland var ett de fyra medlemsländer som 2016 deltog i den första samordnade ansökningsomgången av internationellt ESF-samarbete. De övriga projekten i ansökningsomgången kom från Sverige, Polen, Tyskland och Flandern. Eftersom antalet deltagande länder var litet var det svårt att hitta lämpliga projektpartner. I Finland finansierades cirka 10 projekt från alla delområden utom Norra Finland. Finland kommer att delta i den samordnade ansökningsomgången 2018.

Mer information om det internationella samarbetet finns också på [strukturfonder.fi](https://www.rakenerahastot.fi/kansainvalinen-yhteisty)

<https://www.rakenerahastot.fi/kansainvalinen-yhteisty>

EHFF:s operativa program arbetar för att främja det interregionala samarbetet på nationell nivå bland annat i fråga om logistik och spridning av bästa praxis. Genomförandet av programmet fokuserar också på internationellt samarbete, speciellt i Östersjöregionen, där det ses som ett viktigt verktyg för tryggandet fiskerinäringen och värdekedjan fiskerinäringen.

11.4 Framsteg när det gäller genomförandet av åtgärder för att ta itu med de särskilda behoven i områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering på grund av fattigdom eller för social utestängning, med särskilt beaktande av marginaliserade befolkningsgrupper samt personer med funktionsnedsättning, långtidsarbetslösa personer och arbetslösa ungdomar och, om lämpligt, de ekonomiska medel som använts. *maxlength=3500*

Under den fortsatt höga arbetslösheten och långtidsarbetslösheten har det varit ytterst nödvändigt att fokusera insatserna på personer som är i en utsatt position på arbetsmarknaden. Antalet långtidsarbetslösa, deras svåra situation och behov av olika slags stöd har avspeglats i stor efterfrågan på finansiering från programmen. Det finns dock stor variation i efterfrågan på finansiering mellan regionerna. Kvaliteten på projekten har blivit bättre. Det är i hög grad ett resultat av de regionala projektworkshoparna i Finlands strukturfondsprogram där de regionala samordnarna i Sokra-projektet har aktiverat de sökande. Sokra arbetar för att stödja projekt som främja social delaktighet och motarbetar fattigdom och lyfter fram de lösningar som skapats i projekten. Inom projektet har man också i samarbete med aktörerna skapat verktyg för att hitta, förädla och utvärdera byggstenar för bästa praxis. För att stimulera klienternas aktivitet i projekten har man bland annat anlitat upplevelseexperter och ordnat klient- och medborgarråd som bidragit med specifik information till projekten.

Till verksamheten har också bidragit den aktiva och framgångsrika den medborgarorienterade verksamheten i städerna. Med den är det möjligt att motarbeta marginalisering och främja social

delaktighet. Förskottsbetalningar och förenklade kostnadssystem är gjort det lättare för organisationer att delta i projekten. Samarbete mellan kommuner och medborgarorganisationer kännetecknar projekt som riktar sig till denna målgrupp.

Delaktigheten och arbets- och funktionsförmågan hos unga med hög marginaliseringsrisk och långtidsarbetslösa har stärkts genom verkstadsinsatser, framtagning av lågtröskeltjänster och social rehabilitering. Individuell handledning är en central handlingsmodell i många av projekten. Projekten har innehållit olika slags verktyg för att främja delaktighet. Spelifiering är en av metoderna med vilka man har svarat på ungdomars behov av tjänster och motivation. Gemensamma allrum är lågtröskeltjänst där besökarna kan ta sig en kopp kaffe, hitta någon att prata med, delta i exkursioner, få idéer för hobbyer och få hjälp att hitta tjänster. Till delaktigheten bidrar också nya lösningar för boende där exempelvis unga och äldre bor i samma hus, får sällskap av varandra i en meningsfull vardag. Naturen och kulturmiljöer och kreativ verksamhet erbjuder miljöer där man kan komma loss från vardagen och hitta en ny riktning i livet. Inom ramen för anslagen har man också kombinerat sysselsättningsåtgärder för att stärka deltagarnas arbets- och funktionsförmåga.

Projekten har också beaktat invandrare, integration i båda riktningar och främjande av gemenskap. Ökningen av antalet projekt för invandrare beror på den kraftiga ökningen av asylsökanden i Finland i slutet av 2015. Å andra sidan fokuserade en del av ansökningarna arbete för social inklusion av marginaliserade och missgynnade befolkningsgrupper. Till dem hör bland annat personer i missbrukar- och mentalvårdsrehabilitering, personer med partiell arbetsförmåga, handikappade, frivillna fångar, bostadlösa, studeranden och familjer.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 ([EUT L 347, 20.12.2013, s. 320](#)).

⁽²⁾ Förklaring till fältens innehåll:

type: N = nummer, D = datum, S = sträng, C = kryssruta, P = procent

input: M = manuell, S = val, G = systemgenererad

maxlength = maximalt antal tecken inklusive mellanslag

⁽³⁾ När det gäller EJFLU ska beskrivningen och bedömningen göras med beaktande av de mål som konstaterats vara prioriterade för unionen, eftersom bidragen till Europa 2020-strategin är uppbyggda kring unionens sex prioriterade mål.

⁽⁴⁾ Kumulativa uppgifter i euro, på grundval av de stödberättigande utgifter som redovisats för kommissionen. Brytdatumet är den 31 december föregående år.

⁽⁵⁾ Här ingår även resurser som anslagits till sysselsättningsinitiativet för unga (dvs. det särskilda anslaget till sysselsättningsinitiativet för unga och motsvarande ESF-stöd).

⁽⁶⁾ I denna tabell betraktas sysselsättningsinitiativet för unga (det särskilda anslaget och motsvarande ESF-stöd) som en fond.

⁽⁷⁾ Gäller inte EJFLU eller EHFF.

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

 Minister
Nina Fellman
Nina Fellman

Föredragande

 Rättschef
Michaela Slotte
Michaela Slotte

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 158

Utnämning av myndigheter för Operativ programmet "Entreprenörskap och kompetens- Ålands strukturfondsprogram 2014-2020" i enlighet med artikel 124.2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

ÅLR 2014/4550

737 Rk1a/utdrag

Landskapsregeringen beslöt utnämna näringsavdelningen vid Ålands landskapsregering som förvaltningsmyndighet för programmet, allmänna byrån vid finansavdelningen Ålands landskapsregering som attesterande myndighet samt Landskapsrevisionen som revisionsmyndighet.

Utnämningen grundas på en rapport och ett yttrande (bilaga 1 och 2) från Landskapsrevisionen i egenskap av ett oberoende revisionsorgan som bedömt myndigheternas efterlevnad av kriterierna avseende intern kontrollmiljö, riskhantering, förvaltnings- och kontrollverksamhet och övervakning enligt bilaga XIII till förordning 1303/2013. Yttrandet ges utan reservationer.

Utnämningen av myndigheterna är inte tidsbegränsad.

Utdragets riktighet bestyrker: Mariehamn, landskapsregeringen, den 7 november 2017

 Michaela Slotte
Rättschef

Entreprenörskap och kompetens

Strukturfondsprogram på Åland 2014-2020

Bilaga 7

Utnämning av myndigheter

- Myndigheter (förvaltnings-, attesterande och revision) utnämndes av landskapsregeringen 7.11.2017
- Första mellanliggande betalningsansökan inlämnad till kommissionen 10.11.2017. Eruf 350 247,21 € samt ESF 801 376,67 € exkl TA. TA 111 102,15 €.

Finansiering 2017, per 10.11.2017

<i>Insatsområde (Prioriterat område)</i>	<i>Fond</i>	<i>Finansieringsram offentlig finansiering</i>	<i>Beslutad offentlig finansiering</i>	<i>Andel</i>	<i>Utbetald offentlig finansiering</i>	<i>Andel</i>	<i>Antal utvalda insatser (=projekt)</i>
Entreprenör- skap och innovation	Eruf	4 645 076,00	2 250 149,06	48,44 %	689 667,21	14,85 %	9
Delaktighet och kompetens	ESF	4 946 284,00	4 001 621,80	80,90 %	817 478,35	16,53 %	12
Tekniskt stöd	ESF	399 640,00	399 640,00	100,00 %	111 102,15	27,80 %	1
Totalt ESF		5 345 924,00	4 401 261,80	82,33 %	928 580,50	17,37 %	13
Totalt Eruf		4 645 076,00	2 250 149,06	48,44 %	689 667,21	14,85 %	9
Totalsumma	Eruf, ESF	9 991 000,00	6 651 410,86	66,57 %	1 618 247,71	16,20 %	22

Utbetalningar

- 15 % av finansieringsramen för *Eruf* är utbetald
- 17 % av finansieringsramen för *ESF* är utbetald

Förenklad kostnadsmodell	Antal projekt	Andel av projekt	Andel av offentlig finansiering
Schablon 15 % Eeuf	2	22 %	21 %
Schablon 40 % ESF	5	38 %	54 %
Klumpsumma ESF	2	15 %	1,2 %
Enhetskostnad ESF	0	0 %	0 %

Uppföljning

- Ännu begränsad uppföljning, få avslutade projekt. **Eruf**, 1 inlämnad slutredovisning. **ESF** en förstudie slutredovisad samt en slutredovisning inlämnad.
- **Eruf**, de uppgifter som finns är målsättningar som projektägaren förväntade att ska realiseras i samband med ansökan samt preliminära resultat som rapporterats in i samband med betalningsansökningar. Sammantaget på väg åt rätt håll.
- **ESF**, övervakningsindikatorerna ska redovisas i realtid, vilket skapat merarbete.

Resultatram

Insatsområde	Indikator	Mått-enhet	Fond	Delmål 2018	Slutmål 2023	16.11.2017 (Betalningar OBS)	
Entreprenörskap och innovation	Totala offentliga stödberättigade utgifter som införts i redovisningssystemet av attesterande myndighet	Euro	Eruf	820 000,00	4 645 076,00	689 667,21	
	Företag som får stöd genom finansieringsinstrument (utfallsindikator)	Antal	Eruf	6	20	4	
Delaktighet och kompetens	Totala offentliga stödberättigade utgifter som införts i redovisningssystemet av attesterande myndighet	Euro	ESF	935 540,00	5 004 284,00	817 478,35	
	Antal deltagare	Antal	ESF	480	1 480		585

Finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital

- Investeringar i 4 st företag har genomförts
- Utbetalt: 11,2 %

11 stycken prospekt finns under diskussion, bl.a.

- Samordning och leverans av logistikföretags tjänster
- Tillhandahålla sociala tjänster för att komplettera och stödja det som idag erbjuds på kommunal nivå
- Industriell design inom restaurangbranschen
- Säkerhetslösningar för oljeriggar
- Smartare IT-lösningar för en lönsammare digital närvaro

Horisontella kriterier

Åtgärder för att främja;

- Jämställdhet, lika möjligheter och icke diskriminering, olika utbildningstillfällen riktade till landskapsregeringens personal.
- Hållbar utveckling, "Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland" genomsyrar allt arbete. Förverkligandet av agendan är en utmaning och kräver systematiska metoder; back-casting metoden rekommenderas, en systematisk uppföljning och rapportering görs av ÅSUB, som mäter de sju strategiska utvecklingsmålen indikatorer, Forum för samhällsutveckling en gång per år (stormöten där goda exempel uppmärksammas).
- En del av agendan gäller social hållbarhet. Programmet "Ett tillgängligt Åland", åtgärdsprogram för Ålands landskapsregerings funktionshinderspolitik revideras. Fokus sätts på bemötande och tillgänglighet samt på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Kommunikation

- Specifika informationstillfällen med information om pågående Eruf och ESF projekt
- Lokal media
- Internet
- Social media
- Direkt kontakt, ”mun mot mun” metoden

Utvärdering

- ”Programmet rullar på”
- Fokus informations- och kommunikationsinsatserna
- Utvärderarnas rekommendationer:
  - att studera rapportens förslag och intervju svaren angående kommunikationsåtgärderna
  - fortsätta dialogen med stödmottagarna,
  - informera så tidigt som möjligt om ”good practice”,
  - uppdatera information om kvarvarande programmedel,
  - aktiv styrning och uppföljning av projekt och projektmix från programförvaltningen tex noggrann uppföljning av indikatorerna även kvalitativt, portföljanslys och klustring av projekt, profilprojekt.

FÖRSLAG TILL ÄNDRING (3) AV LANDSBYGDSUTVECKLINGSPROGRAMMET FÖR LANDSKAPET ÅLAND FÖR PERIODEN 2014-2020 (CCI 2014FI06RDRP002)

Ålands landskapsregering föreslår följande ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014 - 2020 i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 artikel 4 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), artiklarna 11 b och c.

Ändringen har presenterats för programmets övervakningskommitté den 23 november 2017, varvid beslöts godkänna förslaget till programändring enligt nedanstående.

1. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll.

Ändringens huvudsakliga innehåll med motivering beskrivs nedan.

Ändringarna som görs i programdokumentet visas i bilaga 1.

1.1 Överföring av programfinansiering

Föreslås en omfördelning av programfinansiering från åtgärd M02 (Rådgivningstjänster), M04 (Investeringar i fysiska tillgångar) och M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk) till åtgärd M11 (Ekologisk produktion).

Omfördelningen innebär att de planerade offentliga utgifterna för åtgärd M11 ökas med totalt 2.750.000 euro medan de planerade offentliga utgifterna för åtgärd M02 minskas med 100.000 euro, de planerade offentliga utgifterna för M04 minskas med 750.000 euro och de planerade offentliga utgifterna för åtgärd M10 med 1.900.000 euro.

Det totala preliminära EU-finansieringen som planeras för mål om klimatändringar ökar därmed med 273.750 euro från 15.464.124 euro till 15.737.874 euro (tabell 10.1).

För rådgivningstjänster återstår i EU- finansiering 87 600 euro (tabell 10.3.2) för investeringar i fysiska tillgångar 3 468 566 euro (tabell 10.3.3) och för miljö- och klimatvänligt jordbruk 4 587 463 euro (tabell 10.3.5) medan EU-finansieringen för ekologisk produktion ökar till 2 610 845 euro (tabell 10.3.6).

Den planerade utfallsindikatorn för miljö- och klimatvänligt jordbruk ändras härmed från 14.090 hektar till 11.376 hektar och den planerade utfallsindikatorn för ekologisk produktion från 2.031 hektar till totalt 3.311 hektar varav 793 hektar förväntas erhålla ersättning för övergång till ekologiskt jordbruk (åtgärd 11.1) under två år varefter för arealen beviljas ersättning för upprätthållande av ekologisk produktion (åtgärd 11.2). De planerade totala offentliga utgifterna för miljö- och klimatvänligt jordbruk beräknas till 12.577.282 euro och de planerade offentliga utgifterna för ekologisk produktion till 7.284.000 euro (tabell 11.1.4 och 11.2).

Även målbildatorerna för fokusområdena 4A, 4B och 4C ändrar (tabellerna 11.1.4.1, 11.1.4.2 och 11.1.4.3) då indikatorerna endast omfattar arealen som förväntas erhålla ersättning för miljö- och klimatvänligt jordbruk. Likaså ändrar de totala utgifterna och den sammanlagda arealen som är programmerad för att uppnå de olika miljö- och klimatmålen (tabell 11.4.1.1) och delåtgärderna inom åtgärd M11 (tabell 11.4.1.2)

De totala offentliga utgifterna för rådgivningstjänster minskar från 290.000 euro till 190.000 euro (tabell 11.1.4) och de totala offentliga utgifterna för investeringar i fysiska tillgångar från 7.752.920 euro till 7.002.920 euro (tabell 11.1.2).

Ändringen påverkar även indikatorerna i resultatramen då 750.000 euro överförs från P2 (Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning) till P4 (Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket). Det nya målet för P2 blir således 8.062.920,00 och för P4 44.512.282 euro (tabell 7.1 och 7.2).

Detta föranleder följande ändringar i programdokumentet

- strategins tabell 5.4
- resultatramens tabell 7.1 och 7.2 samt kapitlen 7.1.1.2, 7.1.3.1. och 7.1.3.2.
- kapitlen 8.2.5.3.1.8, 8.2.5.3.2.8, 8.2.5.3.3.8, 8.2.5.3.4.8, 8.2.5.3.5.8, 8.2.5.3.6.8, 8.2.5.3.7.8, 8.2.5.3.8.8, 8.2.5.3.9.8, 8.2.5.3.10.8, 8.2.5.3.11.8, 8.2.5.3.12.8, 8.2.5.3.13.8, 8.2.5.3.14.8, 8.2.6.3.1.7, 8.2.6.3.1.8, 8.2.6.3.2.7, 8.2.6.3.2.8,
- finansieringsplanens tabeller 10.1, 10.3.2, 10.3.3, 10.3.5 och 10.3.6.
- indikatorplanens tabeller 11.1.2, 11.1.4, 11.1.4.1, 11.1.4.2, 11.1.4.3, 11.2, 11.4.1.1 och 11.4.1.2

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

Ändringen innebär att medel omfördelas mellan tematiska målen och därmed påverkas informationen som lämnats i partnerskapsöverenskommelsen.

Motivering:

Intresset för ekologisk produktion har visat sig vara mycket större än vad som kunde förutspås vid tidpunkten för programskrivningen.

De planerade offentliga utgifterna för programperioden 2014-2020 baserar sig på den areal som vid programskrivningen uppskattades vara ansluten till de femåriga åtagandena om ekologisk produktion i slutet av programperioden. På grund av det stora intresset överskreds denna målsättning dock redan det första året (år 2015) då nya åtaganden började ingås.

Till följd av att den planerade offentliga programfinansieringen för åtgärd M11 därmed redan var uppbunden har inte nya åtaganden om ekologisk produktion ingåtts under åren 2016 och 2017. År 2016 kunde de som hade ett åtagande om ekologisk växtodling komplettera sitt åtagande med ekologisk husdjursproduktion medan ingen utvidgning av befintliga åtaganden har tillåtits år 2017.

En stödmottagare som har ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion kan välja vissa frivilliga komplement som finns under åtgärd M10. I

programbudgeten har utgifterna för denna areal ingått i de totala offentliga utgifterna för M10 men deklarerar sedermera i rekvisitionerna till kommissionen under åtgärd M11. Därför bör även den andel av de totala offentliga utgifterna som beräknas för de frivilliga komplementen som genomförs på den ekologiskt odlade arealen överföras från M10 till M11.

År 2016 beviljades ersättning för ekologisk produktion för 3.086 hektar. Intresset hos lantbrukarna att ingå nya åtaganden är fortfarande stort och det finns även ett behov hos dem som redan har ett åtagande att kunna öka den ekologiskt odlade arealen på sin gård. Eftersom femåriga avtal ingåtts för nämnda areal behöver programmets finansiering justeras så att de ingångna avtalen kan finansieras. Trots att den arealmässiga målsättningen redan är uppnådd önskar landskapsregeringen kunna ingå ytterligare nya åtaganden gällande produktiv ekologisk produktion och därmed öka den ekologiskt odlade arealen på Åland. Ekologisk produktion har beröringspunkter till flera av de strategiska målen i landskapet Ålands hållbarhetsagenda och området är därför prioriterat av Ålands landskapsregeringen.

Med den ökade planerade finansieringen kan finansieringen av de redan ingångna åtagandena tryggas under resterande programperiod och nya åtaganden ingås för ca 200 hektar. Intresset uppskattas dock kunna vara större varvid urvalskriterier kommer att utformas för att begränsa arealen till de befintliga resurserna (punkt 8.2.6.3.1.7 och 8.2.6.3.2.7). Urvalskriterierna ska ha utgångspunkt i ekologisk och miljömässig nytta, ekonomisk hållbarhet, produktivitet och effekter för förädlingsindustrin. Ansökningarna tilldelas poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen. Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställas av landskapsregeringen.

Den arealmässiga anslutningen till åtgärd M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk/miljöersättning) har blivit i motsvarande grad mindre efter som samma areal inte kan omfattas både av ett åtagande om ekologisk produktion och av ett åtagande om miljöersättning. Därmed uppskattas en del av den planerade programfinansieringen för speciellt *Balanserad användning av näringsämnen* bli utnyttjad, men även anslutningen till

- *Användning av täckmaterial i trädgårdsodling,*
- *Användning av alternativa bekämpningsmetoder inom trädgårdsodling*
- *Odling av dragväxter för bin*
- *Odling av gröngödslingsvall och fånggröda och*
- *Skötsel av kulturmark*
- *Anläggning av ängsvall*

förväntas i någon grad blir lägre än förväntat varvid den för dessa insatser planerade programfinansiering inte kommer att utnyttjas fullt ut.

På grund av att ingen övergångsperiod med överföring av gällande avtal från den föregående programperioden tillämpades, har största delen av åtagandena ingåtts redan under det första ansökningsåret (år 2015). De frivilliga komplementen till ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen ska enligt gällande regler väljas under det första åtagandeåret, nya frivilliga komplement kan inte anslutas till åtagandet efter det. Utgående från de val som odlarna har gjort kan man konstatera att intresset för *Användning av täckmaterial i trädgårdsodling, Användning av alternativa bekämpningsmetoder inom trädgårdsodling och Odling av dragväxter för bin samt Odling av gröngödslingsvall och fånggröda* varit föga och att målsättningen för dessa insatser därmed inte kommer att uppnås.

Den låga anslutningen till de frivilliga komplementen för *Användning av täckmaterial i trädgårdsodling, Användning av alternativa bekämpningsmetoder inom trädgårdsodling och Odling av grüngödslingsvall* kan även förklaras med att dessa inte kan genomföras på areal som omfattas av ett åtagande om ekologisk produktion och den potentiella stödberättigade arealen har därmed blivit mindre då arealen inom åtgärd M11 har ökat. Dessa odlingsåtgärder ingår dock i den normala ekologiska produktionsmetoden varför ingen extra ersättning betalas. Bl.a odlades redan år 2015 ca 240 hektar grüngödslingsvall på den areal som omfattades av åtaganden om ekologisk produktion.

Inget intresse har funnits att ingå åtaganden om *Ängsvall*. En del av arealen som förväntades ingå i dessa åtaganden omfattas av balanserad användning av näringsämnen men en del kan sannolikt också ha övergått i ekologisk produktion och ingår i arealen som omfattas av åtgärd M11.

Utgående från slutsatserna och rekommendationerna i de utvärderingar som gjordes under programperioden 2014 - 2020 har ersättningen för naturbeten omformats i syfte göra insatserna mer effektiva, bl.a. har de olika betestyperna definierats noggrannare och vissa typer av mark uteslutits. Skötsel av kulturmark infördes som en ny åtgärd och den förväntade anslutningen uppskattades enligt den stödberättigade arealen som utnyttjades som bete under förra programperioden. Speciellt med beaktande av att antalet gårdar som bedriver husdjursproduktion med betande djur har minskat sedan dess, och förväntas minska ytterligare under programperioden samtidigt som en del av den tidigare stödberättigade arealen har uteslutits är det uppenbart att det ursprungliga målet för skötsel av kulturmark har ställts för högt och att målsättningen inte kommer att kunna nås.

De frivilliga komplementen för *Reducerad höstbearbetning, Förbättrad användning av stallgödsel, Odling av fånggröda och Odling av saneringsväxter* kan genomföras också på areal som omfattas av åtaganden om ekologisk produktion varvid arealen som är ansluten till M10 blir i motsvarande grad mindre.

Inom åtgärd M10 har anslutningen till de enskilda åtgärderna och insatserna dels också blivit större än vad som kunde uppskattas vid programskrivningen. Detta innebär att förutom överföringen till åtgärd M11 kommer programfinansieringen inom M10 också att omfördelas från de insatser där anslutningen har konstaterats bli lägre än förväntat till de insatser där anslutningen förväntas bli större än förväntat.

I programmets strategi har både Miljö- och klimatvänligt jordbruk (M10) och Ekologisk produktion (M11) valts som de huvudsakliga åtgärderna för alla tre fokusområden (A, B och C) under prioritet 4 med vilka de i programmet identifierade behoven ska kunna mötas och de fastställda målen uppnås.

Det primära syftet med insatserna inom Miljö- och klimatvänligt jordbruk är att förhindra miljöbelastning från jordbruket och att bevara den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet. Inom åtgärden genomförs insatser som bidrar såväl till att återställa och bevara biologisk mångfald (fokusområde 4A), till en förbättrad vattenförvaltning (fokusområde 4B) som till att förbättra markskötseln (fokusområde 4C). Åtgärden har även en betydande inverkan på de tvärgående målen miljö, begränsning av och anpassning till klimatändringar samt innovation.

Ekologisk produktion bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (fokusområde

4B) men även i en betydande omfattning sekundärt till att återställa och bevara biologisk mångfald (fokusområde 4A) då användningen av lättlösliga handelsgödselmedel och kemiska bekämpningsmedel ersätts med miljövänligare metoder. Ekologisk produktion kännetecknas av en strävan att nyttja naturresurser som energi, mark och vatten på ett långsiktigt hållbart sätt samtidigt som produktionen strävar till hänsyn och bevarande av den biologiska mångfalden och hög djurvälstånd. Ekologisk produktion bidrar således till att öka mångfalden i jordbrukslandskapet vilket är ett av de identifierade behoven i programmet.

Ekologisk produktion bidrar även till de tvärgående målen för miljö och begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Utveckling av arealerna inom ekologisk produktion innebär en förstärkning av programmets miljönytta och bidrar till förbättring av landbrukarnas ekonomiska situation p.g.a. relativt höga priser på ekologiska produkter. Därför anses det begrundat att öka budgeten och stödarealen för ekologisk produktion även i en situation där indikatormålen för åtgärden redan har uppfyllts.

Då både Miljö- och klimatvänligt jordbruk och ekologisk produktion dessutom bidrar till att möta de behov som identifierats för att återställa och bevara den biologiska mångfalden (fokusområde 4A), förbättra vattenförvaltningen (fokusområde 4B) och förbättra markskötseln (fokusområde 4C) försämras inte möjligheten att kunna uppnå de fastställda målen trots att mindre medel programmeras för åtgärd M10.

Även de fastställda målen för bevarande av biologisk mångfald bedöms kunna uppnås trots att den totala arealen som omfattas av insatser för att återställa och bevara den biologiska mångfalden (fokusområde 4) minskar till följd av de reviderade arealmålen. Arealmålet för skötsel av kulturmark har minskat mest men för den biologiska mångfalden är dock *Skötsel av naturbeten med höga naturvärden* mer betydelsefull då dessa beten består av de mest artrika livsmiljöer som skapats av det traditionella jordbruket och boskapsskötseln. Med den areal som omfattas av de hittills ingångna åtagandena om *Skötsel av naturbeten med höga naturvärden* uppfylls det ursprungliga arealmålet för åtgärden redan till 129 %. Med den anslutna arealen kan positiva resultat för den biologiska mångfalden erhållas i form av både flora och fauna och en varierande växtlighet skapas som även gynnar livsmiljöerna för fjärilar och övriga insekter. Kulturmark består av kargare marker och skötseln av dem bidrar främst till att bevara det öppna kulturlandskapets karaktär och dess betydelse för den biologiska mångfalden är mindre betydelsefull. Dessutom beviljas de permanenta gräsmarken som avses i förordning (EU) nr 1307/2013 artikel 4.1 h) både direktstöd och kompensationsbidrag vilket förväntas bevara största delen av den åländska betesarealen med en viss skötselnivå även framöver.

Målsättningen efter de reviderade arealmålen är att 14.687 hektar (totala fysiska arealen) omfattas av åtaganden som bidrar till biologisk mångfald (fokusområde 4A), förbättrar vattenförvaltningen (fokusområde 4B) eller förbättrar markskötseln. Delmålet år 2018 är att 78% av denna areal omfattas av nämnda åtaganden. Redan år 2016 uppfyllde anslutningen detta delmål.

Ersättningen för ekologisk produktion är per hektar dock mycket högre än miljöersättningen varför endast en överföring av finansiering mellan åtgärd M10 och M11 inte är tillräcklig.

Implementeringen av landsbygdsprogrammet har dragit ut på tiden. Den föregående programperioden förlängdes ett år på grund av förseningarna i utvecklande av regelverken inom EU:s institutioner vilket gjorde att implementeringen av programmet också sköts framåt

motsvarande tid. Ytterligare drabbades implementeringen av förseningar vid införande av de komplicerade e-systemen för ansökning, handläggning och administration av åtgärderna inom programmet. E-systemen som används på Åland har byggts upp parallellt med rikets (fastlands Finland) system så att rikets system definierats först och sedan har systemen anpassats till åtgärderna i det åländska landsbygdsprogrammet. Detta har gjort att programförvaltningen varit tvungen att prioritera i åtgärdernas turordning.

Åtgärden M02 (Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster) var den åtgärd tillsammans med åtgärden för programmets tekniska stöd som prioriterades lägst i förhållande till efterfrågan från stödtagare och behov varför dessa åtgärder också blev den sista åtgärden att implementeras varvid åtgärderna har tagits i bruk under år 2017. Genomförandet av åtgärden M02 förväntas därför inte bli så omfattande som förväntats då det dels under perioden före införandet funnits tillgång till rådgivning från den lokala rådgivningsorganisationen inom området. Rådgivningsorganisationen utför årligen ca 700 timmar rådgivning till lantbrukarna. Förvaltningsmyndigheten bedömer också att det under återstående perioden inte kommer att vara möjligt att bygga upp ett så stort utbud av rådgivningstjänster som kan skapa en efterfråga som motsvarar den ursprungligen budgeterade summan för åtgärden. Trots den föreslagna förändringen kommer programmet att ha resurser för 3 800 rådgivningstimmar eller i medeltal 21 timmar per förväntat antal stödmottagare och detta kommer att betyda att det finns resurser att mer än fördubbla antalet rådgivningstimmar till det åländska jordbruket. Målsättningen med åtgärden är finansiera spetsrådgivning inom miljö- och ekonomi som skall komplettera de redan erbjudna basrådgivningstjänsterna och förvaltningsmyndigheten bedömer att denna mängd väl täcker det förväntade behovet.

Genomförande av åtgärd M04 (Investeringar i fysiska tillgångar) har varit prioriterat och då särskilt investeringar i fysiska tillgångar inom jordbruket. Den nuvarande programperioden föregicks av en period där det genomfördes många stora investeringar inom jordbruket, speciellt inom mjölkproduktionen. Finansieringsramen för M04 sattes bl.a. med bakgrund i detta. Inom nuvarande period har intresset för investeringar i fysiska tillgångar inom jordbruket varit fortsatt stort, särskilt efter programändring 2 där det också möjliggjordes stöd för vattenbesparande bevattningsanläggningar. Projekten som ansökt och erhållit finansiering har däremot jämfört med föregående programperiod varit betydligt mindre ekonomiskt. Den ekonomiska konjunkturen, främst inom mjölkproduktionen, som varit rådande de två senaste åren har också inneburit en minskad investeringsvilja särskilt inom mjölkproduktionen och att investeringsprojekten är mindre omfattande. Åtgärdsområdet bedöms därför ha en överstor finansieringsram i förhållande till behoven varför det är möjligt att överföra föreslagna medel till att finansiera produktiv ekologisk produktion.

Ändringar i programdokumentet

5.4. En översiktstabell över interventionslogiken som visar de prioriteringar och fokusområden som valts ut för landsbygdsprogrammet, de kvantifierade målen och den kombination av åtgärder som ska användas för att uppnå dem, inklusive de planerade utgifterna (tabellen genereras automatiskt med utgångspunkt i den information som lämnats i avsnitten 5.2 och 11)

Prioritering 1				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
1A	T1: Procentandel utgifter inom ramen för artiklarna 14, 15 och 35 i förordning (EU) nr 1305/2013 i förhållande till de sammanlagda utgifterna för landsbygdsprogrammet (fokusområde 1A)	0,81%		M01, M02
1C	T3: Totalt antal deltagare som utbildats enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 1305/2013 (fokusområde 1C)	150,00		M01
Prioritering 2				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
2A	T4: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A)	13,79%	8 612 920,00 7 162 920,00	M01, M02, M04
2B	T5: Procentandel jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	3,79%	900 000,00	M06
Prioritering 3				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
3A	T-AX01 Total investering (euro)	11 500 000,00	3 000 000,00	M04
Prioritering 4				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
4A (agri)	T9: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (fokusområde 4A)	~~25,56~~ 24,08%	43 762 282,00 44 512 282,00	M02, M10, M11, M13
4B (agri)	T10: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (fokusområde 4B)	~~60,50~~ 66,42%		
4C (agri)	T12: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (fokusområde 4C)	~~18,53~~ 18,67%		
Prioritering 6				
Fokusområde	Namn på målkategori	Målvärde 2023	Planerade utgifter	Kombination av åtgärder
6B	T21: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som omfattas av lokala utvecklingsstrategier (fokusområde 6B)	101,10%	1 644 000,00	M19
	T22: Procentandel av landsbygdsbefolkningen som får ta del av förbättrade tjänster/infrastrukturer (fokusområde 6B)	24,69%		
	T23: Arbetstillfällen som skapats i projekt som får stöd (Leader) (fokusområde 6B)	5,00		

7. BESKRIVNING AV RESULTATRAMEN

7.1 Indikatorer

Prioritering	Appliable	Indikator och måttenhet i tillämpliga fall	Mål 2023 (a)	Justering för tilläggsbetalningar (b)	Delmål 2018 % I	Delmål absolut värde (a-b)*c
P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning	X	Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (fokusområde 2A) + jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för affärsutvecklingsplaner/investeringar för unga jordbrukare (fokusområde 2B)	102,00		20%	20,40
	X	Summa offentliga utgifter P2 (euro)	~~8 812 920,00~~ 8 062 920,00		20%	~~1 762 584,00~~ 1 612 584,00
P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket	X	Summa offentliga utgifter P3 (euro)	3 000 000,00	500 000,00	20%	500 000,00
	X	Antal jordbruksföretag som får stöd för deltagande i kvalitetssystem, lokala marknader och korta leveranskedjor, samt producentgrupper (fokusområde 3A)				
	X	Antal jordbruksföretag som deltar i system för riskhantering (fokusområde 3B)				
P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket	X	Summa offentliga utgifter P4 (euro)	~~43 762 282,00~~ 44 512 282,00	~~2 426 000,00~~ 0 2.565.888	50%	~~20 668 141,00~~ 20 973 197,00
	X	Jordbruksmark som omfattas av åtagande som bidrar till biologisk mångfald (ha) (fokusområde 4A) + förbättrar vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B) + förbättrar markskötsel	~~16 121,00~~ 14 687,00		78%	~~12 574,38~~ 11 455,86

		och/eller förebygger jorderosion (ha) (fokusområde 4C)				
P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden	X	Summa offentliga utgifter P6 (euro)	1 644 000,00		15%	246 600,00
	X	Antal insatser som får stöd för att förbättra grundläggande tjänster och infrastrukturer i landsbygdsområden (fokusområdena 6B och 6C)				
	X	Befolkning som omfattas av LAG-gruppen (fokusområde 6B)	28 666,00		100%	28 666,00

7.1.1.2 Summa offentliga utgifter P2 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2023 (a): ~~8 812 920,00~~ 8 062 920,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Delmål 2018 % (c): 20%

Delmål absolut värde (a-b)*c: ~~1 762 584,00~~ 1 612 584,00

Motivering till fastställande av delmål:

Målet är satt från erfarenheter i föregående programperiod. Investeringsintensiteten är ofta hög i slutet av programperioder för att ett sedan inledas lugnare innan villkoren och förutsättningarna i det nya systemet blivit upptagna av stödtagarna.

7.1.3 P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

7.1.3.1 Summa offentliga utgifter P4 (euro)

Applicable: Ja

Mål 2023 (a): ~~43 662 282,00~~ 44 512 282,00

Justering för tilläggsbetalningar (b): ~~2 426 000,00~~ 2 565 888

Delmål 2018 % (c): 50%

Delmål absolut värde (a-b)*c: ~~20 618 141,00~~ 20 973 197,00

Motivering till fastställande av delmål:

Anslutningen till insatserna inom prioritet 4 har uppskattats utgående från anslutningen till motsvarande åtgärder under programperioden 2007-2013. Största delen av stödmottagarna förväntas ansluta sig till programmet i huvudsak redan under år 2015 och den årliga anslutning- och utnyttjandegraden (i hektar och euro) förväntas vara jämn under hela programperioden.

7.1.3.2 Jordbruksmark som omfattas av åtagande som bidrar till biologisk mångfald (ha) (fokusområde 4A) + förbättrar vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B) + förbättrar markskötsel och/eller förebygger jorderosion

(ha) (fokusområde 4C)

Applicable: Ja

Mål 2023 (a): ~~16 121,00~~ 14 687,00

Justering för tilläggsbetalningar (b):

Delmål 2018 % (c): 78%

Delmål absolut värde (a-b)*c: ~~12 574,38~~ 11 455,86

Motivering till fastställande av delmål:

Anslutningen till insatserna inom prioritet 4 har uppskattats utgående från anslutningen till motsvarande åtgärder under programperioden 2007-2013. Största delen av stödmottagarna förväntas ansluta sig till programmet i huvudsak redan under år 2015 och den årliga anslutning- och utnyttjandegraden (i hektar och euro) förväntas vara jämn under hela programperioden.

7.2. Reserv

Prioritering	Totalt planerat unionsbidrag (i euro)	Totalt bidrag från unionen som planeras (euro) som omfattas av resultatreserven	Resultatreserv (i euro)	Minsta resultatreserv (min. 5 %)	Högsta resultatreserv (max. 7 %)	Resultatreserv, nivå
P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbar skogsförvaltning	3 216 716,00 2 942 966,00	3 292 148,15 3 011 978,69	190 224,00	164 607,41 150 598,93	230 450,37 210 838,51	5,78% 6,32%
P3: Främja livsmedelskedjans organisation, inklusive bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, djurskydd och riskhantering inom jordbruket	912 500,00	933 898,17	56 034,00	46 694,91	65 372,87	6%
P4: Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket	15 036 684,00 15 310 434,00	15 389 294,96 15 669 464,42	930 663,00	769 464,75 783 473,22	1 077 250,65 1 096 862,51	6,05% 5,94%
P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden	1 068 600,00	1 093 658,72	65 619,00	54 682,94	76 556,11	6%
Summa	20 234 500,00	20 709 000,00	1 242 540,00	1 035 450,00	1 449 630,00	6%

8.2.5.3.1.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Balanserad användning av näringsämnen)

Ersättningsbeloppet är differentierat enligt gårdstyp och odlad gröda.

Ersättningsbeloppet är 79 euro/ha på husdjursgårdar och 54 euro/ha växtodlingsgårdar. För trädgårdsväxter betalas 191 euro/ha.

Ersättning täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 10.540 8.940 hektar. Detta är ca 2.200 3.800 hektar mindre än den totala anslutningen till miljöstödet basstöd under programperioden 2007-2013 vilket beror på att arealen som omfattas av åtaganden om ekologisk produktion inte längre omfattas av denna åtgärd. Anslutningen av den konventionellt odlade arealen förväntas bli lika stor som under föregående programperiod.

8.2.5.3.2.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Reducerad höstbearbetning)

Ersättningsbeloppet är 62 euro per hektar.

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkning av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd

Insatsen förväntas omfatta 1.700 1.850 hektar vilket är lika stor areal som i motsvarande insats under föregående programperiod.

8.2.5.3.3.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Förbättrad användning av näringsämnen)

Ersättningsbeloppet är 95 euro per hektar.

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bifogad.

Insatsen förväntas omfatta 1.355 1.560 hektar vilket är ca 245 40 hektar mindre än i insatsen för spridning av stallgödsel under växtperioden som fanns under föregående programperiod. Insatserna är inte identiska men utförs i samma syfte vilket ger en vägledning av jordbrukarnas intresse att utföra denna typ av åtgärder. På grund av att insatsen har reviderats och gjorts mera omfattande förväntas anslutningen bli något mindre.

8.2.5.3.4.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Mekanisk ogräsbekämpning i potatis)

Ersättningsbeloppet är 161 euro per hektar.

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bifogad.

Insatsen förväntas omfatta 100 110 hektar vilket är 70 80 hektar mera än i motsvarande insats under föregående programperiod. På grund av att insatsen nu kan genomföras på enskilda skiften förväntas arealen inom denna insats öka. Under föregående programperiod var stödmottagaren tvungen att tillämpa insatsen på gårdens totala potatisareal vilket gjorde att insatsen inte kunde genomföras överhuvudtaget om en del av potatisarealen inte var lämplig för insatsen.

8.2.5.3.5.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter)

Ersättningsbeloppet är 406 euro/ha för ettåriga trädgårdsväxter och 530 euro/ha för fleråriga trädgårdsväxter.

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta totalt 330 307 hektar varav 280 299 hektar med fleråriga trädgårdsväxter och 50 8 hektar med ettåriga trädgårdsväxter. Den totala omfattningen är drygt 60 30 hektar mera än i motsvarande insats under föregående programperiod. Arealen förväntas växa främst på grund av att insatsen numera omfattar också ettåriga trädgårdsväxter.

8.2.5.3.6.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling)

Ersättningsbeloppet är

- Grupp I: 600 euro/ha för bekämpning av växtsjukdomar med användning av mikrobiologiska preparat som sprids med pollinerande insekter, för användning av biologiska makroorganismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare och för användning av säsongväxthus av lätt konstruktion för bekämpning av växtsjukdomar hos bär
- Grupp II: 399 euro/ha för bekämpning av växtsjukdomar med användning av mikrobiologiska preparat som sprids med växtskydds-spruta, för användning av insektsnät för bekämpning av skadegörare i grönsaks- och bärödling och för bekämpning av ogräs med optisk harv, med traktordriven brännare eller annan motsvarande anordning

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 120 10 hektar vilket grundar sig på en uppskattning på grund av att insatsen inte har funnits under föregående programperiod.

8.2.5.3.7.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Odling av markförbättrande växter)

Ersättningsbeloppet är för grüngödslingsvall 54 euro/ha, för fånggröda 133 euro/ha och för saneringsväxter/markluckrande växter 449 euro/ha.

Ersättning täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att odla fånggröda och saneringsväxter. Kostnaderna för grüngödslingsvallen ersätts till 22% när transaktionskostnader inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bifogad.

Insatsen förväntas omfatta 530 190 hektar vilket delvis grundar sig på en uppskattning på grund av att insatsen inte har funnits under föregående programperiod. Under föregående programperiod odlades årligen i medeltal ca 300 hektar grüngödslingsvall varav ca 200 hektar ingick i tagande om ekologisk produktion och 100 hektar i miljöstödet. Fånggröda odlades på 8 hektar. Grüngödslingsvallen som ingår i ett åtagande om ekologisk produktion kan inte omfattas av denna insats.

8.2.5.3.8.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Odling av dragväxter för bin)

Ersättningsbeloppet är 100 euro per hektar.

Ersättning täcker insatsen kostnader till 43% när transaktionskostnader inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bifogad.

Insatsen förväntas omfatta 30 11 hektar vilket grundar sig på en uppskattning på grund av att insatsen inte har funnits under föregående programperiod.

8.2.5.3.9.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Anläggning av skyddszoner)

Ersättningsbeloppet är 404 euro/år/ha. Ersättning beviljas för den areal som omfattas av skyddszon.

Ersättningen täcker helt de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra insatsen.

Beräkning av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 50 19 hektar vilket är 36 4 hektar mera än i motsvarande insats vid utgången av den föregående programperioden. Avsikten är att genomföra ett rådgivningsprojekt som är riktat specifikt till jordbrukarna inom de utpekade känsliga vattenområdena och arealen med skyddszon förväntas därmed öka.

8.2.5.3.10.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Ängsvall)

Ersättningsbeloppet är 50 euro per hektar och år.

Ersättningen täcker insatsens kostnader endast till 7%.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 200 0 hektar vilket grundar sig på en uppskattning på grund av att insatsen inte har funnits under föregående programperiod. Vid de kontroller som utförts på plats har dock årligen påträffats rätt

stora arealer med vall som inte ingår i en normal växtföljd och som uppfyller kriterierna för denna insats. Med den förväntade arealen kan positiva resultat för den biologiska mångfalden erhållas i form av både flora och fauna då en äng med varierande ängsväxtlighet även gynnar livsmiljöerna för fjärilar och övriga insekter.

8.2.5.3.11.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Skötsel av naturbeten med höga naturvärden)

Ersättningsbeloppet är 300 euro per hektar.

Ersättning täcker insatsens kostnader till 55% om transaktionskostnader inte inkluderas i kostnaderna.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 400 513 hektar vilket är cirka 600 490 hektar mindre än i motsvarande insats under föregående programperiod. På grund av att insatsen inte lägre tillåts omfatta sådana permanenta beten som avses i artikel 4 i punkt 1 h) i förordning (EU) nr 1307/2013 om regler för direktstöd kommer arealen att minska kraftigt. Av den areal som under förra programperioden har ingått i jordbrukarens åtaganden är ca 600 hektar anmälda som permanenta beten. De permanenta betena erhåller både direktstöd och kompensationsbidrag vilket förväntas bevara betesarealen betad även framöver.

Med den förväntade arealen kan positiva resultat för den biologiska mångfalden ändå erhållas i form av både flora och fauna då naturbeten med varierande växtlighet gynnar livsmiljöerna för fjärilar och övriga insekter.

8.2.5.3.12.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Riktade insatser på naturbeten)

Ersättningsbeloppet är 450 euro/hektar.

Ersättningen begränsas till det stödtag som avses i bilaga II i förordning (EG) nr 1305/2013. Ersättning täcker insatsens kostnader därmed till 67% när transaktionskostnaden inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 70 57 hektar vilket är 58 45 hektar mera än i motsvarande insats under föregående programperiod. Avsikten är att med hjälp av riktade rådgivningsinsatser öka arealen inom denna insats.

Med den förväntade arealen kan positiva resultat för den biologiska mångfalden erhållas i form av både flora och fauna då ett naturbete med varierande ängsväxtlighet även gynnar livsmiljöerna för fjärilar och övriga insekter.

8.2.5.3.13.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Skötsel av kulturmark)

Stödbeloppet är 165 euro per hektar.

Ersättning täcker insatsens kostnader till 34% när transaktionskostnaden inte inkluderas.

Insatsen förväntas omfatta 2 800 1 847 hektar, vilket motsvarar den areal som i detta geografiska område beviljades kompensationsbidrag för naturbeten under föregående programperiod.

Med den förväntade arealen kan positiva resultat för den biologiska mångfalden erhållas i form av både flora och fauna då en äng med varierande ängsväxtlighet även gynnar livsmiljöerna för fjärilar och övriga insekter.

8.2.5.3.14.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Uppfödning av ursprungsraser)

Ersättningsbeloppet är 200 euro per djurenhet. Antalet djur omvandlas till djurenheter med hjälp av koefficienterna i kapitel 8.1.

Ersättningen begränsas till det stödtag som avses i bilaga II i förordning (EG) nr 1305/2013. Ersättning täcker insatsens kostnader därmed till 28% när transaktionskostnaden inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivån visas i den stödberäkning som finns bilagd.

Insatsen förväntas omfatta 170 81 djurenheter, vilket är 30 djurenheter mera än i motsvarande åtgärd inom föregående programperiod. Med ett fortsatt avelsarbete förväntas populationen öka under programperioden.

8.2.6.3.1.7 Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterier kommer inte att användas.

Urvalskriterier kommer att användas för att begränsa arealen till de befintliga ekonomiska resurserna.

Urvalskriterierna ska ha utgångspunkt i ekologisk och miljömässig nytta, ekonomisk hållbarhet, produktivitet och effekter för förädlingsindustrin. Ansökningarna tilldelas poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen. Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställas av landskapsregeringen.

8.2.6.3.1.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Stöd till övergång till ekologiska odlingsmetoder)

Stödbeloppet för övergång till ekologisk växtodling är för

- åkergrödor 260 euro/ha
- ettåriga trädgårdsväxter och matpotatis 600 euro/ha
- fleråriga trädgårdsväxter 600 euro/ha

Ersättningen täcker insatsens kostnader för odling av åkergrödor till 72% om transaktionskostnader inte

inkluderas. Ersättningen för odling av ettåriga trädgårdsväxter täcker insatsens kostnader till 41 % om transaktionskostnaderna inte inkluderas. Ersättningen täcker kostnaderna för fleråriga trädgårdsväxter till 9 % om transaktionskostnaderna inte inkluderas.

Insatsen förväntas omfatta 200 793 hektar åkergrödor. Den ekologiskt odlade arealen förväntas minska något i samband med att avtalen från föregående programperiod löper ut på grund av att villkoren för nya åtaganden kan upplevas vara sämre. Dessutom finns indikationer på att det i samband med revideringen av EU:s regler för ekocertifiering kommer att krävas att ekologiska produktionsmetoder tillämpas på hela gården vilket kan innebära att alla gårdar inte kan uppfylla detta villkor framöver.

Ersättningsbeloppet för övergång till ekologisk husdjursproduktion är 134 euro per hektar. Ersättningen täcker insatsens kostnader till 17% när transaktionskostnaden inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivåerna visas i de stödberäkningar som finns bifogade.

8.2.6.3.2.7 Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterier kommer inte att användas.

Urvalskriterier kommer att användas för att begränsa arealen till de befintliga ekonomiska resurserna.

Urvalskriterierna ska ha utgångspunkt i ekologisk och miljömässig nytta, ekonomisk hållbarhet, produktivitet och effekter för förädlingsindustrin. Ansökningarna tilldelas poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen. Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställas av landskapsregeringen.

8.2.6.3.2.8 (Tillämpliga) belopp och stödnivåer (Ekologisk produktion)

Stödbeloppet för ekologisk växtodling är för

- åkergrödor 260 euro/ha
- ettåriga trädgårdsväxter och matpotatis 600 euro/ha
- fleråriga trädgårdsväxter 600 euro/ha

Ersättningen täcker insatsens kostnader för odling av åkergrödor till 91%. Ersättningen för odling av ettåriga trädgårdsväxter och matpotatis täcker insatsens kostnader till 97 % om transaktionskostnaderna inkluderas. Ersättningen täcker kostnaderna för odling av fleråriga trädgårdsväxter till 29 % om transaktionskostnaderna inte inkluderas.

Insatsen förväntas omfatta 2.000 3.288 hektar åkergrödor och vilket är 600 hektar mindre än i motsvarande insats under föregående programperiod. Den ekologiskt odlade arealen förväntas minska något i samband med att avtalen från föregående programperiod löper ut på grund av att villkoren för nya åtaganden kan upplevas vara sämre. Dessutom finns indikationer på att det i samband med revideringen av EU:s regler för ekocertifiering kommer att krävas att ekologiska produktionsmetoder tillämpas på hela gården vilket kan innebära att alla gårdar inte kan uppfylla detta villkor framöver. Insatsen förväntas omfatta 25 23 hektar ettåriga trädgårdsväxter och potatis och 3 0hektar ekologisk frukt och bärödling.

Ersättningsbeloppet för ekologisk husdjursproduktion är 134 euro per hektar. Ersättningen täcker insatsens kostnader till 20% när transaktionskostnaden inte inkluderas.

Beräkningen av stödnivåerna visas i de stödberäkningar som finns bifogade.

10. FINANSIERINGSPLAN

10.1 Årliga Ejflu-bidrag

Typer av regioner och kompletterande anslag	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 – Andra regioner	2 918 336,00	2 931 323,00	2 944 569,00	2 958 079,00	2 971 863,00	2 985 826,00	2 999 004,00	20 709 000,00
Totalt	2 918 336,00	2 931 323,00	2 944 569,00	2 958 079,00	2 971 863,00	2 985 826,00	2 999 004,00	20 709 000,00
Varav resultatreserv (artikel 20 i förordning (EU) nr 1303/2013)	175 100,16	175 879,38	176 674,14	177 484,74	178 311,78	179 149,56	179 940,24	1 242 540,00

Totalt preliminärt stödbelopp som planeras för mål om klimatförändringar

15 464 124 15 737 874

10.3.2 M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFLU - bidrags sats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflu-bidrags nivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för 2014–2020 (%)	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för enligt artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Preliminärt Ejflu-belopp för finansieringsinstrumentet 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 – Andra regioner	Main	36.5%					18 250,00 (2A) ~~105 850,00~~ 69 350,00 (P4)
Total						0,00	~~124 100,00~~ 87 600,00

10.3.3 M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFL U-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflubidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för 2014–2020 (%)	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för enligt artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Preliminärt Ejflubelopp för finansieringsinstrumentet 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 – Andra regioner	Main	36.5%					2 829 816,00 2 556 066,00 (2A) 912 500,00 (3A)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 – Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (2A) 0,00 (3A)
Total						0,00	3 742 316,00 3 468 566,00

10.3.5 M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFL U-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflubidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för 2014–2020 (%)	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för enligt artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Preliminärt Ejflubelopp för finansieringsinstrumentet 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 – Andra regioner	Main	36.5%					5 280 964,00 4 587 464,00 (P4)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 – Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (P4)
Total						0,00	5 282 964,00 4 587 464,00

10.3.6 M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Typer av regioner och kompletterande anslag		Tillämplig EJFL U-bidragssats 2014–2020 (%)	Tillämplig Ejflubidragsnivå 2014–2020 (%) med artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för 2014–2020 (%)	Tillämplig nivå för finansieringsinstrument som de förvaltande myndigheterna ansvarar för enligt artikel 59.4 g i förordning (EU) nr 1305/2013, 2014–2020 (%)	Preliminärt Ejflubelopp för finansieringsinstrumentet 2014–2020 (i euro)	Totalt unionsbidrag planerat 2014–2020 (i euro)
Artikel 59.3 d i förordning (EU) nr 1305/2013 – Andra regioner	Main	36.5%					1 607 095,00 2 610 845,00 (P4)
	Artikel 59.4 b i förordning (EU) nr 1305/2013 – Insatser som bidrar till miljömålen och målen för begränsning av och anpassning till klimatförändringar enligt artiklarna 17, 21.1 a och b, 28, 29, 30, 31 och 34 i förordning (EU) nr 1305/2013	75%					0,00 (P4)
Total						0,00	1 607 095,00 2 610 845,00

11.1.2.P2: Förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva och konkurrenskraft inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruks

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – antal deltagare i utbildningskurser	150,00
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – Totala offentliga utgifter för utbildning/färdigheter	110 000,00
M01 – Kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 14)	Totala offentliga utgifter i euro (utbildningskurser, utbyten mellan jordbruksföretag, demonstration) (1.1–1.3)	110 000,00
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	340,00
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	50 000,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Antal företag som får stöd av investeringar i jordbruksföretag (4.1)	80,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter för investeringar i infrastruktur (4.3)	0,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	21 000 000,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter (i euro) (4.1)	7 752 920,00 7 002 920,00
M04 – Investeringar i fysiska tillgångar (artikel 17)	Totala offentliga utgifter (i euro)	7 752 920,00 7 002 920,00

11.1.4 P4 Återställa, bevara och förbättra ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

Jordbruk

Planerad(e) utfallsindikator(er) 2014–2020

Åtgärdsnamn	Indikatorns namn	Värde
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	180
M02 – Rådgivningstjänster samt företagslednings- och avbyttjänster (artikel 15)	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	290 000,00-190 000,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Areal (ha) inom miljö- och klimatvänligt jordbruk (10.1)	14 090,00-11.376,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Offentliga utgifter för bevarande av genetiska resurser (10.2)	198 200,00
M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)	Totala offentliga utgifter (i euro)	14 477 282,00 12.577.282,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Areal (ha) – övergång till ekologiskt jordbruk (11.1)	200,00 793,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Areal (ha) – upprätthållande av ekologiskt jordbruk (11.2)	1 831,00 2 518,00
M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)	Totala offentliga utgifter (i euro)	4 534 000,00 7.284.000,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – bergsområden (13.1)	0
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – andra områden med betydande naturliga begränsningar (13.2)	0
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Areal (ha) – områden med särskilda begränsningar (13.3)	14 350,00
M13 – Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (artikel 31)	Totala offentliga utgifter (i euro)	24 461 000,00

11.1.4.1 4A) Återställa, bevara och förstärka den biologiska mångfalden, bland annat i Natura 2000-områden och i områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar och jordbruk med höga naturvärden, liksom de europeiska landskapens karaktär

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2020

Namn på målindikator	Målvärde 2023
T9: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (fokusområde 4A)	29,56 24,08
Jordbruksmark som omfattas av åtagande som stöder biologisk mångfald och/eller landskap (ha) (fokusområde 4A)	5 800,00-4 724,00

11.1.4.2 4B) Förbättra vattenförvaltningen, inbegripet hanteringen av gödselmedel och växtskyddsmedel

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2020

Namn på målindikator	Målvärde 2023
T10: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (fokusområde 4B)	60,50 66,42
Jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra vattenförvaltning (ha) (fokusområde 4B)	11 870,00-13 031,00

1)

11.1.4.3 4C) Förebygga markerosion och förbättra markskötseln

Jordbruk

Målindikator(er) 2014–2020

Namn på målindikator	Målvärde 2023
T12: Procentandel jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (fokusområde 4C)	18,53 18,67
Jordbruksmark som omfattas av åtagande för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (ha) (fokusområde 4C)	3 635,00-3 664,00

¹ Som målindikator för fokusområde 4B används i tabell 11.1.4.2 hektar jordbruksmark som omfattas av åtaganden för att förbättra vattenförvaltningen. I arealen räknas in även den areal som omfattas av sådana insatser som sekundärt bidrar till att förbättra vattenförvaltningen. Under programskrivningen har dock arealen som omfattas av förbättrad användning av stallgödsel och reducerad höstbearbetning av misstag lämnats bort från arealen. Den totala arealen som bidrar både primärt och sekundärt till att förbättra vattenförvaltningen har således ursprungligen varit 14.925 hektar.

11.2. Översikt över det planerade utfallet och de planerade utgifterna per åtgärd och per fokusområde (genereras automatiskt)

Åtgärder	Indikatorer	P2		P3		P4			P5					P6			Totalt
		2A	2B	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	5D	5E	6A	6B	6C	
M01	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – antal deltagare i utbildningskurser	150															150
	Förvärvande av utbildning/färdigheter (1.1) – Totala offentliga utgifter för utbildning/färdigheter	110,000															110,000
	Totala offentliga utgifter i euro (utbildningskurser, utbyten mellan jordbruksföretag, demonstration) (1.1–1.3)	110,000															110,000
M02	Antal stödmottagare som fått rådgivning (2.1)	340															340
	Totala offentliga utgifter i euro (2.1–2.3)	50,000					190,000										240,000
M04	Total investering (i euro) (offentlig + privat)	21,000,000		11,500,000													32,500,000
	Totala offentliga utgifter (i euro)	7,002,920		3,000,000													10,002,920
M06	Total investering (i euro) (offentlig + privat)		5,000,000														5,000,000
	Total investering (i euro)		900,000														900,000
M10	Areal (ha) inom miljö- och klimatvänligt jordbruk (10.1)						14 090 11 376										13 940 11 376
	Totala offentliga utgifter (i euro)						14 477 282 12 577 282										14 477 282 12 577 282
M11	Areal (ha) – övergång till ekologiskt jordbruk (11.1)						200 793										200 793
	Areal (ha) – upprätthållande av ekologiskt jordbruk (11.2)						1 881 2 518										1 881 2 518
	Totala offentliga utgifter (i euro)						4 534 000 7 284 000										4 534 000 7 284 000
M13	Areal (ha) – områden med särskilda begränsningar (13.3)						14,350										14,350
	Totala offentliga utgifter (i euro)						24,461,000										24,461,000
M19	Antal valda lokala aktionsgrupper														1		1
	Befolkning som omfattas av lokala aktionsgrupper														28,666		28,666
	Totala offentliga utgifter (i euro) – förberedande stöd (19.1)														10,000		10,000
	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd för genomförande av insatser inom lokalt ledd utveckling (19.2)														1,344,000		1,344,000
	Totala offentliga utgifter (i euro) – stöd till löpande kostnader och ledningsfunktioner (19.4)													290,000			290,000

11.4. Stödtabel för att visa hur miljöåtgärder/-system är programplanerade för att uppnå ett (eller flera) miljö-/klimatmål

11.4.1. Jordbruksmark

11.4.1.1. M10 – Miljö- och klimatvänligt jordbruk (artikel 28)

Insattstyp eller grupp av insattstyp	Klassificering av åtgärder för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk	Totala utgifter (i euro)	Sammanlagd areal (ha) per åtgärd eller insattstyp	Biologisk mångfald FO 4A	Vattenhushållning FO 4B	Markskötsel FO 4C	Minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak FO 5D	Koldioxidbindning/bevarande av kolsänkor FO 5E
Dragväxter för bin	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	15 500,00 5 293,00	30,00 11,00	X				
Odling av markförbättrande växter	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	259 360,00 430 486,00	530,00 190,00		X	X		
Ängsvall	Skapande och upprätthållande av naturvärden (t.ex. åkerkanter, buffertområden, blomsterängar, häckar, träd)	52 500,00 0,00	200,00 0,00	X	X			X
Reducerad höstbearbetning	Jordlager, plöjningsmetoder, reducerad jordbearbetning, bevarande jordbruk	613 800,00 551 013,00	1 700,00 1 850,00	X	X	X		X
Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad	259 740,00 22 400,00	120,00 10,00	X	X			

	produktion)							
Skötsel av kulturmark	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem med höga naturvärden (t.ex. slåttermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäcke vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.	2 701 380,00 1 886 658,00	2 822,00 1 847,00	X				
Förbättrad användning av stallgödsel	Utfodring av djur, hantering av gödsel	717 725,00 726 562,00	1 355,00 1 560,00		X	X		X
Skötsel av naturbeten med höga naturvärden	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem med höga naturvärden (t.ex. slåttermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäcke vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.	720 000,00 937 041,00	400,00 513,00	X				
Mekanisk ogräsbekämpning i potatis	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad produktion)	72 450,00 125 973,00	100,00 110,00	X	X			
Riktade insatser på naturbeten	Underhåll av åker- och gräsmarkssystem	11 025,00 150 309,00	70,00 57,00	X				

	med höga naturvärden (t.ex. slättermetoder, manuellt arbete, kvarlämning av växttäckte vintertid på åkermark), införande av extensiva betesmetoder, omvandling av åkermark till gräsmark.							
Balanserad användning av näringsämnen	Bättre förvaltning, minskning av mineralgödsel och bekämpningsmedel (inklusive integrerad produktion)	4 652 203,00 3 921 366,00	10 540,00 8 940,00		X		X	
Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter	Jordlager, plöjningsmetoder, reducerad jordbearbetning, bevarande jordbruk	959 420,00 799 487,00	330,00 307,00	X	X			
Anläggning av skyddszon	Minskad vattenavledning, förvaltning av våtmarker	109 080,00 32 817,00	50,00 19,00	X	X	X		X

11.4.1.2 M11 – Ekologiskt jordbruk (artikel 29)

Delåtgärd	Totala utgifter (i euro)		Sammanlagd areal (ha) per åtgärd eller insatstyp	Biologisk mångfald FO 4A	Vattenhushållning FO 4B	Markskötsel FO 4C	Minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak FO 5D	Koldioxidbindning/bevarande av kolsänkor FO 5E
11.1 – stöd till övergång till ekologiska odlingsmetoder	271 788,00 596 543,00		200,00 793,00	X	X			
11.2 – stöd till bibehållande av ekologiska odlingsmetoder	4 131 212,00 5 761 063,00		1 831,00 2 518,00	X	X			

Bakgrund och syfte

- Effektivitera programgenomförandet
- Garantera finansiering för ingångna avtal
- Skapa möjlighet att ingå nya avtal om eko

Två ändringar

- Överföra medel inom programmet så att underskottet inom ekologisk produktion hanteras
- Tekniska korrigeringar i indikatorplanen

1. Överföring av medel

- Ekologisk produktion ökas med 2 550 000
- Rådgivning minskas med 100 000 euro
- Investeringsstöd till lantbruket minskas med 750 000 euro
- miljöstödet minskas med 1 700 000 euro

Varför behövs omfördelningen?

ör
er
de E-
et det inte
der första
terati i

ambnaker
e för
bevat
Prezi
llc LLC

Prezi

- **Intresset för ekologisk produktion var mycket större än förväntat**
- **3 000 ha istället för förväntade 1 800 ha**
- **De icke fungerande E-systemen gjorde att det inte gick att följa upp ansökningstakten det första året**
- **Ekologiskt prioriterat i hållbarhetsarbete**

Varifrån tar vi pengar?

Rådgivning:

- Sist ut av åtgärderna, introducerades under våren
- Inte så många rådgivare eller efterfrågan på rådgivning ännu
- Ålands hushållningssällskap har erbjudit andra rådgivningstjänster
- Finns fortfarande kvar medel till 3 800 rådgivningstimmar

Investeringsstöd till lantbruket:

- Relativt gott intresse för åtgärden, särskilt efter kompletteringen med bevattning, men,
- Antal projekt i enlighet med mål men projekten mindre än tidigare period
- 77 % av medlen ännu inte beviljade

Miljö- och klimatvänligt
jordbruk:
- kommunicerande kärl
- med ekologisk produktion
- mindre intresse än väntat
för vissa frivilliga
komplement
- avtalsstopp

Ändringar i finansieringstabellen

- Rådgivning M02 87 600
euro EJFLU, 240 000 euro
total tidigare 340 000 euro
- Investeringar M04 2 556
000 EJFLU, 7 002 000 totalt,
tidigare 7 752 000 euro

Ändringar i finansieringstabellen

- miljöersättningen M10,

4 660 464 EJFLU, totalt

12 768 394, tidigare 14

468 397 euro

Eko M11, 2 537 845

EJFLU, totalt 6 953 000

Vad innebär ändringen i praktiken?

- Finansieringen säkras för de ingångna avtalen om ekologisk produktion
- Vi kan ingå avtal om ytterligare 200 ha ekologisk produktion

- Avtal om ny areal ingås efter prövning mot urvalskriterier som skall utarbetas
- Urvalskriterierna skall bygga på miljönytta och produktivitet samt marknad
- Ett test inför nästa programperiod

- Avtal om ny areal ingås efter prövning mot urvalskriterier som skall utarbetas
- Urvalskriterierna skall bygga på miljönytta och produktivitet samt marknad
- Ett test inför nästa programperiod

Programmet lämnas till
en databas (SFC)
- Några uppgifter
missades att uppdateras
till sista
programversionen som
lämnades in

- ## Ändring nr 2:
- Korrigering av indikatorer
  - Ändring av teknisk karaktär
  - Små justeringar av arealer

Varför?

- Programmet lämnas in i en databas (SFC)
- Några uppgifter missades att uppdateras till sista programversionen som lämnades in

Vad ändrar vi?

- Utfallsindikatorn för miljö- och klimatvänligt jordbruk justeras från 14 090 till 14 060 (notera fel i utskickat material)
- Kopplade indikatorer justeras enligt detta t.ex. resultatramen

Inkubationsidé 1A
Koncept för en digital
2013 till ett värde av 600 000
SEK.
Målsatt projekt kostnad
600 000 SEK
Koncept för en digital
2013 till ett värde av 600 000
SEK.

Nulägesanalys

- Läget i programmet
- E-förvaltning
- Kommunikation

Prezi

Kompensations/sättningen igår
- Stöd och E-system inte orsak till
likviditetsproblem längre

Genomförandet av programmet

- Vi har 9 åtgärder inom 9 fokusområden
- Total programram 58,5 miljoner varav 55,5 miljoner delfinansierat
- Största åtgärd kompensationsbidrag, 24,5 milj. sedan
- miljöersättning 14,5 milj.
- inv. i fysiska tillgångar 10,8 milj.
- ekologiskt prod. 4,5 milj.
- Leader 1,6 milj.
- startstöd 0,9 milj.
- rådgivning och kurser 0,4 milj.
- tekniskt stöd 1,3 milj.

Vad har hänt sedan i våras?

- 8 projekt totalt av 1,8 miljoner
- Utbetalningar
- 1 projekt små livsmedelsförädlare
- Ytterligare an och ytterligare investeringar
- Räcker pengar

Fokusområden
- Konkurrenskraft
- 30 projekt hittills
- 2017 till ett värde
- euro
- Många projekt bevarning
- Många små och projekt
- Informationsbaserade
- finns medel och

lv, o r r j .

lj.

Vad har hänt sedan i våras?

Prezi

mili

Fokusområde 1 A och 1 C

- Innovation, samarbete, utveckling av kunskap på landsbygden och livslångt lärande
- 3 kurser
- 5 rådgivningstillfällen
- informationsbehov

Fokusområde 2A

- Konkurrenskraft jordbruk
- 30 projekt hittills under 2017 till ett värde av 650 000 euro
- Många projekt inom bevattnings
- Många små och få stora projekt
- Informationsbehov, det finns medel och möjligheter

Fokusområde 2B

- Underlätta inträdet till sektorn
- 9 startstödbeviljade 2016 och 3 2017
- Ny lantbruksutbildning har startat under hösten med relativt stort intresse

Fokusområde 3A

- Integrera livsmedelskedjan
- 8 projekt totalt beviljade värde av 1,8 miljoner euro
- Utbetalningar har startat 2017
- 1 projekt småskalig livsmedelsförädling beviljat
- Ytterligare ansökningar i röret och ytterligare företag planerar investeringar
- Räcker pengarna?

M19

M20

Total

Fokusområde 4 A,B och

C

- Biologisk mångfald, vattenförvaltning och markskötsel
- Miljöersättning, kompensationsbidrag och eko
- Utbetalningarna gjorda före tidtabell
- Extra stort förskott 85 % i oktober
- Slutbetalning för kompensationsersättningen igår
- Stöd och E-system inte orsak till likviditetsproblem längre

Fokusområde 6 B

- Främja lokal utveckling
- Inga utbetalningar 2016
- Totalt har nu beviljats 17 projekt varav 12 st 2017
- Positiv utveckling
- Nu har utbetalningar också kommit igång
- Skall göra en egenutvärdering

Sammantaget

- Bra genomförande i programmet
- Enskilda åtgärder som ligger efter,
- Betalningar ligger efter

Åtgärd	Delåtgärd	FAP	Commitments (Euro) Tot.off. Utgifter	Finansieringsram	%
M01	1.1	2A	9 868,40	110 000,00	9 %
M02	2.1	2A	1 500,00	50 000,00	3 %
M02	2.1	P4	0,00	290 000,00	0 %
M04	4.1	2A	1 805 805,50	7 752 920,00	23 %
M04	4.2	3 A	1 827 118,40	2 500 000,00	73 %
M06	6.1	2B	432 000,00	900 000,00	48 %
M10	10.1	P4	12 725 763,82	14 468 394,00	88 %
M11	11.1 och 11.2	P4	6 741 114,38	4 403 000,00	153 %
M13	13.3	P4	21 978 184,00	22 035 000,00	100 %
M19	19.1	6 B	10 000,00	10 000,00	100 %
M19	19.2	6 B	321 327,51	1 344 000,00	24 %
M19	19.3	6 B	0,00	290 000,00	100 %
M19	19.4	6 B	290 000,00	290 000,00	100 %
M20	19.4	6 B	1 300 000,00	1 300 000,00	100 %
Totalt			47 442 682,01	55 453 314,00	86 %

Fokusområde 3A

- Integrera livsmedelskedjan
- 8 projekt totalt beviljade värde av 1,8 miljoner euro
- Utbetalningar har startat 2017
- 1 projekt småskalig livsmedelsförädling beviljat
- Ytterligare ansökningar i nätet och ytterligare företag planerar investeringar
- Räcker pengarna?

Genomförandet av PPÖ-programmet

Uppföljning gentemot resultatramen

Tabell F - Uppfyllelse av indikatorer för resultatramen

	Förverkligande av indikatorer för resultatram oktober 2017*	Justeringar för tilläggs-betalningar	Måluppfyllelse 2017**	Delmål 2018	Mål 2018
Unionsprioritering 2	Totala offentliga utgifter (€)	376 879,79	4 %	20 %	8 812 9
	Antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram för investeringar i omstrukturering eller modernisering (2A) + antal jordbruksföretag med stöd från ett landsbygdsprogram affärsutveckling/ investeringar för unga jordbrukare (2B)	25,00			
Unionsprioritering 3	Totala offentliga utgifter (€)	254 729,03	10 %	20 %	2 500 0
	Totala offentliga utgifter (€)	21 046 539,05	51 %	50 %	41 336 2
Unionsprioritering 4	Jordbruksmark som omfattas av åtaganden som stöder biologisk mångfald (ha) (4A)+ Jordbruksmark som omfattas av åtaganden för att förbättra vattenförvaltning (ha) (4B)+Jordbruksmark som omfattas av åtaganden för att förbättra markskötsel och/eller förebygga jorderosion (ha) (4C)	15 174,15	94 %	78 %	16 1
	Befolkning som omfattas av LAG-gruppen (6B)	29 214,00	102 %	100 %	2
Unionsprioritering 6	Totala offentliga utgifter (€)	12 693,77	1 %	15 %	1 644 0

Tabell F - Uppfyllelse av indikatorer för resultatramen

	Förverkligande av indikatorer för resultatram oktober 2017*	Justeringar för tilläggs-betalningar	Måluppfyllelse 2017**	Delmål 2018	Mål 2018
Unionsprioritering 3	Antal insatser (projekt) för investeringar i bearbetning/marknadsföring och/eller utveckling av jordbruksprodukter (3A)	4,00	27 %	20 %	
	Total area för stöd till områden med särskilda begränsningar (M13)	14 381,51	100 %	80 %	14 3

Prezi

Utveckling av datasystem

- Har varit en centralfråga
- Alla system i skick
- Sedan i våras finns det möjlighet att ansöka om alla åtgärder elektroniskt
- Ytterligare utveckling av funktioner som beslutsexpeditioner och rapporteringsverktyg
- Kostsamt, ytterligare funktionaliteter måste prioriteras

Kommunikation och

övrigt

- Stödinfo, jordbruksbyrån informerar, seminarium, hemsida, facebook
- Informationsmaterial utvecklas; tvärvillkor, sammanfattning av programmet
- Analys av behov av enskilda åtgärder
- Information om e-systemen
- Horisontella kriterier - samma som Ålands strukturfondsprogram

Fördjupad utvärderingsrapport från utvärderarna - förvaltningsmyndighetens bemötande

Fördjupad utvärderingsrapport

- Under perioden skall lämnas två fördjupade utvärderingsrapporter
- Den första lämnades av utvärderarna i april 2017
- Presenterades vid förra ÖK-mötet av utvärderarna

Utvärderingen

- Fördjupade rapporten del av löpande utvärdering som sträcker sig från 2015-2024
- Tar sats i utvärdering av övergripande målsättningar
- Tar sats i programmens utformning och genomförande
- Främja effektiv utformning och implementering av programmet
- Främja måluppfyllelsen för programmets målsättningar
- Bedöma om målen uppfyllts samt om strategin med åtgärderna faktiskt bidragit till detta

Generella slutsatser

- Försenad implementering
- Marknadssituationen har förändrats sedan programskrivandet
- Implementeringen rullar på bra efter den tröga starten

Tidigt i programperioden

- Svårt att göra en fullvärdig utvärdering
- Utvärderarna har använt sig av angreppssättet med fokusgruppsdiskussioner samt analys av omvärlden
- Traditionella metoder samt svara på utvärderingsfrågor svårt i det läge programmet befanns sig i

ens

Utvärderarnas rekommendationer

- Behov av översyn av fördelningen av medlen, mer konkreta åtgärder samt tillämpning av urvalskriterier

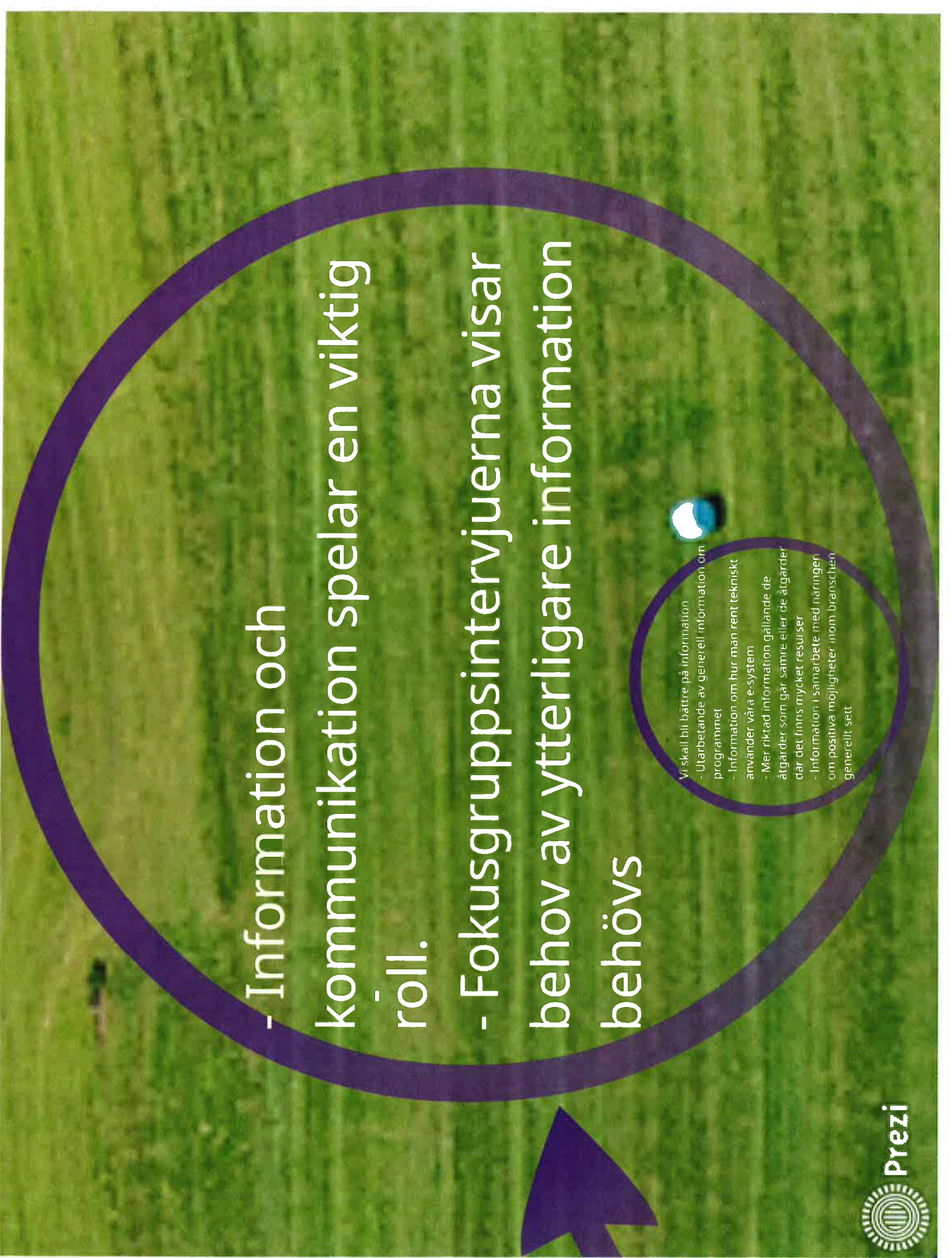
- Vi föreslår en programändring för att hantera situationen inom eko
- Kompletteras med urvalskriterier för nya ekoavtal
- Ytterligare omfördelning av medel beror på hur nästa år utvecklar sig
- Medel från investeringar i jordbruk - livsmedelsförädling
- Stor del av budgeten bunden redan!

Prezi

- Vi föreslår en programändring för att hantera situationen inom eko
- Kompletteras med urvalskriterier för nya ekoavtal
- Ytterligare omfördelning av medel beror på hur nästa år utvecklar sig
- Medel från investeringar i jordbruk > livsmedelsförädling
- Stor del av budgeten bunden redan!

-
- Information och kommunikation spelar en viktig roll.
  - Fokusgruppsintervjuerna visar behov av ytterligare information behövs

Vi skall bli bättre på information

- Utarbetande av generell information om programmet
- Information om hur man rent tekniskt använder våra e-system
- Mer riktad information gällande de åtgärder som går samre eller de åtgärder där det finns mycket resultat
- Information i samarbete med näringsen om positiva möjligheter inom branschen generellt sett

Prezi

Vi skall bli bättre på information

- Utarbetande av generell information om programmet
- Information om hur man rent tekniskt använder våra e-system
- Mer riktad information gällande de åtgärder som går sämre eller de åtgärder där det finns mycket resurser
- Information i samarbete med näringen om positiva möjligheter inom branschen generellt sett

Prezi

Det finns mycket att lära av andra LBU-program samt EIP

- Kan identifiera allt det finns över 100
körtlistor på olika nivåer (LBU, EIP, EIP
Erasmus)
- Landsbygdsrådgivare har ett bra
insäker som vi möter till både på
ett utnyttja också för EIP
- Vi behöver bli bättre på att
belysa Europiska nätverket för
landsbygdsutveckling EIP som
arrangerar seminarier, driver
telefongrupper och sprider
information

- Konstaterar att det finns över 100 landsbygdsutvecklingsprogram i Europa.
- Landsbygdsnätverket har ett bra nätverk som vi måste bli bättre på att utnyttja också för EIP
- Vi behöver bli bättre på att utnyttja Europeiska nätverket för landsbygdsutveckling ENRD som arrangerar seminarier, driver fokusgrupper och sprider information

Sammantaget

- Mycket lite material för utvärderarna att ta ställning till
- Projekten för miljödata i startfas
- Stor del av budgeten bunden i avtal och åtgärder
- Svårt att tillämpa vedertagna utvärderingsmetoder i läget
- programmet befanns sig i
- Kommande fördjupningar kommer att bli bättre!

Välkommen in

(=Welcome)

A project of partnership and excellent customer service

Anders Ekström

CEO, The Åland chamber of commerce

www.naringsliv.ax

Välkommen in

How to meet increased competition from e-commerce and nearby regions?

=> Customer service is crucial

=> Customer service needs to be personalised

Välkommen in

Välkommen in was financed through the European Social Fund.

The projectperiod 3.12.2015 - 30.6.2017

The aim of the project was to:

1. Create a noticeable increased competence of customer service and sales
2. Create a noticeable differens in the level of service
3. Substantially increase knowledge for employees in different sectors
4. Create cross-sectoral networks

Välkommen in

Nine companies offered to lead the educations of the project.

”Stig Fram” was selected due to their proposal of education, former experience and price.

Dan Andersson was selected project coordinator among 20 applicants.

In the first round we had 50 companies and ~230 participants

In the second we had a second opportunity, where another 50 companies and ~290 participants joined.

In total we had 472 official participants in the project.

(plus 52 not included among the participants)

Välkommen in

Educations

- ***Managers/business owners***
  - Management
  - Business economy
  - Marketing
- ***Coaching management***
  - Three coaching oppourtunities per manager
- ***Sales and Service***
  - Meeting the customer
  - Additional sales
  - Basic business economy
- ***Sales training in practice***
- ***Sustainability***

Välkommen in

Results

- 472 participants from 100 companies (1,6% of the Åland population)
  - 68 % women
  - 14 % <25 years old
  - 7% ISCED 1 & 2
  - 66% ISCED 3 & 4
- 8000 hours of education

Välkommen in

 Maja Mörn
den 28 januari

Var på kalligrafikurs idag. En av kursdeltagarna hade köpt pennor till kursen på Clas ohlsson. Hon expiderades av en ung blyg kille som trots blygheten hade humor o glimten i ögat. Hon berättade euforiskt om hur trevligt bemött hon blivit, o hur nöjd o glad hon var efteråt. Tyckte överlag att d e roligare att handla nu än förut, för butikssäljarna har blivit så kundvänliga. Jag berättade att många säljare har gått o går kursen "Välkommen in", o att d kanske börjar visa resultat 😊

 Gilla Kommentera Dela

 Birgitta Bergman-Jansson
den 20 januari

"Välkommen in" sade Soile idag när hon välkomnade sina kurskamrater till Solklarts lokaler i Norrböle. Vi avnjöt en ekologisk frukost medan Soile presenterade sitt företag och sin företagsidé. Vi fick lära oss en hel del om ekologiska frukter och grönsaker och naturligtvis kom vi med en hel massa utvecklingsidéer som Soile får ta till sig om hon vill.

Ha en fin helg!

 Mjuk & Len 🥰 känner sig tacksam.
Publicerat av Fredrik JV Lindqvist
50 min · 🌐

Personlig service är något som vi hela tiden vill ge och känns som en självklarhet, men visst kan det falla en liten glädjetår ur våra Mjuka & Lena ögon när en blomma dyker upp som bevis på att vi gjort rätt 🥰

 Julia Stenius
den 14 oktober 2016 · Mariehamn, Åland Islands

Hört på salongen av våra kunder denna vecka: "Oj, vad det har blivit skillnad på servicenivån på affärerna i centrum, nu dyker dom ju på en direkt när man kommer in", och en annan " Jag var på kantarellen häromdagen, och jag och min man hade funderingar över ett erbjudande, och oj vilken service vi fick av en kille som jobbade där, han sprang iväg och tog reda på och gav verkligen en toppenservice"! Kul att kursen börjar ge resultat 😊

 Gilla Kommentera Dela

 Christian Ekström
den 2 juni kl. 18:56

Visst blir man glad och tacksam när gästerna vill visa sin tacksamhet 😊 sänder blombud efter sitt besök. Vi är tacksamma att få gett våran service åt gäster. Och framförallt gruppen vill komma tillbaka till Åland 🥰 🌸 🍷 🍷 🍷

t jättestort innekligt tack för all service och den goda och all den värm och passion som ni utstälare samt till er personal på buben och pensionatet. Vänliga hälsningar Hede MC och Heer Geis med Kultingae

 Gilla Kommentera Dela

Välkommen in

Differens in sales development between companies in the project and Åland (YoY, %)

Välkommen in

Months where companies in the project have better sales development than all Åland companies

2014	2015	2016	2017
January	January	January	January
February	February	February	February
March	March	March	March
April	April	April	April
May	May	May	May
June	June	June	June
July	July	July	July
August	August	August	August
September	September	September	
October	October	October	
November	November	November	
December	December	December	
0 of 12 (0%)	5 of 12 (42%)	8 of 12 (67%)	6 of 8 (75%)

Välkommen in

Experiences for the project owner (Ålands Näringsliv)

- Crucial that organisation is financially solid
- Not 100 % financing, costs not covered ~9 %
- Project owner need to have a close relationship to businesses/business owners
- Education should focus on practical situations, rather than theory
- Focus on managers/owners important, but the combination of education for both managers and staff was the key to succes.

Välkommen in

Sales development continue

- Introductions of new staff
- Visual merchandising
- "Sales inspiration day" in spring 2018
- Stig Fram contracted by local companies
- We have presented the project to other regions
- New project?

